

การเป็นหนี้และการตัดสินใจไม่ชำระหนี้ในระบบของกลุ่มผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง
ในเขตเทศบาลนครปฐม

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการประกอบการ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2553

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การเป็นหนี้และการตัดสินใจไม่ชำระหนี้ในระบบของกลุ่มผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง
ในเขตเทศบาลนครนครปฐม

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการประกอบการ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2553

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

**DEBT AND DECISION OF NOT PAYING OFF INFORMAL DEBT BY
ENTREPRENEURS OF MOTORCYCLE TAXI IN THE AREA OF
NAKHON PATHOM MUNICIPALITY**

ผลงานวิทยานิพนธ์ศึกษา ระดับปริญญาตรี

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

MASTER OF BUSINESS ADMINISTRATION

Program of Entrepreneurship

Graduate School

SILPAKORN UNIVERSITY

2010

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้วิทยานิพนธ์เรื่อง “การเป็นหนี้และการตัดสินใจไม่ชำระหนี้ในระบบของกลุ่มผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ในเขตเทศบาลนครนครปฐม” เสนอโดย นางจิรฐา แก้วมา เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการประกอบการ

.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปานใจ ชารัทสนวงศ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิทักษ์ ศิริวงศ์

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร.ธนนทร์ รัตนพงศ์ภิญโญ)

...../...../.....

กรรมการ

(อาจารย์ ดร.สันติภาพ คำสะอาด)

...../...../.....

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิทักษ์ ศิริวงศ์)

...../...../.....

52602304 : สาขาวิชาการประกอบการ

คำสำคัญ : หนี้นอกระบบผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง

จรรยา แก้วมา : การเป็นหนี้และการตัดสินใจไม่ชำระหนี้นอกระบบของกลุ่ม
ผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ในเขตเทศบาลนครนครปฐม. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ :
ผศ. ดร. พิทักษ์ ศิริวงศ์. 102 หน้า.

การวิจัยเรื่องการเป็นหนี้และการตัดสินใจไม่ชำระหนี้นอกระบบของกลุ่ม
ผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ในเขตเทศบาลนครนครปฐม เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยวิธี
วิทยาศาสตร์ขั้นสูง วิเคราะห์จากกรณีศึกษาวัฒนธรรมของกลุ่มคน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้
เทคนิควิธีการเลือกตัวอย่างแบบลูกโซ่ แบบการสัมภาษณ์เชิงลึก และการสังเกตผู้ให้ข้อมูลหลัก
จำนวน 20 คน การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงการเป็นหนี้นอกระบบ รวมทั้งสาเหตุที่
นำมาสู่การตัดสินใจไม่ชำระหนี้นอกระบบของกลุ่มผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ในเขต
เทศบาลนครนครปฐม ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ในเขตเทศบาล
นครนครปฐม ประสบปัญหาการเป็นหนี้นอกระบบ ด้วยสาเหตุหลัก 3 ประการ ได้แก่ การ
ประกอบอาชีพ การไม่มีวินัยในการใช้จ่ายเงิน และหนี้จากเหตุสุดวิสัย อีกทั้งประสบปัญหาภาวะ
เศรษฐกิจตกต่ำ จนกลายเป็นภาวะหนี้สินเรื้อรัง นำไปสู่การตัดสินใจไม่ชำระหนี้นอกระบบ ปัญหา
เรื่องหนี้สินนับได้ว่าเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อทั้งระดับครัวเรือน และระดับชาติ ถือได้ว่าเป็น
ปัญหาเรื้อรังที่ต้องรีบแก้ไขให้ถูกทิศทางโดยเร่งด่วน ดังนั้น เพื่อให้เกิดองค์ความรู้เกี่ยวกับหนี้นอกระบบของ
ประชาชนชนชั้นกรรมาชีพ โดยเฉพาะกลุ่มผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ในเขต
เทศบาลนครนครปฐม ทั้งในประเด็นเรื่องการเป็นหนี้นอกระบบ และสาเหตุที่นำมาสู่การตัดสินใจ
ไม่ชำระหนี้นอกระบบแรงจูงใจที่วางให้ก่อนนี้ เสนอแนะและกรเข้าถึงวงจรและมิติต่างๆ ของหนี้นอกระบบ
จึงได้จัดทำงานวิจัยชิ้นนี้ เพื่อสร้างองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว และนำมา
เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้แก่ประชาชนชนชั้นกรรมาชีพ และผู้สนใจในการจัดการกับภาระ
หนี้สินของตนเอง ทำให้ประชาชนชนชั้นกรรมาชีพ และกลุ่มผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ไม่
ตกเป็นเหยื่อของหนี้นอกระบบรูปแบบใหม่ที่จะเกิดขึ้นตามมาในอนาคต นอกจากนี้ เพื่อเป็น
แนวทางแก่ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปรับปรุงการดำเนินงานวิเคราะห์และวางแผน
นโยบายด้านการแก้ปัญหาหนี้นอกระบบของประชาชนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

สาขาวิชาการประกอบการ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2553

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์.....

52602304 : MAJOR : ENTREPRENEURSHIP

KEY WORD : INFORMAL DEBT/ENTREPRENEURS OF MOTORCYCLE TAXI

CHIRATHA KAEWMA : DEBT AND DECISION OF NOT PAYING OFF INFORMAL DEBT BY ENTREPRENEURS OF MOTORCYCLE TAXI IN THE AREA OF NAKHON PATHOM MUNICIPALITY. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. PHITAK SIRIWONG, Ph. D.
102 pp.

A study of Debt and Decision of Not Paying off Informal Debt by Entrepreneurs of Motorcycle Taxi in the Area of Nakhon Pathom Municipality was a qualitative research by methodology of ethnography by analyzing the culture of a group of people collecting data by snowball sampling technique of indept interview pattern and observation of 20 key informants. This study aims to study informal debt including the causes of the decision of not paying off informal debt by entrepreneurs of motorcycle taxi in the area of Nakhon Pathom Municipality. The results showed that the entrepreneurs of motorcycle taxi in the area of Nakhon Pathom Municipality faced problems in informal debt with 3 major causes such as the investment for earning a living; a lack of discipline in spending money; debt from unforeseen occurrences also economic recession condition. Then it became chronic debt condition leading to the decision of not paying off informal debt. The problems of debt were considered as that having an affect on household and national level. It was an urgent problem needing to solve. Therefore, to have a knowledge management of informal debt of the laborers especially the entrepreneurs of motorcycle taxi in the Area of Nakhon Pathom Municipality. It was the point of informal debt also the causes leading to the decision of not paying off informal debt, motivation to make debt, condition reaching the cycle and various dimensions of informal debt. The purposes of this study were to be a constructivism of debt toward laborers and a person who was interested in management of their own debt; to know and understand about a new types of informal dept. All made laborers and the entrepreneurs of motorcycle taxi were not dominated by the new types of informal debt happening in the future. Besides, to be a guideline of government sector or other related offices to improve the procedures, analyze and plan the policies solving informal debt of people effectively.

ผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี

Program of Entrepreneurship Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2010

Student's signature

Thesis Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์หรืองานวิจัยใดๆ จะสำเร็จลุล่วงไปได้ ไม่ได้อาศัยเพียงแค่วันักวิจัยเท่านั้น มีบุคคลหลายท่านที่เป็นส่วนหนึ่งในความสำเร็จครั้งนี้ ท่านแรกที่ต้องกล่าวถึง และนับว่าเป็นบุคคลสำคัญคนแรก คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิทักษ์ ศิริวงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่เป็นทุกอย่าง เป็นมากกว่าคำว่า “อาจารย์” คอยให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ และผลักดันให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จไปได้ด้วยระยะเวลาอันสั้น (1 ปี 6 เดือน) คำว่า “ขอบคุณ” อาจไม่เพียงพอสำหรับการทุ่มเท และเสียสละเวลาให้กับลูกศิษย์คนหนึ่ง ขอกราบขอบพระคุณค่ะ

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. สันติภาพ คำสะอาด ผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกที่ให้เกิดริตมาเป็นคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ท่านไม่เพียงแต่ทำหน้าที่ตรวจสอบวิทยานิพนธ์เท่านั้น ท่านยังได้มอบสิ่งดีๆ ที่เรียกว่า “ความรู้และประสบการณ์” ทั้งยังได้สละเวลาอันมีค่าสำหรับวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ และบุคคลที่มีความสำคัญอีกท่าน คือ อาจารย์ ดร.ธนินท์รัฐรัตนพงศ์คักัญญา ในฐานะประธานคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้เกิดริตมาเป็นส่วนหนึ่งในความสำเร็จครั้งนี้ รวมถึงเพื่อนๆ ร่วมอุดมการณ์ ที่คอยเป็นกำลังใจ และเป็นแรงผลักดันช่วยเหลือทุกอย่าง ทำหน้าที่มากกว่าคำว่า “เพื่อน” จริงๆ

ขอขอบพระคุณ “พีจีมอเตอร์ไซค์” และ “พี่เอ้าหนี่” ทุกคนซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก ยินดีให้ข้อมูลเชิงลึก เพื่อให้งานวิจัยครั้งนี้สามารถเป็นประโยชน์แก่บุคคลทั่วไปและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการแก้ปัญหาหนี้ในระบบ

ท้ายสุดนี้กราบขอบพระคุณ บิดา มารดา พี่น้อง รวมทั้งบุคคลเบื้องหลังทุกคน ที่ร่วมสนับสนุน และเป็นกำลังใจ ดูแลผู้วิจัยอย่างดียิ่งทำให้งานสำเร็จสมบูรณ์

การเดินทางครั้งนี้คุ้มค่ากับแรงกายที่สูญเสียไป เพราะได้อะไรกลับมามากมาย ไม่เสียใจเลยจริงๆ ที่ต้องผ่านความเหนื่อยยากระหว่างการเดินทาง ขอขอบพระคุณผู้ใหญ่ใจดี อาจารย์ ดร. กฤษณา พัชรวานิช ประธานหลักสูตรบริหารธุรกิจ มหามบัณฑิต สาขาวิชาการประกอบการ ผู้คิดค้นหลักสูตรดีๆ มาให้พวกเราได้ศึกษา และขอบคุณคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ได้เปิดโอกาสพัฒนาบุคลากรของประเทศคนหนึ่ง ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาประเทศต่อไป

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
กรอบแนวคิด.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	10
ข้อมูลทั่วไปของเทศบาลนครนครปฐม.....	10
วิวัฒนาการของการให้บริการรถจักรยานยนต์รับจ้าง.....	30
แนวคิดเรื่องคนชายขอบ.....	35
แนวคิดเรื่องการกู้เงินรายย่อยนอกระบบ.....	40
แนวคิดเรื่องหนี้นอกระบบ.....	43
แนวคิดเรื่องพฤติกรรมผู้บริโภค.....	45
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	48
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	51
ประชากรและผู้ให้ข้อมูลหลัก.....	51
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	52
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	53
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	55

ผลงานวิจัยนันทศึกษา ระดับปริญญาตรี

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	57
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) และ การสังเกต (Observation) โดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบลูกโซ่ (Snowball Sampling) จากผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นผู้ประกอบการจักรยาน รถยนต์รับจ้าง	57
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) และ การสังเกต (Observation) โดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบลูกโซ่ (Snowball Sampling) จากผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นผู้ให้.....	74
5 สรุป อภิปรายผล และ ข้อเสนอแนะ	84
สรุปผลของการศึกษา.....	84
อภิปรายผล.....	86
ข้อเสนอแนะ.....	90
บรรณานุกรม	93
ภาคผนวก	96
ภาคผนวก ก แนวคำถามในการวิจัย.....	97
ประวัติผู้วิจัย	102

ผลงานวิทยานิพนธ์ ระดับปริญญาตรี

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มนุษย์ ผู้นำทรัพยากรซึ่งมีอยู่อย่างไม่จำกัด ทำให้เกิดสินค้าและบริการ เพื่อสนองความต้องการของมนุษย์ซึ่งมีอยู่อย่างไม่จำกัด ความต้องการของมนุษย์ในยุคปัจจุบันมีเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่ทรัพยากรที่มนุษย์นำมาใช้กลับลดลง ทำให้ความสามารถในการตอบสนองต่อความต้องการด้านต่างๆ ของการดำเนินชีวิตมีประสิทธิผลลดลง ความต้องการในการบริโภคที่เพิ่มมากขึ้น ความอยากมี อยากได้ รสนิยมที่สูงเกินกว่ารายได้ ถ้านิยมทางสังคมที่ผิดๆ ส่งผลให้มนุษย์มีรายจ่ายเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย เมื่อรายจ่ายเพิ่มขึ้นส่งผลให้รายได้ลดลง ดังนั้นหากมนุษย์ต้องการที่จะตอบสนองความต้องการของตน มนุษย์จึงจำเป็นต้องหาหนทางเพื่อเพิ่มรายได้ การก่อหนี้จึงเป็นวิธีการหนึ่งในการเพิ่มรายได้

เรื่องหนี้ในสังคมไทยนั้นมีอยู่มาอย่างยาวนาน โดยสมัยก่อนการเป็นหนี้จะเป็นในลักษณะของการตอบแทนกันในรูปของการชดเชยแบบแรงกาย ฉะนั้นการเป็นหนี้ในสมัยก่อนจึงถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิต กล่าวคือทุกคนไม่ว่ายากดีมีจนอย่างไร ก็สามารถทดแทนหนี้ที่ตัวมีกับผู้อื่นได้ เช่น ออกแรงช่วยงานให้เขา (นิธิ เอียวศรีวงศ์ 2547 : 33) หนี้ ตามความหมายของพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546) มีความหมายว่า เงินที่ผู้หนึ่งติดค้างอยู่จะต้องใช้ให้แก่อีกผู้หนึ่ง นิติสัมพันธ์ระหว่างบุคคลตั้งแต่สองฝ่ายขึ้นไป ซึ่งฝ่ายหนึ่งเรียกว่า เจ้าหนี้ มีสิทธิที่จะบังคับบุคคลอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งเรียกว่า ลูกหนี้ ให้กระทำการหรืองดเว้นกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งโดยปริยาย หมายถึงการที่จะต้องตอบแทนบุญคุณเขา ในสังคมไทยหนี้ได้กลายเป็นส่วนหนึ่งในวิถีชีวิตของคนไทยไปแล้ว แต่เนื่องจากยุคสมัยได้เปลี่ยนไป ปัจจุบันหนี้ได้เปลี่ยนสภาพไป จากหนี้ที่ตอบแทนกันได้โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน เป็นหนี้ที่ต้องตอบแทนด้วยดอกเบี้ย หนึ่งในบรรดาสิ่งทีกฎหมายไม่สามารถกำหนดได้ คือ อัตราดอกเบี้ย เพราะดอกเบี้ยคือราคาของเงินที่เป็นสินค้า เมื่อสินค้าใดเข้าถึงได้ยาก ก็ย่อมมีราคาแพงขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เช่นเดียวกับหนี้ในระบบที่แพร่หลาย เพราะผู้คนเข้าไม่ถึงเงินกู้ในระบบ กล่าวคือลูกค้าของเงินกู้ในระบบไม่อาจ “ซื้อ” สินค้าเงินในราคาตามกฎหมายได้ จึงต้องหันไปซื้อกับพ่อค้าเงินนอกระบบ (นิธิ เอียวศรีวงศ์ 2548 : 28) คำว่า “หนี้ในระบบ” (Informal Debt) เป็นหนี้สินที่เกิดจากการไปกู้ยืมเงินจากเจ้าหนี้ที่ไม่ใช่สถาบันการเงินที่ถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ก็กฎหมายมารองรับเจ้าหนี้

เหล่านี้ เจ้าหนี้ (Creditor) ที่ปล่อยเงินกู้ในระบบส่วนมากจะเป็นนายทุนที่มีเงิน การที่ลูกหนี้ (Debtor) ขอมเป็นหนี้ในระบบต่างๆ ที่รู้ว่าถูกคิดดอกเบี้ยในอัตราสูงกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้ เป็นเพราะมีความเดือดร้อนทางการเงินและไม่รู้จะหันหน้าไปพึ่งพาหรือขอความช่วยเหลือจากใครได้ (โชค จิรา 2552)

สาเหตุของการขอมเป็นหนี้ในระบบก็คือ ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่เป็นสถาบันการเงินได้ อันมีสาเหตุมาจากการมีรายได้น้อย การศึกษาต่ำ ไม่มีความรู้ และที่สำคัญคือ ไม่มีประวัติหรือข้อมูลทางการเงิน ทำให้การขอกู้เงินจากสถาบันการเงินเป็นเรื่องที่ไกลตัว และยากที่จะเกิดขึ้นจริงได้สำหรับชีวิตคนชนชั้นกรรมาชีพ ในขณะที่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินกู้ในระบบได้ง่ายกว่า กล่าวได้ว่าเป็น “บริการถึงหน้าบ้าน” หรือ “เงินกู้พร้อมใช้” ได้รับความสะดวกและง่ายแก่การเข้าถึง (ขอกู้) ขั้นตอนการอนุมัติเงินกู้ก็รวดเร็วไม่ต้องยื่นเอกสารให้ยุ่งยาก ไม่ต้องมีประวัติทางการเงิน ไม่ต้องมีบุคคลหรือหลักทรัพย์ค้ำประกัน เพียงลงลายมือชื่อหรือแปะโป้ง (ประทับลายนิ้วมือ) ลงในสัญญาที่เจ้าหนี้เป็นผู้กำหนดเงื่อนไขเองทั้งหมด ก็สามารถเปลี่ยนสถานะให้กลายเป็นคนมีเครดิตหรือลูกหนี้ในระบบได้แล้ว หนี้ในระบบส่วนมากได้เกิดขึ้นกับคนชนชั้นกรรมาชีพ เช่น พ่อค้าแม่ขาย หาบเร่แผงลอย ชาวไร่ ชาวนา ชาวไร่ เป็นต้น โดยเฉพาะกลุ่มผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้างซึ่งเป็นคนใช้แรงงานหาเช้ากินค่ำ

รถจักรยานยนต์ได้เปลี่ยนสถานะจากที่เคยเป็นสินค้าหรู ใช้ขี่เล่น ใช้เพื่ออวดตัว ให้กลายเป็นพาหนะในชีวิตประจำวันของคนทั่วไป เสมือน “ขायุคใหม่” สำหรับวัยรุ่นแล้วยังเป็นสัญลักษณ์และเครื่องมือในการเรียนรู้ทางสังคม และไม่ได้มีแต่เพียงเท่านั้น ในช่วงสิบปีเศษที่ผ่านมา สำหรับคนบางกลุ่ม รถจักรยานยนต์ยังมีความสำคัญในฐานะเครื่องมือประกอบอาชีพอีกด้วย จักรยานยนต์รับจ้างได้กลายมาเป็นอาชีพอิสระของคนจำนวนมากทั่วประเทศ ที่ทั้งขนส่งสิ่งของในฐานะพนักงานส่งเอกสารและขนส่งคนในฐานะจักรยานยนต์รับจ้าง รวมแล้วมีจำนวนระดับหลายแสนคน และผู้ใช้บริการระดับหลายล้านคน (ศูนย์วิชาการเพื่อความปลอดภัยทางถนน 2551)

รถจักรยานยนต์รับจ้าง คือ รถจักรยานยนต์ที่ผู้ขับขี่รับจ้างขนส่ง ผู้โดยสาร ตามตรอกตามซอย ตามถนน และในสถานที่ต่างๆ เกือบทุกแห่งทั่วประเทศ ถือได้ว่าเป็นกลุ่มคนชายขอบ กล่าวคือบุคคลหรือกลุ่มคนที่สังคมไม่สนใจเหลียวแล ถูกทิ้งขว้างแปลกแยกจากสังคมกระแสหลัก เช่น ชาวเขา ชนกลุ่มน้อย ผู้หญิงขายบริการ กลุ่มรักเพศเดียวกัน คนพิการ เกษตรกรรายย่อยยากจน แรงงานรับจ้างในหมู่บ้าน คนขับรถแท็กซี่สามล้อ พ่อค้าแม่ค้าหาบเร่ คนงานก่อสร้าง รวมถึงผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง นอกจากนี้ คนชายขอบยังรวมถึงผู้ที่ถูกปฏิเสธโดยสังคมส่วนใหญ่ และหมายถึงคนที่ถูกคนส่วนใหญ่มองว่าเป็นคนส่วนน้อยในสังคม อันเป็นที่ว่างทางวัฒนธรรมด้วยเช่นกัน (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี 2553)

อาชีพผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้างได้กลายมาเป็นอาชีพที่แพร่หลายมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเมืองที่มีการกระจุกตัวของประชากร เช่น จังหวัดนครปฐม ซึ่งถือเป็นปริมณฑลเมืองหนึ่ง โดยผู้ที่ดำรงชีวิตอยู่ในจังหวัดนครปฐมมีวัตถุประสงค์ของการพำนักอาศัยด้วยสาเหตุที่แตกต่างและหลากหลาย มีทั้งการเข้ามาอยู่อย่างถาวรและไม่ถาวร ทั้งนี้ในแง่ของปัจจัยดึงดูด เป็นเพราะนครปฐม มีปัจจัยต่างๆ ที่เพียบพร้อมต่อการดำรงชีวิตมากกว่าจังหวัดอื่นๆ ในภูมิภาคตะวันตก การหลั่งไหลของผู้คนเข้าสู่ นครปฐม จึงทำให้เกิดการขยายตัวของสังคมเมืองอย่างรวดเร็ว สิ่งที่เกิดขึ้นพร้อมกัน คือ ถนน สาธารณูปโภค รวมถึงสิ่งก่อสร้างและที่พักอาศัย โดยเป็นที่ปรากฏชัดเจนว่าในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา นครปฐมมีการขยายตัวแผ่เป็นวงกว้างขึ้น สืบเนื่องจากนครปฐมมีสภาพของตรอกซอยเป็นจำนวนมาก และมีระยะทางยาวหนทางซับซ้อน ในขณะที่ผู้ที่อยู่ตามซอยเหล่านี้ก็หนาแน่นขึ้นตามระยะเวลา การเดินทางออกจากบริเวณดังกล่าวมีความยากลำบาก เนื่องจากไม่มีบริการรถสาธารณะที่เพียงพอและเหมาะสม จึงเกิดมีจักรยานยนต์รับส่งผู้คนตามซอยต่างๆ ทั่วนครปฐม ประกอบกับการจราจรตามถนนส่วนใหญ่ในนครปฐม ที่นับวันก็ยิ่งแออัดและติดขัด ความนิยมใช้บริการรถจักรยานยนต์รับจ้าง จึงขยายตัวออกไปยังการเดินทางตามถนนอยู่บ้างในบางกรณี เนื่องจากสามารถทำให้การติดต่อทำธุรกรรมต่างๆ บรรลุผลได้ จนถึงปัจจุบันนี้ การที่หมู่บ้านจัดสรรเกิดขึ้นมากมาย พร้อมกับการจราจรที่แออัดยิ่งขึ้น ได้ทำให้ “จักรยานยนต์รับจ้าง” กลายเป็นอาชีพใหม่ที่มีความสำคัญของยุคนี้ ยุคที่เวลาของผู้คนเป็นเงินเป็นทอง ดังนั้นจึงพบเห็นกันทั่วไปว่า ตามตรอก ซอกซอยต่างๆ ต่างก็มีวินจักรยานยนต์รับจ้างจัดตั้งอยู่เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในการเดินทางเข้าออก โดยการให้บริการโดยสารแก่ประชาชนในที่ตั้งซึ่งบริการรถสาธารณะไม่สามารถเข้าถึง การขยายตัวของธุรกิจจักรยานยนต์รับจ้างตามที่ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นหมู่บ้านจัดสรร สถานที่ราชการหรือบริเวณซอยที่มีอาคารสำนักงานต่างๆ ทำให้เกิดการสะสมตัวของเศรษฐกิจ เนื่องจากธุรกิจนี้สร้างรายได้ให้กับคนนครปฐมมีใช้น้อย แต่เบื้องหลังของธุรกิจนี้ก็แอบแฝงไปด้วยผู้ได้รับผลประโยชน์หลายฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นผู้มีอิทธิพล เจ้าหน้าที่ของรัฐ นักการเมืองท้องถิ่น จึงมักเกิดความไม่เป็นธรรมกับผู้ประกอบการ โดยต้องเสียค่าใช้จ่ายในเรื่องของค่าเสียวินที่ราคาค่อนข้างสูง และค่าคุ้มครองในแต่ละเดือน รวมถึงขั้นตอนการขึ้นทะเบียนวินจักรยานยนต์รับจ้างที่ไม่โปร่งใส ไม่มีกฎหมายรองรับ ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นประกอบกับรายได้ที่น้อยลง ทำให้จักรยานยนต์รับจ้างต้องอาศัยการกู้เงินจากระบบเพื่อนำไปใช้จ่ายเพื่อสนองตอบความต้องการในการบริโภค ไม่ว่าจะเป็นหนี้สินส่วนบุคคล หนี้สินจากการพนัน ภาระของครอบครัวที่ต้องรับผิดชอบในฐานะหัวหน้าครอบครัว การลงทุนในการประกอบอาชีพ หรือธุรกิจส่วนตัว รวมทั้งขาดความน่าเชื่อถือจากสถาบันการเงินในระบบ โดยเงินกู้ในระบบนั้นมีอัตราดอกเบี้ยที่ค่อนข้างสูง ประกอบกับปัญหาจากวิกฤตเศรษฐกิจในปัจจุบัน

ส่งผลให้ประชาชนชนชั้นกรรมาชีพ ซึ่งหาเช้ากินค่ำทั้งในภาคอุตสาหกรรม เกษตรกรรม หรือแม้กระทั่งผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้างที่ประสบปัญหารายได้ไม่พอกับรายจ่าย ปัจจัยของปัญหาดังกล่าวเกิดขึ้นจากหลายสาเหตุ เช่น ผลพวงจากราคาน้ำมันที่แพงขึ้น ส่งผลให้ค่าครองชีพสูงขึ้น ในขณะที่รายได้ของกลุ่มคนเหล่านี้ยังคงเท่าเดิมหรือลดน้อยลง บางรายถูกปลดออกจากงานประจำที่ทำอยู่จนทำให้สูญสิ้นรายได้ไป สภาวะการณ์เศรษฐกิจที่ถดถอยดังกล่าว ส่งผลให้กลุ่มคนเหล่านี้ประสบปัญหาชักหน้าไม่ถึงหลัง สำหรับบางรายที่ประกอบอาชีพค้าขายเป็นอาชีพหลักก็ประสบภาวะขาดทุนเนื่องจากขายสินค้าหรือผลผลิตไม่ได้ หรือหากขายได้ก็ได้น้อยเนื่องจากต้นทุนในการผลิตสูง บางรายเป็นหนี้นอกระบบจากหลายแหล่งเงินกู้ ทำให้ขาดสภาพคล่องในการบริหารจัดการระบบการชำระหนี้สิน ด้วยสาเหตุดังกล่าวจึงส่งผลต่อการตัดสินใจไม่ชำระหนี้นอกระบบ

นอกจากนี้ สาเหตุหนึ่งที่สำคัญของการไม่ชำระหนี้นอกระบบมาจาก “เศรษฐกิจนอกระบบ” ทั้ง “เศรษฐกิจนอกระบบ” และ “หนี้นอกระบบ” มีความสัมพันธ์กันอย่างเห็นได้ชัด เนื่องจาก เศรษฐกิจนอกระบบเป็นต้นตอของหนี้นอกระบบ ยิ่งในสังคมมีความเจริญทางวัตถุมากขึ้นเท่าไร เศรษฐกิจนอกระบบยิ่งเฟื่องฟูขึ้นเป็นเงาตามตัว เพราะเศรษฐกิจนอกระบบเป็นช่องทางในการหาเงินที่สำคัญของผู้มีอิทธิพลในสังคมทั้งหลาย สำหรับพวกผู้มีอิทธิพลแล้วการทำธุรกิจได้คืนเป็นธุรกิจที่ทำงาน รายได้ดี ไม่ต้องลงทุนมาก และที่สำคัญคือไม่ต้องเสียภาษี เพราะกิจการเหล่านี้เปิดขึ้นมาโดยการหลบเลี่ยงกฎหมายอยู่แล้ว รัฐบาลจึงไม่สามารถเข้าไปทำการตรวจสอบเงินที่หมุนเวียนหรือระบบบัญชีของกิจการเหล่านี้ได้ (ณรงค์ ธนาวิภาส 2539)

จะสังเกตได้ว่า ผู้ประกอบการเศรษฐกิจนอกระบบจะเป็นผู้มีอิทธิพลที่ได้รายได้อย่างมหาศาล ในขณะที่ผู้ที่ได้รับผลกระทบเป็นคนชนชั้นกรรมาชีพ ไม่เว้นแม้แต่ผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ซึ่งต้องตกเป็นทาสของหนี้นอกระบบ อันเป็นผลพวงมาจากเศรษฐกิจนอกระบบ เนื่องจากคนชนชั้นกรรมาชีพส่วนใหญ่มีกอสัยช่องทางการทำงานมาหากินจากเศรษฐกิจนอกระบบเพื่อเพิ่มรายได้ เช่น ยาเสพติด คีฬาพนัน โสเภณี สินค้าหนีภาษี แต่ก็เป็นแหล่งรายได้ที่ไม่แน่นอน ทั้งยังก่อให้เกิดหนี้สินอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะหนี้นอกระบบ และดูเหมือนว่าจะสามารถพบเห็นได้โดยง่าย และแทรกซึมไปกับการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชนอย่างแยกกันไม่ออก

ปัญหาการเป็นหนี้นอกระบบในสังคมไทยได้กลายเป็นปัญหาสังคม และดูเหมือนว่าจะทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ จากข่าวคราวอาชญากรรมต่างๆ เช่นการทวงหนี้โหดจากเจ้าหนี้ ทั้งการขู่เจ็บและคำทอ หรือถึงขั้นทำร้ายร่างกาย จนกลายเป็นปัญหาสังคมในวงกว้างที่ทำเอาลูกหนี้หวาดผวาไปตามๆ กัน ส่งผลให้ฝ่ายภาครัฐเริ่มออกนโยบายและมาตรการออกมาช่วยเหลือโดยการดำเนินโครงการแก้ปัญหานี้ นอกระบบ รัฐบาลประกาศให้ผู้ที่มีหนี้นอกระบบและมีความ

ประสงค์จะขอความช่วยเหลือจากรัฐบาลให้ไปทำการลงทะเบียนหนี้ในระบบแล้วรัฐบาลจะให้ความช่วยเหลือโดยผ่านทางธนาคารออมสินและธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ช.ก.ส.) เป็นตัวหลักเพื่อทำการแปลงหนี้ในระบบนี้ให้เข้ามาอยู่ในระบบกับสถาบันการเงินของรัฐ โดยรัฐบาลมองว่าปัญหาหนี้ในระบบเป็นเรื่องของสังคม หากประชาชนมีหนี้ในระบบก็จะทำให้ประชาชนไม่เข้มแข็งและประเทศชาติก็จะไม่เข้มแข็งตามไปด้วย รัฐบาลจึงยื่นมือเข้ามาให้ความช่วยเหลือประชาชนที่มีปัญหาเรื่องหนี้ในระบบ หากทำได้สำเร็จก็จะเป็นการช่วยเหลือคนชนชั้นกรรมาชีพ โดยเฉพาะผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ให้หลุดพ้นจากหนี้ในระบบให้มีโอกาสเริ่มต้นชีวิตใหม่ ซึ่งนับว่าเป็นสิ่งที่ดี

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะคนในท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการมีอยู่ของอาชีพผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้างในสังคมไทย โดยเฉพาะในเขตเทศบาลนครนครปฐม กล่าวคือมีบทบาทต่อการขับเคลื่อนของประชาชนหลายอาชีพ รวมถึงนักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ที่ใช้บริการจักรยานยนต์รับจ้างเพื่อความสะดวกรวดเร็วในการเดินทางสัญจร ดังนั้นจึงได้เล็งเห็นความสำคัญและประโยชน์ในการทำวิจัยเรื่องการเป็นหนี้และการตัดสินใจไม่ชำระหนี้ในระบบของกลุ่มผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ในเขตเทศบาลนครนครปฐม ในฐานะประชาชนผู้มีรายได้น้อย และประสบปัญหาเรื่องของสภาพหนี้ หรือการเกิดหนี้ของภาคประชาชน สาเหตุของการก่อหนี้ ส่วนใหญ่มาจากการขอกู้เพื่อลงทุนสำหรับการประกอบอาชีพ รองลงมาได้แก่ เพื่อใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน และความจำเป็นด้านเหตุสุดวิสัย ตามลำดับ ผู้วิจัยประสงค์เพื่อทำความเข้าใจในประเด็นดังกล่าว และเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการวิเคราะห์และวางแผนนโยบายการปรับปรุงการดำเนินงานด้านการแก้ปัญหาหนี้ในระบบของประชาชนเช่นผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้างให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ผลงานวิทยานิพนธ์ ระดับปริญญาตรี

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาถึงการเป็นหนี้ในระบบของกลุ่มผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ในเขตเทศบาลนครนครปฐม

2.2 เพื่อศึกษาสาเหตุที่นำมาสู่การตัดสินใจไม่ชำระหนี้ในระบบของกลุ่มผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ในเขตเทศบาลนครนครปฐม

3. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษาการเป็นหนี้และการตัดสินใจไม่ชำระหนี้ในระบบของกลุ่มผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ในเขตเทศบาลนครนครปฐม โดยกำหนดขอบเขตการวิจัยดังนี้

3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาการเป็นหนี้และการตัดสินใจไม่ชำระหนี้ในระบบของกลุ่มผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ในเขตเทศบาลนครนครปฐม จำนวน 20 คน โดยจะศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกันในด้านต่าง ๆ

3.2 ขอบเขตด้านพื้นที่

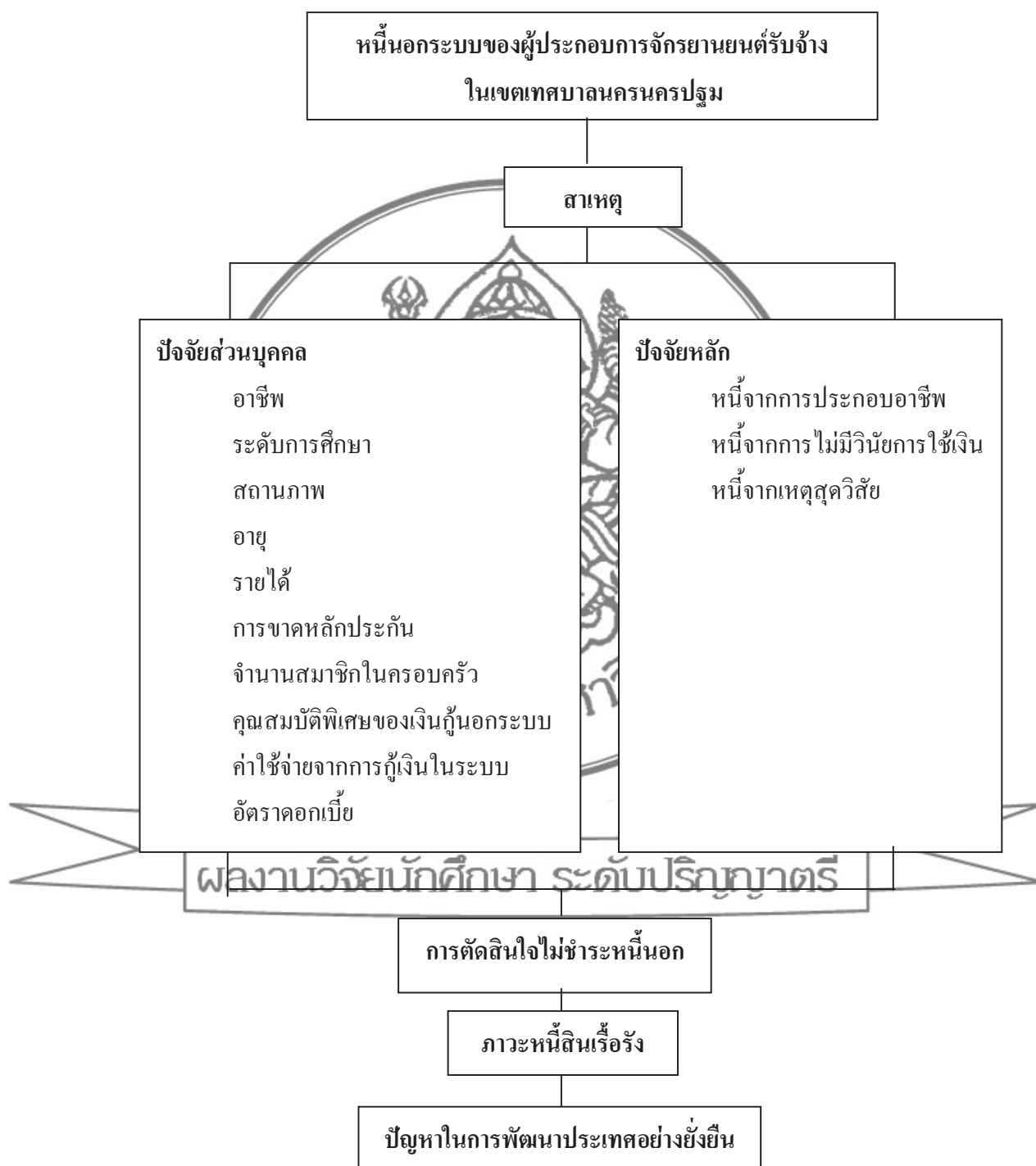
ศึกษาการเป็นหนี้และการตัดสินใจไม่ชำระหนี้ในระบบของกลุ่มผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ในเขตเทศบาลนครนครปฐม

3.3 ขอบเขตด้านเวลา

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เวลา 3 เดือน ตั้งแต่เดือน กรกฎาคม ถึง ตุลาคม 2553 ในการใช้เทคนิควิธีการเลือกตัวอย่างแบบลูกโซ่ (Snowball Sampling) สัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indepth Interview) การสังเกต (Observation) เนื่องจากในการลงภาคสนามด้วยการสัมภาษณ์ และเก็บข้อมูลในเรื่องการเป็นหนี้และการตัดสินใจไม่ชำระหนี้ในระบบของกลุ่มผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ในเขตเทศบาลนครนครปฐม ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมดในปัจจุบันยังคงมีภาระหนี้สินกับเจ้าหนี้เงินกู้ในระบบ ผู้วิจัยจึงขอใช้นามสมมติทั้งหมดแก่ผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัย

ผลงานวิทยานิพนธ์ศึกษา ระดับปริญญาตรี

4. กรอบแนวคิด

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดหนี้ในระบบของผู้ประกอบการจรรยาบรรณที่ได้รับจ้าง ในเขตเทศบาลนครนครปฐม

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

5.1 ได้ทราบถึงการเป็นหนี้และการตัดสินใจไม่ชำระหนี้ในระบบของกลุ่มผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ในเขตเทศบาลนครนครปฐม

5.2 ได้ทราบถึงสาเหตุที่นำมาสู่การตัดสินใจไม่ชำระหนี้ในระบบของกลุ่มผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ในเขตเทศบาลนครนครปฐม

5.3 เพื่อเป็นแนวทางแก่ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปรับปรุงการดำเนินงานด้านการแก้ปัญหาหนี้ในระบบของประชาชนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

การเป็นหนี้ เป็นนิติสัมพันธ์ระหว่างบุคคลตั้งแต่สองฝ่ายขึ้นไป ซึ่งฝ่ายหนึ่งเรียกว่า "เจ้าหนี้" มีสิทธิที่จะบังคับบุคคลอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งเรียกว่า "ลูกหนี้" ให้กระทำการหรืองดเว้นกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งเรียกว่า "การชำระหนี้"

หนี้ในระบบ หมายถึง หนี้ซึ่งเจ้าหนี้นำไปใช้สถาบันการเงิน หรือเจ้าหนี้ในชุมชน หรือผู้ประกอบการธุรกิจที่มีใช้สถาบันการเงินซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย เช่น การกู้ยืมเงินระหว่างเพื่อนฝูงญาติพี่น้อง หรือบุคคลทั่วไป หรือนายทุน หรือเงินด่วนเสาไฟฟ้า เป็นต้น

ผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง หมายถึง บุคคลที่ประกอบอาชีพรับส่งผู้โดยสาร โดยรถจักรยานยนต์ ส่วนใหญ่ เป็นการรับส่งไปยังจุดหมายปลายทางในระยะใกล้ หรือบางครั้งส่งตามสถานที่ที่การจราจรติดขัดมากๆ โดยมากพบว่าผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้างสวมเสื้อกั๊กที่มีสีสะดุดตา หรือ เรียกว่า เสื้อวิน

การไม่ชำระหนี้ หมายถึง สถานการณ์เมื่อหนี้ถึงกำหนดชำระแล้วและภายหลังแต่นั้นเจ้าหนี้ได้ให้คำเตือนลูกหนี้แล้ว ลูกหนี้ยังไม่ชำระหนี้ ลูกหนี้ได้ชื่อว่า "ผิดนัดชำระหนี้" หรือเรียกว่า "การไม่ชำระหนี้"

คนชายขอบ หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มคนที่สังคมไม่สนใจเหลียวแล ถูกทิ้งขว้างแปลกแยกจากสังคมกระแสหลัก เช่น ชาวเขา ชนกลุ่มน้อย ผู้หญิงขายบริการ กลุ่มรักเพศเดียวกัน กลุ่มผู้จับจี้จักรยานยนต์รับจ้าง หรือคนพิการ นอกจากนี้ คนชายขอบยังรวมถึงผู้ที่ถูกปฏิเสธโดยสังคมส่วนใหญ่ เช่น ในห้องเรียน ถ้าบังเอิญเราเรียนไม่เก่ง แต่เพื่อนร่วมชั้นเรียนเป็นคนเรียนเก่งแทบทั้งหมด เราก็อาจจะกลายเป็นคนชายขอบได้เช่นกัน เพราะฉะนั้น กาลเทศะ (Space and Time) จึงไม่ใช่แค่คนที่อยู่ชายขอบแบบที่อยู่ตามชายแดนระหว่างประเทศ เท่านั้น แต่หมายถึงคนที่ถูกคนส่วนใหญ่มองว่าเป็นคนส่วนน้อยในสังคม อันเป็นที่ว่างทางวัฒนธรรมด้วยเช่นกัน

นิติรัฐ หมายถึง การบริหารปกครองรัฐหรือสังคมซึ่งถือกฎหมายเป็นใหญ่ เป็น "การปกครอง" โดยกฎหมาย มิใช่แล้วแต่อำเภอใจของผู้ใช้อำนาจหรือ "ผู้ปกครอง"

อีกความหมายหนึ่ง คือ รัฐภายใต้กฎหมาย รัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐจะกระทำการใด ๆ อันกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของปัจเจกชนไม่ได้ เว้นแต่จะมีกฎหมายให้อำนาจ

เศรษฐกิจนอกระบบ (Black Economy) หรือ “ตลาดมืด” หรือ “ตลาดใต้ดิน” หมายถึง การดำเนินธุรกิจที่ผิดกฎหมายในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น การเปิดบ่อน การรับแทงหวย บอล ธุรกิจค้าขายสินค้าหนีภาษี ยาเสพติด การรับแลกเงินเถื่อน การเปิดสถานขายบริการทางเพศ หรือการส่งออกแรงงานเถื่อน เป็นต้น ซึ่งธุรกิจเหล่านี้รัฐบาลจะไม่สามารถเข้าไปควบคุมได้ ทำให้ไม่มีการเก็บภาษี เป็นรูรั่วของระบบเศรษฐกิจอย่างแท้จริง

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการเป็นหนี้และการตัดสินใจไม่ชำระหนี้ในระบบของกลุ่มผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้างในเขตเทศบาลนครนครปฐม ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการทำวิจัย โดยจำแนกเนื้อหาได้ดังนี้

1. ข้อมูลโดยทั่วไปของเทศบาลนครนครปฐม
2. วิวัฒนาการของการให้บริการจักรยานยนต์รับจ้าง
3. แนวคิดเรื่องคนชายขอบ
4. แนวคิดเรื่องการกู้เงินรายย่อยในระบบ
5. แนวคิดเรื่องหนี้ในระบบ
6. แนวคิดเรื่องพฤติกรรมผู้บริโภค
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ข้อมูลโดยทั่วไปของเทศบาลนครนครปฐม

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี (2553) ได้ให้จำกัดความว่า เทศบาลนครนครปฐม จัดได้ว่าเป็น “เทศบาลนคร” เนื่องจากในประเทศไทย เทศบาลนครเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำหรับเมืองขนาดใหญ่ที่มีประชากรตั้งแต่ 50,000 คนขึ้นไป และมีรายได้พอเพียงต่อการให้บริการสาธารณะตามหน้าที่ที่กฎหมายบัญญัติไว้ การจัดตั้งเทศบาลนครกระทำโดยประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะเป็นเทศบาลนครตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 (ฉบับล่าสุด) ปัจจุบันมีเทศบาลนครอยู่ 26 แห่งทั่วประเทศ เทศบาลนครแห่งแรกของไทยคือเทศบาลนครเชียงใหม่ เทศบาลนครประกอบด้วยนายกเทศมนตรีทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายบริหาร และสภาเทศบาลที่มีสมาชิกจำนวน 24 คนมาจากการเลือกตั้งของราษฎรในเขตเทศบาลทำหน้าที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัติ นายกเทศมนตรีมาจากการเลือกตั้ง โดยตรงของราษฎรในเขตเทศบาลและมีรองนายกเทศมนตรีมาจากการแต่งตั้งของนายกเทศมนตรี นอกจากนี้ยังมีสำนักงานเทศบาลซึ่งมีปลัดเทศบาลเป็นหัวหน้าพนักงานเทศบาล ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานธุรการและหน่วยงานให้บริการประชาชนภายใต้การบังคับบัญชาของนายกเทศมนตรี

การศึกษาข้อมูลโดยทั่วไปของเทศบาลนคร อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม เป็นการศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง (เทศบาลนครนครปฐม 2553) และข้อมูลทั่วไปของประชาชน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.1 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

ถนนในเขตเทศบาลนครนครปฐม มีจำนวนทั้งสิ้นประมาณ 171 สาย การใช้ที่ดินในเขตเทศบาลนครนครปฐม ส่วนใหญ่ชุมชนจะเกาะกลุ่มหนาแน่นอยู่ในบริเวณพื้นที่เขตเทศบาลนครเดิม ตามแนวเหนือใต้ คือ ระหว่างทางรถไฟสายใต้และทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 ถนนเพชรเกษม สำหรับทางด้านตะวันออกการใช้ที่ดินจะหนาแน่นเริ่มต้นจากบริเวณเทศบาลนครตำบลธรรมศาลา ไปสิ้นสุดทางทิศตะวันตกบริเวณคลองหนองดินแดง

ลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดินและอาคารในเขตชุมชนเทศบาลนครนครปฐม

1.1.1 ย่านการค้า มีศูนย์กลางธุรกิจการค้าของเมือง ในบริเวณตอนใต้ของวินรตไฟ ลงมาจนถึง ถนนชัยพระ ตามแนวถนนหลังพระตามแนวถนนราชดำริและถนนราชวิถี สำหรับตอนเหนือของทางรถไฟ บริเวณย่านการค้าเชื่อมต่อจากถนนทหารบกจนถึงทางแยกเชื่อมต่อกับทางหลวงจังหวัดหมายเลข 3038 นครปฐม – ดอนตูม

1.1.2 ย่านที่พักอาศัย กระจายอยู่ทั่วไปในเขตชุมชนเทศบาลนครนครปฐม และมีแนวโน้มจะขยายตัวขึ้นไปทางทิศเหนือ บริเวณตำบลป้อพลับและตำบลนครปฐม ทิศใต้บริเวณตำบลสนามจันทร์ ตำบลห้วยจรเข้ม

1.1.3 สถานที่ราชการ ส่วนใหญ่จะเกาะกลุ่มอยู่ตามแนวถนนเทศบาล โดยเริ่มต้นจากโรงพยาบาลศูนย์นครปฐม มาตามแนวถนนเทศบาลจนถึงบริเวณถนนหน้าพระ

1.1.4 สถาบันการศึกษา ในเขตชุมชนเทศบาลนครนครปฐมจะมีการใช้ที่ดินเพื่อสถาบันการศึกษา เป็นพื้นที่มากพอสมควร เช่น มหาวิทยาลัยศิลปากร โรงเรียนราชินีบูรณะ วิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย และสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลนครปฐม นอกจากนี้ยังมีสถานศึกษาอื่นๆ กระจายอยู่ทั่วไป

สถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่งในเขตเทศบาลนครนครปฐม คือ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ สามารถบ่งชี้ความสำคัญและการมีอยู่ของอาชีพผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง เนื่องจากมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ เป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา มีการเรียนการสอนทั้งหมด 7 คณะวิชา ได้แก่ คณะอักษรศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยีอุตสาหกรรม สำหรับคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ และคณะมัณฑนศิลป์ มีนักศึกษาเพียงบางชั้นปีเท่านั้น ด้วยความมีชื่อเสียงและความเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำ จึงทำให้มีนักศึกษาจำนวน

มากเข้ามาศึกษา และทำให้เกิดเศรษฐกิจหมุนเวียนบริเวณรอบๆ มหาวิทยาลัย เช่นหอพักนอกมหาวิทยาลัย ร้านอาหาร ร้านค้าต่างๆ รวมถึงอาชีพผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้างที่มีความสำคัญต่อชีวิตความเป็นอยู่ในระหว่างการศึกษา ในเรื่องการเดินทางสัญจร ผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้างได้รับส่งผู้โดยสารโดยเฉพาะนักศึกษา ทั้งจากหอพักนอกมหาวิทยาลัยมายังมหาวิทยาลัย และรับส่งนักศึกษาที่มาจากจังหวัดอื่นแล้วลงรถประจำทางตามบริเวณต่างๆ ในเขตเทศบาลนครนครปฐม และต้องการเดินทางเข้ามาภายในมหาวิทยาลัย จึงได้ใช้บริการจักรยานยนต์รับจ้าง เนื่องจากสะดวก รวดเร็ว ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของนักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากรที่มีต่อการดำรงอยู่ของอาชีพผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง สังเกตได้จากมีวินจักรยานยนต์รับจ้างเกิดขึ้นหลายแห่งรอบๆ มหาวิทยาลัยศิลปากร และมีผู้สนใจประกอบอาชีพผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้างเป็นจำนวนมาก

1.1.5 ศาสนสถาน ในเขตชุมชนเทศบาลนครนครปฐม เป็นที่ตั้งขององค์พระปฐมเจดีย์ และ วัดสำคัญทางพระพุทธศาสนาอีกหลายแห่ง เช่น วัดพระปฐมเจดีย์ราชวรมหาวิหาร วัดไผ่ล้อม วัดพระงาม วัดเสนาหา วัดพระประโทนเจดีย์ เป็นต้น

1.2 ด้านการศึกษา

นโยบายทางการศึกษาของเทศบาลนครนครปฐม ได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพมาตรฐาน เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 โดยคำนึงถึงศักยภาพความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการของคนภายในท้องถิ่น ดังนั้นการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน จึงมุ่งเน้นการพัฒนาการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาหลายรูปแบบตั้งแต่ระดับก่อนวัยเรียนจนถึงระดับอุดมศึกษา ทำให้ประชาชนมีโอกาสในการเข้ารับการศึกษาตั้งแต่เริ่มต้นการศึกษาต่อเนื่องไปจนระดับสูง ทั้งนี้ เพื่อส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ มีคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นคนที่มีคุณภาพและเป็นกำลังสำคัญของท้องถิ่น

การจัดการศึกษาของเทศบาลนครนครปฐม ได้ดำเนินการจัดระบบการศึกษาไว้ ดังนี้

1.2.1 การศึกษาในระบบ ได้แก่

- 1.2.1.1 ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน จำนวน 7 ศูนย์
 - 1.2.1.1.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเทศบาลนครนครปฐม
 - 1.2.1.1.2 ศูนย์พัฒนาเด็กสระแก้ว
 - 1.2.1.1.3 ศูนย์พัฒนาเด็กวัดห้วยจร๊ะ
 - 1.2.1.1.4 ศูนย์พัฒนาเด็กประปานคร

1.2.1.1.5 ศูนย์พัฒนาเด็กสุขสวัสดิ์

1.2.1.1.6 ศูนย์พัฒนาเด็กเหล่ากาชาด (สวัสดิ์ – สุเทพ)

1.2.1.1.7 ศูนย์พัฒนาเด็กปฐมนคร

1.2.1.2 โรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 7 โรงเรียน

1.2.1.2.1 โรงเรียนเทศบาลนคร 1 วัดพระงาม (สามัคคีพิทยา)
(สอนระดับอนุบาล – มัธยมศึกษาปีที่ 3)

1.2.1.2.2 โรงเรียนเทศบาลนคร 2 วัดเสนาหา (สมักรพลผดุง)
(สอนระดับอนุบาล – มัธยมศึกษาปีที่ 3)

1.2.1.2.3 โรงเรียนเทศบาลนคร 3 (สระกระเทียม) (สอนระดับ
อนุบาล – มัธยมศึกษาปีที่ 3)

1.2.1.2.4 โรงเรียนเทศบาลนคร 4 (เขานวนปรัชญาทิศ) (สอนระดับ
อนุบาล – มัธยมศึกษาปีที่ 3)

1.2.1.2.5 โรงเรียนเทศบาลนคร 5 วัดพระปฐมเจดีย์ (สอนระดับ
อนุบาล – มัธยมศึกษาปีที่ 3)

1.2.1.2.6 โรงเรียนกีฬาเทศบาลนครนครปฐม (สอนระดับ
มัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6)

1.2.1.2.7 โรงเรียนทวารวดี (สอนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6)

1.2.1.3 สถานศึกษาระดับอาชีวศึกษา จำนวน 1 แห่ง

วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลนครปฐม ซึ่งเป็นวิทยาลัยอาชีวศึกษาสังกัดเทศบาลนครแห่งแรกในประเทศไทย การจัดการเรียนการสอน 2 ระดับ คือ

1.2.1.3.1 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ มี 8 สาขา ประกอบด้วยสาขาช่างยนต์ ช่างไฟฟ้า ช่างอิเล็กทรอนิกส์ ช่างเทคนิคสถาปัตยกรรม การบัญชี การตลาด และคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

1.2.1.3.2 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง มี 4 สาขาประกอบด้วย สาขาการบัญชี สาขาการตลาด สาขาช่างยนต์ และสาขาช่างไฟฟ้า

1.2.2 การศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย ได้แก่

1.2.2.1 การจัดการศึกษานอกระบบ ได้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับประชาชนในท้องถิ่นเทศบาลนครนครปฐม โดยจัดการเรียนการสอน ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้นถึงมัธยมศึกษา ตอนปลาย ใช้ระยะเวลาเรียนระดับละ 2 ปี ทั้งนี้ไม่เสีย

ค่าใช้จ่ายในการลงทะเบียน เรียนเฉพาะวันอาทิตย์ ณ อาคารศูนย์การเรียนรู้นอกระบบและตาม
อัครยาชัย สำนักการศึกษา

1.2.2.2 การจัดการศึกษาให้กับเด็กเร่ร่อนในเขตเทศบาลนครนครปฐม
โดยครูอาสาสอนฯ

1.2.2.3 โครงการศูนย์เรียนรู้ “มหาวิทยาลัยชีวิต” ศูนย์เรียนรู้เทศบาลนคร
นครปฐม ร่วมมือกับมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม และสถาบันส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน เปิดสอน
ระดับปริญญาตรี สาขาศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

1.2.2.4 การส่งเสริมศิลปอาชีพระยะสั้น ณ อาคารศูนย์การเรียนรู้นอกระบบ
และตามอัครยาชัย สำนักการศึกษา (โอเดียน)

จากที่กล่าวมาข้างต้น เป็นการจัดการศึกษาของเทศบาลนครนครปฐม แต่ในเขต
เทศบาลนครปฐมและบริเวณใกล้เคียงได้มีการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 1 โดยแบ่ง การจัดการศึกษา ได้ดังนี้

โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ได้แก่

1. โรงเรียนวัดไผ่ล้อม (มูลนิธิอานันทมหิดล) (สอนระดับอนุบาล – ประถมศึกษาปีที่ 6)
2. โรงเรียนวัดพระปฐมเจดีย์ (มหินทรศึกษาการ) (สอนระดับอนุบาล – ประถมศึกษาปีที่ 6)
3. โรงเรียนอนุบาลนครปฐม (สอนระดับอนุบาล – ประถมศึกษาปีที่ 6)
4. โรงเรียนบ้านลำพญา (สอนระดับอนุบาล – ประถมศึกษาปีที่ 6)
5. โรงเรียนวัดพระประโทนเจดีย์ (สอนระดับอนุบาล – มัธยมศึกษาปีที่ 3)

ผลงานวิจัยนันทศึกษา ระดับปริญญาตรี

6. โรงเรียนราชินีบูรณะ (สอนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6)
7. โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย (สอนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6)
8. โรงเรียนวัดห้วยจรเข้ม้าวิทยาคม (สอนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6)

โรงเรียนเอกชน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. โรงเรียนอนุบาลเพ็ญศิริ (สอนระดับอนุบาล)
2. โรงเรียนอนุบาลเสริมปัญญา (สอนระดับอนุบาล – ประถมศึกษาปีที่ 6)
3. โรงเรียนอนุบาลไพทวิทยา (สอนระดับอนุบาล – ประถมศึกษาปีที่ 6)
4. โรงเรียนอนุบาลจันทร์สว่างกุล (สอนระดับอนุบาล – ประถมศึกษาปีที่ 6)
5. โรงเรียนอนุบาลศิริวรรณ (สอนระดับอนุบาล – ประถมศึกษาปีที่ 6)

6. โรงเรียนอนุบาลสุธีธร (สอนระดับอนุบาล – ประถมศึกษาปีที่ 6)
 7. โรงเรียนสว่างวิทยา (สอนระดับอนุบาล – ประถมศึกษาปีที่ 6)
 8. โรงเรียนหอแอกวิทยา (สอนระดับอนุบาล – ประถมศึกษาปีที่ 6)
 9. โรงเรียนบำรุงวิทยา (สอนระดับอนุบาล – มัธยมศึกษาปีที่ 3)
 10. โรงเรียนมัธยมเทคโนโลยีนครปฐม (สอนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3)
- โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 ระดับอาชีวศึกษา

1. วิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม (สอนระดับ ปวช. – ปวส.)
2. วิทยาลัยเทคนิคนครปฐม (สอนระดับ ปวช. – ปวส.)
3. เทคโนโลยีนครปฐม (สอนระดับ ปวช. – ปวส.)
4. ช่างสำรวจนครปฐมและเทคโนโลยี (สอนระดับ ปวช.)

สังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ศูนย์บริหารการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอเมืองนครปฐม สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร

1.3 ด้านสังคม

1.3.1 สถิติประชากร

1.3.1.1 จำนวนประชากร (ตามทะเบียนราษฎร์) 80,632 คน (ชาย 37,756 คน หญิง 42,876 คน)

1.3.1.2 จำนวนครัวเรือน 33,080 ครัวเรือน

1.3.1.3 โครงสร้างอายุประชากร ประกอบด้วย

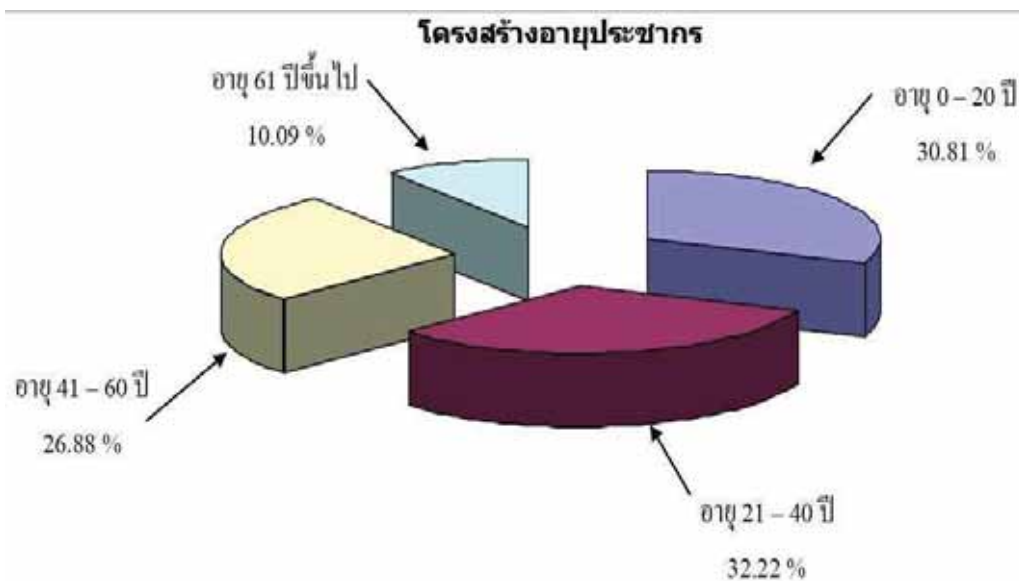
1.3.1.3.1 อายุ 0 – 20 ปี 30.81% (ชาย 12,616 คน หญิง 12,229 คน)

1.3.1.3.2 อายุ 21 – 40 ปี 32.22% (ชาย 12,435 คน หญิง 13,544 คน)

1.3.1.3.3 อายุ 41 – 60 ปี 26.88% (ชาย 9,519 คน หญิง 12,154 คน)

1.3.1.3.4 อายุ 61 ปีขึ้นไป 10.09% (ชาย 3,185 คน หญิง 4,949 คน)

ผลงานวิจัยนักศึกษาระดับปริญญาตรี

ภาพที่ 2 ภาพแสดงโครงสร้างอายุประชากร ในเขตเทศบาลนครนครปฐม
ที่มา : เทศบาลนครนครปฐม. ข้อมูลพื้นฐานของเทศบาลนครนครปฐม [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 18
มีนาคม 2553 เข้าถึงจาก <http://www.nakhonpathomcity.go.th/UploadFolder/180432Doc01.pdf>

จำนวนประชากรดังกล่าวมานี้ เป็นประชากรที่อยู่ในทะเบียนราษฎรในเขตเทศบาลนคร
เท่านั้น ยังมีประชากรแฝงอีกจำนวนหนึ่งที่เข้ามาประกอบอาชีพ พักอาศัย และแรงงานต่างด้าว
รวมทั้งนักเรียน นักศึกษา ซึ่งไม่สามารถยืนยันตัวเลขที่แน่นอนได้ว่ามีจำนวนเท่าใด ทำให้การ
วางแผนเพื่อรองรับผลกระทบจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรเป็นไปค่อนข้างยาก ไม่ว่าจะเป็น
เป็นด้านสิ่งแวดล้อม ขยะมูลฝอย สาธารณูปโภค จึงนับเป็นกลุ่มประชากรที่สำคัญที่มีผลกระทบต่อ
การเจริญเติบโตของเมือง

ผังวิทยาลัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

1.3.2 การพัฒนาชุมชน

1.3.2.1 การพัฒนาและส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน ชุมชนในเขต
เทศบาลนคร มีจำนวน 75 ชุมชน ซึ่งจัดตั้งเต็มพื้นที่ โดยแบ่งตามเขตเลือกตั้ง 4 เขต ไว้ดังนี้

1.3.2.1.1 เขตเลือกตั้งที่ 1 จำนวน 21 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนที่มีพื้นที่
ในตำบลพระปฐมเจดีย์

1.3.2.1.2 เขตเลือกตั้งที่ 2 จำนวน 11 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนที่มีพื้นที่
ใน ตำบลพระปฐมเจดีย์

1.3.2.1.3 เขตเลือกตั้งที่ 3 จำนวน 21 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนที่มีพื้นที่
ใน ตำบลนครปฐม ตำบล หนองปากโลง ตำบลลำพญา ตำบล สนามจันทร์ และตำบลบางแขม

1.3.2.1.4 เขตเลือกตั้งที่ 4 จำนวน 22 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนที่มีพื้นที่
ใน ตำบลห้วยจรเข้ม้า ตำบล พระประโทน ตำบลบ่อพลับ

หมายเหตุ : มีบางชุมชนที่มีพื้นที่คาบเกี่ยวระหว่างเขตเลือกตั้ง การพัฒนาเพื่อส่งเสริม
ความเข้มแข็งของชุมชนนั้น เทศบาลนครได้ทุ่มเทและให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนในการร่วมคิดร่วมทำเพื่อพัฒนาเทศบาลนครในแต่ละชุมชน มีคณะกรรมการชุมชนเป็น
แกนหลักในการประสานงานกับเทศบาลนคร มีการประชุมร่วมกันเดือนละครั้งเป็นประจำทุกเดือน
ระหว่างผู้บริหารเทศบาลนครกับแกนนำเหล่านี้ เพื่อแจ้งผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมาและเรื่องที่จะทำ
ในอนาคต พร้อมรับฟังความคิดเห็นและความต้องการของชุมชนต่างๆ เพื่อจะได้นำไปสู่การแก้ไข
ปัญหาที่ตรงกับความต้องการและทันทั่วถึง นอกจากนี้ยังมีการเพิ่มศักยภาพของผู้นำชุมชน โดยการ
จัดอบรมสัมมนาและพาไปศึกษาดูงานยังภูมิภาคต่างๆ เพื่อจะได้นำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการ
พัฒนาท้องถิ่น เทศบาลนครส่งเสริมให้ชุมชนจัดทำแผนชุมชนที่มีคุณภาพ โดยตั้งงบประมาณไว้
เพื่อการนี้ทุกปี เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องแผนชุมชน ที่ถูกต้องอันจะนำไปสู่การมีแผนชุมชนที่
ชัดเจน นำไปสู่การเป็นชุมชนเข้มแข็งอีกทางหนึ่ง

1.3.2.2 การส่งเสริมอาชีพ

เทศบาลนครได้ส่งเสริมอาชีพและการมีงานทำ เพื่อให้ประชาชน
ในท้องถิ่นมีรายได้เพิ่ม รวมถึงผู้ว่างงานจะได้มีงานทำตามความถนัด โดยเปิดศูนย์ฝึกอบรมอาชีพ
ระยะสั้นบริเวณตลาดโอเคียน เปิดสอนวิชาชีพพระยะชั้น อาทิ หลักสูตรจัดดอกไม้สด ตัดเสื้อผ้าสตรี
เสริมสวย นวดแผนไทย เป็นต้น นอกจากนี้เทศบาลนครอุดหนุนงบประมาณให้กับสมาคมชาว
นครปฐม เพื่อใช้ในการจัดอบรมฝึกอาชีพให้ประชาชนผู้สนใจ

1.3.3 การส่งเสริมสวัสดิการสังคม และการสังคมสงเคราะห์

เทศบาลนครจัดงบประมาณปีละ 4,000,000 บาท (สี่ล้านบาทถ้วน) เพื่อจ่าย
เป็นเบี้ยยังชีพ สำหรับผู้สูงอายุที่ยากจนถูกทอดทิ้ง ผู้พิการ และผู้ป่วยเอดส์ ที่ประสบปัญหา
เดือดร้อน รวมทั้งติดตามดูแลช่วยเหลือครอบครัวของบุคคลเหล่านี้ด้วย นอกจากนี้ยังมีงบประมาณ
ช่วยเหลือในการจัดการศพตามประเพณี สำหรับประชาชนผู้ยากไร้ ศพละ 3,000 บาท เป็นการ
บรรเทาทุกข์เบื้องต้น รวมทั้งมีการเสริมสร้างศักยภาพชุมชนด้านการจัดการป้องกันและแก้ไขภัย
พิบัติต่างๆ ด้วย

1.4 ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

1.4.1 การรักษาความสงบและสร้างความปลอดภัย

1.4.1.1 จัดให้มีเจ้าหน้าที่เทศกิจออกสอดส่อง เพื่อรักษาความสงบและระงับ
เหตุร้ายเบื้องต้น

1.4.1.2 จัดสายตรวจชุมชนในการเฝ้าระวัง ป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน และสนับสนุนชุดปฏิบัติการของเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย

1.4.1.3 ประสานงานและสนับสนุนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ให้กับวินตารวภูธรเมืองนครปฐม เป็นประจำทุกปีอย่างต่อเนื่อง เพื่อป้องกันและสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

1.4.2 การจราจร

การจัดระบบการจราจรในเขตเทศบาลนคร มีทั้งการควบคุมด้วยระบบสัญญาณไฟจราจร ทั้งที่เป็นสัญญาณไฟจราจรแบบเสาโค้ง เสาตั้งตรง และแบบไฟเดือน มีการแสดงตัวเลขบอกเวลา การควบคุมทิศทางจราจรที่ทางแยก มีการติดตั้งกล้อง CCTV บริเวณจุดที่สำคัญ พร้อมทั้งได้สร้างสิ่งอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยสำหรับผู้เดินทางเท้า ทางม้าลาย

1.5 ด้านการพาณิชย์กรรมและการบริการ

การพาณิชย์กรรมและการบริการ ในเขตเทศบาลนครนครปฐม เป็นแหล่งที่นักลงทุนได้ให้ความสำคัญและสามารถที่ทำได้ทุกรูปแบบ นอกจากนั้นยังเป็นแหล่งรองรับการขยายตัวของกรุงเทพมหานคร และเป็นแหล่งรวมวัตถุดิบด้านอาหาร เช่น ผัก ผลไม้ และเนื้อสัตว์ มีความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง

1.6 แหล่งท่องเที่ยว

เทศบาลนครนครปฐม มีทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวทั้งที่เป็นแหล่งสำคัญทางประวัติศาสตร์ ศาสนา และโบราณคดี ตลอดจนแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ดังนี้

1.6.1 วัดพระปฐมเจดีย์ราชวรมหาวิหาร เป็นวัดอารามหลวงชั้นเอก มีสถานที่สำคัญที่น่านับใจ เช่น องค์พระปฐมเจดีย์ ซึ่งเป็นเจดีย์ที่ใหญ่ที่สุดในโลก เป็นที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุของพระพุทธเจ้า พระร่วงโรจนฤทธิ์ เป็นพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคู่เมืองนครปฐม ที่ฐานพระเป็นที่บรรจุพระบรมอัฐิของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว พระพุทธไสยาสน์ พระพุทธสิหิงค์จำลอง พระพุทธชินราช พระพุทธมหาวชิรมารวิชัย พระศิลาขาว พระพุทธรูปปางต่างๆ ชุ่มระฆัง ต้นไม้สำคัญในพุทธประวัติ เช่น ไม้ราชายตนะ ไม้โคโรธ ไม้มุจลินท์ ไม้ชมพู ไม้อัมพวา ไม้พหูปตนิโคโรธ และ ไม้ศรีมหาโพธิ์ ซึ่งเพาะจากเมล็ด ต้นโพธิ์พุทธคยา จิตรกรรมฝาผนังในพระวิหารคด พิพิธภัณฑวัดพระปฐมเจดีย์ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ องค์พระปฐมเจดีย์ ตลาดกลางคืน มีร้านค้าจำนวนมากจำหน่ายอาหารรสชาติอร่อย ราคาถูก ล้วนเป็นอาหารที่ขึ้นชื่อของจังหวัดนครปฐม เช่น ไอศกรีมลอยฟ้า บัวลอยแต่จี๊ ช่วงเวลา 18.00 – 23.00 น. เป็นช่วงที่ตลาดคึกคัก

1.6.2 พระราชวังสนามจันทร์ เดิมเป็นที่ประทับแปรพระราชฐานในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จฯ มาสักการะองค์พระปฐมเจดีย์และเพื่อประทับพักผ่อนพระราชอิริยาบถ นอกจากนั้นยังทรงใช้เป็นสถานที่สำหรับซ้อมรบเสือป่า ปัจจุบันอยู่ในความดูแลของสำนักพระราชวัง พระราชวังสนามจันทร์ ประกอบด้วยพระที่นั่งและพระตำหนักต่างๆ ที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานนามคล้องจองกันดังต่อไปนี้ พระที่นั่งพิมานปฐม พระที่นั่งอภิรมย์ฤดี พระที่นั่งวัชรนิรมยา พระที่นั่งสามัคคีมุขมาตย์ ประสาทศรีวิไชย เทวาลัยคเณศร์ ศาลาธรรมเทศน์โอพาร พระที่นั่งปฏิบัติหารีย์ทศไนย พระตำหนักชาลิมงคลอาสน์ พระตำหนักมารีราชรัตบัลลังก์ พระตำหนัก ทับแก้ว พระตำหนักทิวขวัญ นอกจากพระที่นั่งและพระตำหนักต่างๆ แล้ว ยังมีสิ่งก่อสร้างสำคัญอื่นๆอีก ได้แก่ สถานที่ต่างๆ เรือน ถนน และสะพาน ประกอบด้วย ศาลาลงทรง โรงละคร วินรถไฟสนามจันทร์ เรือนแพ เก๋งรถไฟ พระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว อนุสาวรีย์ย่าเหล ทับเจริญ เรือน พระชนเสนาเรือนพระคฤหบดี เรือนพระเอกทันต์ เรือนพระกรรดิเกยะ เรือนพระนนทิการ เรือนพระนนทิสเนน เรือนสุกรีรักษ์ เรือนชาวที คลังแสง เรือนที่พักราชองครักษ์ เรือนที่พักรถตำรวจหลวง เรือนพระธรณี เรือนพระสุรกี เรือนพระบรมพระกรรมศักดิ์ เรือนพระอิศวิน ถนนราชดำริห์ ถนนราชดำเนิน ถนนหน้าพระลานขวา ถนนหน้าพระลานซ้าย สะพานรามประเวศน์ สะพานนเรศวร์จักรีลี สะพานจักรียาตรา สะพานสุนทรภวนาย

1.6.3 พระประโทณเจดีย์วรวิหาร ตั้งอยู่ภายในวัดพระประโทณเจดีย์ ซึ่งเป็นพระอารามหลวง ชั้นสามัญ ชนิดวรวิหาร ริมถนนเพชรเกษม ต.พระประโทณ เป็นเนินโบราณสถานขนาดใหญ่ มีอายุร่วมสมัยกับ พระปฐมเจดีย์ ความสูงประมาณ 50 เมตร เส้นผ่าศูนย์กลาง ประมาณ 60 เมตร จากภาพถ่าย ทางอากาศ พบว่า พระประโทณเจดีย์ตั้งอยู่กลางเมืองโบราณนครปฐม ซึ่งแสดงถึงความสำคัญของพระเจดีย์องค์นี้ นอกจากนี้ยังถือกันว่าที่นี่เป็นที่บรรจุพระนันทองที่ใช้ดวงพระบรมสารีริกธาตุของพระพุทธเจ้าเจดีย์จุลประโทน ตั้งอยู่บริเวณใกล้เคียงกับพระประโทณเจดีย์ โดยตั้งอยู่ด้านหลังวิทยาลัยเทคนิคนครปฐม เดิมชาวบ้านเรียกว่า เนินหิน เพราะในอดีตบริเวณดังกล่าวมีซากเนินอิฐหินกระจายอยู่ทั่วไป มีอายุร่วมสมัยกับพระปฐมเจดีย์ นักวิชาการได้สันนิษฐานรูปแบบองค์เจดีย์จุลประโทนว่า ส่วนบนขององค์เจดีย์น่าจะมีลักษณะเช่นเดียวกับรัตนเจดีย์ ที่วัดกุฎีดง จังหวัดลำพูน

1.6.4 วัดไผ่ล้อม เป็นวัดราษฎร์ สังกัดคณะสงฆ์ฝ่ายมหานิกาย ตั้งอยู่เลขที่ 2 ถนนเทศบาล ตำบลพระปฐมเจดีย์ สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 4 เมื่อพระอาจารย์พูล ได้รับการแต่งตั้งขึ้นดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสเมื่อปี พ.ศ. 2492 ได้พัฒนาวัด สร้างเสนาสนะให้มีความเจริญทางถาวรวัตถุมากมายหลายประการ อาทิ สร้างอุโบสถ ศาลาการเปรียญ โรงเรียนปริยัติธรรม โรงเรียนวัดไผ่

ล้อม ฯลฯ ปัจจุบันลูกศิษย์และนักท่องเที่ยว จะเข้ามาสักการะพระพุทธรูปภายในโบสถ์อันสวยงาม และนมัสการรูปปั้นของหลวงพ่อกุศลและร่างของท่าน ในโลงแก้ว เพื่อขอพรและความเป็นสิริมงคล

1.6.5 วัดพระงาม เป็นพระอารามหลวงชั้นตรี ชนิดสามัญ ตั้งอยู่เลขที่ 45 ถนนหน้าโรงไฟฟ้า ตำบลพระปฐมเจดีย์ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม มีเนื้อที่ทั้งหมด 44 ไร่ 48 ตารางวา สถานที่ตั้งของวัดอยู่ห่างจากองค์พระปฐมเจดีย์ไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือประมาณ 500 เมตร เดิมวัดพระงามเป็น วัดราษฎร์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกวัดพระงามเป็นพระอารามหลวง เมื่อวันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2539 ภายในวัดมีซากเจดีย์ขนาดใหญ่ที่คาดว่าเป็นเจดีย์ที่สร้างสมัยทวารวดีในศตวรรษที่ 11 หรือ 12 ถึงศตวรรษที่ 16 เช่นเดียวกับองค์พระปฐมเจดีย์ พระปรารภวัดพระประทีปเจดีย์วรวิหาร และที่วัดทุ่งพระเมรุ

1.6.6 วัดเสนาหัว เป็นพระอารามหลวงชั้นตรี ชนิดสามัญ ตั้งอยู่เลขที่ 588 ถนนรถไฟตะวันตก หมู่ที่ 7 ตำบลพระปฐมเจดีย์ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม สังกัดคณะสงฆ์ธรรมยุต ที่ดินที่ตั้งวัดมีเนื้อที่ประมาณ 36 ไร่ 2 งาน 40 ตารางวา ตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. 2452 ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม พ.ศ. 2462 เขตวิสุงคามสีมา กว้าง 2 เส้น ยาว 3 เส้น ได้รับการสถาปนาขึ้นเป็นพระอารามหลวง เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม พ.ศ. 2487

1.6.7 หมู่บ้านข้าวหลาม ของฝากที่ขึ้นชื่อของจังหวัดนครปฐมอีกอย่างหนึ่งก็คือ ข้าวหลาม เป็นขนมพื้นเมือง ที่ชาวบ้านพระงามนิยมทำข้าวหลามเป็นอาชีพ จำหน่ายเป็นสินค้าของจังหวัดซึ่งทำกันมานานหลายชั่วอายุคนแล้วจนเป็นที่รู้จักของผู้มาท่องเที่ยวทั่วไป จึงนับว่าข้าวหลามเป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของจังหวัด ที่หมู่บ้านข้าวหลามพระงามผู้มาเยี่ยมชมจะให้เห็นวิธีการทำเริ่มจากการคัดเลือกไม้ไผ่ ตัดกระบอกไม้ไผ่อุดปากกระบอกไม้ไผ่ด้วยใบตองแห้งที่ทำเป็นจุกไว้ป้องกันตัวแมลงเข้าไป ต่อไปเป็นขั้นตอนแช่ข้าวเหนียวเขียว ปรุงรสหยอดลงในกระบอกพักไว้ แล้วนำข้าวหลามมาเผาไฟส่งกลิ่นหอมอบอวลชวนรับประทานอย่างยิ่ง

1.7 การคมนาคมขนส่ง

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครปฐม (2553) ได้เปิดเผยข้อมูลของจังหวัดนครปฐมว่าเป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ใกล้กรุงเทพมหานคร การคมนาคม สะดวกสบาย สามารถเดินทางไปยังจังหวัดใกล้เคียงด้วยเวลาอันรวดเร็ว เนื่องจากมีเส้นทางคมนาคมที่ดีที่สุดจังหวัดหนึ่งของประเทศ การเดินทางจากกรุงเทพฯ โดยทางรถยนต์ส่วนบุคคลสู่ตัวจังหวัดนครปฐมสามารถใช้เส้นทางบางแควตามถนนเพชรเกษม หรือใช้เส้นทางสายปิ่นเกล้า-นครชัยศรี ซึ่งใช้เวลา 40 นาที ด้วยความเร็วตามปกติธรรมดา

อดีตเมื่อยังไม่มีทางรถไฟ และถนนรถยนต์ ชาวนครปฐมไปมาหาสู่กันโดยการเดินเท้า ถ้ามีสัมภาระจะใช้เกวียนบรรทุก ส่วนการคมนาคมทางน้ำ ชาวบ้านจะใช้เรือเป็นพาหนะ

เช่น เรือบด เรือสำปั้น เรืออีแปะ เรือแจว เรือมด เรือข้าว เรือแกชี เรือยนต์ เรือพวง และเรือกลไฟ แต่ปัจจุบันมี เรือเร็วติดเครื่องยนต์ที่ทำยเรือเร็วกว่า เรือหางยาว ใ้หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 มีเรือโดยสารขนาดใหญ่ของบริษัทสุพรรณบุรีขนส่ง วิ่งบริการในแม่น้ำนครชัยศรีเป็นเรือโดยสารสีแดง ต่อมาได้เลิกกิจการไปเมื่อการคมนาคมทางน้ำลดบทบาทลง

1.7.1 ทางรถไฟสายใต้ สร้างขึ้นเมื่อครั้งรัชกาลที่ 5 เชื่อมต่อจากทางรถไฟที่ตำบล ดลิ่งชัน จังหวัดธนบุรี มายังจังหวัดนครปฐมที่อำเภอนครชัยศรี มีสะพานข้ามแม่น้ำนครชัยศรีหรือ แม่น้ำท่าจีนที่ตำบลไทยวาส และตำบลวัดแค สะพานแห่งนี้ชื่อ สะพานเสาวภา และตัดตรงมายัง องค์พระปฐมเจดีย์ ทางด้านทิศเหนือ ห่างจากองค์เจดีย์เพียง 1 กิโลเมตร เป็นที่ตั้งของสถานี นครปฐมจากนั้นจึงมุ่งไปสู่จังหวัดราชบุรี และภาคใต้

1.7.2 ทางรถยนต์สายเพชรเกษม เริ่มจากวงเวียนใหญ่ กรุงเทพมหานคร พุ่งตรง มายัง องค์พระปฐมเจดีย์ ระยะทาง 56 กิโลเมตร คู่ขนานกับทางรถไฟสายใต้ไปสู่จังหวัดราชบุรีและ จังหวัดภาคใต้ ปัจจุบันมีทางรถยนต์สายปิ่นเกล้า-นครชัยศรี มาบรรจบกับถนนเพชรเกษมที่ตำบล ชุนแก้ว อำเภอนครชัยศรี ระยะทาง ๓๐ กิโลเมตร ทำให้การเดินทางมาจังหวัดนครปฐมสะดวก ยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังมีถนนสายมาลัยแมนเป็นทางเชื่อมระหว่างจังหวัดนครปฐมกับจังหวัด สุพรรณบุรี ระยะทาง 102 กิโลเมตร

ปัจจุบันถนนรถยนต์สายหลักเหล่านี้เป็นถนนขนาดใหญ่ มีเกาะกั้นกลางถนน นอกจากนี้ยังมีถนนระหว่างอำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน เพิ่มขึ้นอีกจำนวนมากทำให้การเดินทางโดย รถยนต์สะดวกสบาย และปลอดภัยยิ่งขึ้น

สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม (2553) ได้เปิดเผยข้อมูลด้านวิน จักรยานยนต์รับจ้าง ในเขตเทศบาลนครนครปฐม ดังนี้

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

ตารางที่ 1 ตารางแสดงข้อมูลด้านวินจักรยานยนต์รับจ้าง ในเขตเทศบาลนครนครปฐม

เลขที่ วิน/ท่า	ชื่อวิน/ท่า	จำนวน ผู้ขับขี่	สถานที่ตั้ง
1	รพ.กรุงเทพคริสเตียน	4	หน้า รพ.กรุงเทพคริสเตียน
2	พวงสำลี	5	ปากซอยพวงสำลี 5 ถ.ถวิไลราษฎร์บูรณะ ต.บ่อพลับ
3	7 แยกคลองชลประทาน	4	7 แยกคลองชลประทาน ต.ห้วยจรเข้ม
4	พวงสำลี 2	4	ปากซอยพวงสำลี 2 ถ.ถวิไลราษฎร์บูรณะ ต.บ่อพลับ
5	บ่อเริ่ม	10	แยกบ่อเริ่ม ถ.ชัยพระ ต.พระปฐมเจดีย์

ตารางที่ 1 (ต่อ)

เลขที่ วิน/ท่า	ชื่อวิน/ท่า	จำนวน ผู้ขับขี่	สถานที่ตั้ง
6	สะพานลอยเทคนิค	21	แยก สง.เขตพื้นที่การศึกษา นฐ.เขต 1 ถ.เพชรเกษม
7	สะพานชอย 7	7	สะพานชอย 7 ถ.พิพิธประสาท
8	ปิดเปิดรถไฟทหารบก	3	หน้าร้านโรส แยกปิดเปิดรถไฟทหารบก
9	สี่แยกวัดกลาง	12	สี่แยกไฟแดงวัดกลาง หน้าร้านนำชัยเวชภัณฑ์
10	มังสวิรัตติชอย 2	7	หน้าร้านมังสวิรัตติ ชอย 2 ถ.พิพิธประสาท
11	ท่ารถตาก้อง	9	ท่ารถตาก้อง หน้าตลาดกัลยา ถ.หลังสถานีรถไฟ
12	25 มกรา	7	แยก 25 มกรา มุม ถ.พญาพาน
13	ท่าชอย 6	14	แยกชอย 6 ถ.เทศา หน้าร้านพรวิวัฒน์เฟอร์นิเจอร์
14	จิบชุ่นเฮง	9	หน้าร้านจิบชุ่นเฮง ตลาดกลาง ถ.พญาวง
17	สะพานยักษ์	6	สะพานเจริญศรีตรา ถ.พญาวง
18	ท่ารถเมล์ 83	20	มุมสะพานเจริญศรีตราฝั่งตะวันออก ถ.พญาพาน
19	บ้านพักเมล์ขาว	1	บ้านพักเมล์ขาว ถนนเอกาเทริ ต.บ่อพลับ
20	สถานีรถไฟต้นลำโรง	5	บนสถานีรถไฟต้นลำโรง ถ.25 มกรา ต.บ่อพลับ
21	หมู่บ้านเจริญนคร	2	เชิงโรงฆ่าสัตว์เทศบาล ถ.ทหารบก ต.บ่อพลับ
22	เทศาชอย 1	6	แยก ถ.เทศาชอย 1 ต.พระปฐมเจดีย์
23	ท่าหลังสถานีรถไฟ	10	ตรงข้ามร้านอินเทอร์เน็ตคาเฟ่ ถ.หลังสถานีรถไฟ
24	ตลาดรถไฟ	3	หน้าร้านกึ่งทอง ถ.หลังสถานีรถไฟ ตลาดกัลยา
25	เสด็จพี่โคมินทร์	5	หน้าอาร์ทเมนต์นิมรธานี ถ.25 มกรา ชอย 5
26	ศาลาประชาพัฒนา	3	สี่แยกข้างกองร้อยสนับ กส.ทบ. ถ.ทหารบก
27	เทศบาล 4	2	หน้าโรงฆ่าสัตว์เทศบาล ถ.ทหารบก
28	เสาธง	5	แยกข้างศาลเจ้าม่าคำ ถ.ริมทางรถไฟ ต่อ.
29	จิตรอนันต์	5	หน้าร้านแก๊สจิตรอนันต์ ถ.25 มกราชอย 3
30	แยกบัวทิพย์	2	หมู่บ้านบัวทิพย์ ถ.เศรษฐวิถิ ต.บ่อพลับ
32	ป่าเว้ง	12	สะพานชอย 6 ถ.พิพิธประสาท
34	สะพานชอย 3	6	สะพานชอย 3 ถ.พิพิธประสาท ต.พระปฐมเจดีย์
35	ศาลเจ้าตันแจง	5	ศาลเจ้าตันแจง ถ.25 มกรา ต.พระปฐมเจดีย์
37	ชุมชนวัดไร่เกาเขดินลำโรง	1	วัดไร่เกาเขดินลำโรง ต.พระประโทน
38	มนต์ชัยไอศถ	2	แยกทหารบกชอย 2 ถ.ทหารบก
39	โค้งวัดกลาง	3	โค้งไฟไหม้ อาคารอะเล็ง ถ.ทหารบก ต.บ่อพลับ

ตารางที่ 1 (ต่อ)

เลขที่ วิน/ท่า	ชื่อวิน/ท่า	จำนวน ผู้ขับขี่	สถานที่ตั้ง
40	สวนกล้วย	2	หน้าไฟฟ้าจังหวัด ถ.25 มกรา ต.พระปฐมเจดีย์
41	ชอยพระงาม 4	1	กลางชอยพระงาม 4 ถ.ริมทางรถไฟ ตต
42	สะพานชอย 5	8	สะพานชอย 5 ถ.ทิพากร
43	ชุมชนทางหลวง	1	หน้าชุมชนทางหลวง ถ.25 มกราชอย 3/1
44	สะพานชอย 4	2	สะพานชอย 4 ถ.ทิพากร
45	ถวิล พัฒนา	1	ตรงข้ามแยก ถ.ถวิลพัฒนา (ทางเข้า รร.บ่อพลับ)
46	สวนลำไย	1	ปากชอยสวนลำไย ถ.25 มกรา
49	สะพานชอย 1	4	สะพานชอย 1 ถ.ทิพากร ต.พระปฐมเจดีย์
50	ราดหน้าเคียงเอ็มไพร์	1	ข้างราดหน้าเคียงเอ็มไพร์ สมาคมแซ่ลิ่ม
51	บงกชตบูกเกอร์	1	ชอย 1-2 ถ.พิพิธประสาธ ต.พระปฐมเจดีย์
52	อาณาจักรถาวรวัน	6	ตรงข้ามอาณาจักรถาวรวัน ถ.หน้าพระ
53	โรงน้ำแข็งพิชัยวัฒน์	2	หน้าร้านน้ำแข็งพิชัยวัฒน์ ถ.พญาพาน
57	หมู่บ้านจรรยาดี	3	หน้าหมู่บ้านจรรยาดี ต.บ่อพลับ ใกล้ กส.ทบ.
58	มูลนิธิศุภศานาเคราะห์	5	หน้ามูลนิธิศุภศานาเคราะห์ ถ.25 มกรา
59	บ้านเอื้ออาทร 1 (อยู่ชุมชน)	8	ทางเข้าบ้านเอื้ออาทร 1 ถ.เพชรเกษม ต.พระประโทน
60	พญาทอง	9	ข้างพญาทองถั่ว ถ.พญาทอง
61	หมู่บ้านอยู่เจริญ	6	หน้าหมู่บ้านอยู่เจริญ ต.บ่อพลับ
62	ศูนย์บริการ	5	หน้าสุขภาพโพลีคลินิก แยก ถ.เทศบาล 8
63	เจริญดี	5	หน้าร้านเจริญดี ถ.ชัยพระ ต.พระปฐมเจดีย์
64	ชุมชนบ่อแดง	1	ปากชอยชุมชนบ่อแดง ถ.บรรเจ็ดโจราช
65	สะพานศรีวิชัย	15	หน้าร้านขายข้าวสาร แยกสะพานเกวียนพญาพาน
66	ประกันสังคม	4	หน้า สง.ประกันสังคม ต.นครปฐม
69	ท่าประปาเมืองใหม่	3	หน้าหมู่บ้านประปาเมืองใหม่ ถ.นาสร้าง
70	โรงแรมพานทอง	3	หน้าโรงแรมพานทอง ต.สนามจันทร์
71	ท่าบัวทอง	6	หน้าร้านบัวทอง ตลาดบน ถ.ชัยพระ
72	เทพมณีกาญจน์	3	หน้าร้านทองเทพมณีกาญจน์ ถ.ชัยพระ
73	ตลาดทอง	12	ตลาดบนชอย 1 ถ.ชัยพระ
74	รุ่งอนันต์เครื่องเย็น	2	หน้าร้านรุ่งอนันต์เครื่องเย็น ถ.มาลัยแมน
75	กิจเจริญ	7	ตรอกกิจเจริญ ถ.พญาทอง

ตารางที่ 1 (ต่อ)

เลขที่ วิน/ท่า	ชื่อวิน/ท่า	จำนวน ผู้ขับขี่	สถานที่ตั้ง
76	บ้านสูน 2	10	หน้าร้านบ้านสูน 2 มุมสะพานยักษ์ (กลางคืน)
77	ตลกข้อมผ้า	6	ตลาดบนซอย 4 ถ.พญาทอง
78	ท่าสุริยะฉาย	15	หน้าบริษัทสุริยะฉาย ถ.ริมคลองวัดพระงาม
79	ท่ารถปรับอากาศ	17	หน้าโรงแรมมิตร ไทศาล ถ.พญาพาน
80	ถนนพญาพาน	7	ตรงข้ามร้านสายใจ ถ.พญาพาน
81	สันติเวช	10	แยกสันติเวช ถ.หลังพระ ต.พระปฐมเจดีย์
82	ราชดำริห์	2	สะพานหน้าวัดพระงาม ถ.ราชดำริห์
83	วัดเสนห์	3	หน้าประตูเข้าวัดเสนห์ ถ.ริมทางรถไฟ ตต.
85	V.J.อพาร์ทเมนท์	2	หน้า V.J.อพาร์ทเมนท์ ถ.จินทรคามพิทักษ์
86	อู่ห่อม	5	หน้าหมู่บ้านอู่ห่อม ถ.มาลัยแมน ต.หนองปากโลง
87	ศูนย์พัฒนาเด็ก	7	หน้าศูนย์พัฒนาเด็ก ถ.หลังพระ
88	ร.จ.สว่างวิทยา	1	หน้าโรงเรียนสว่างวิทยา ถ.ราชดำริห์
90	หน้าพระร่วง	16	แยกศรีนครฝั่งองค์ระ๑ ถ.ชายพระ
91	ป้อมปืนเกลียว	14	แยกข้างคู่มือปืนเกลียว ถ.มาลัยแมน
92	สะพานเกวียน	10	มุมสะพานเกวียนด้านตลาดบน ถ.พญาทอง
93	หมู่บ้านรุ่งเรือง	4	หน้าหมู่บ้านรุ่งเรืองก่อนถึง ม.ราชภัฏ ถ.มาลัยแมน
94	สถาบันราชภัฏ	11	หน้าทางเข้าวัดใหม่ปืนเกลียว ถ.มาลัยแมน
95	ไม้ค้ำ	1	แยก บ. ไม้ค้ำ ถ.ลำพญา-โพรงมะเดื่อ
97	ธนภิญโญ	1	หน้าโรงงานธนภิญโญ ถ.เหนือวัง ต.ลำพญา
98	นาขม	4	สามแยกจัดประไฟ ต.วังตะกู่
99	พระงาม 2	4	แยกซอยพระงาม 2 ถ.ริมทางรถไฟ ตต.
100	สามแยกสวนตะไคร้	4	สามแยกบ้านสวนตะไคร้ ต.นครปฐม
101	หน้าโรงเจพระงาม 2	1	หน้าโรงเจซอยพระงาม 2
102	ซอยโรงรูป	3	ปากซอยโรงรูป ถ.ราชดำริห์
103	สวนตะไคร้	3	หน้าหมู่บ้านสวนตะไคร้ ต.นครปฐม
104	สนธิโกษา	2	หน้าร้านสนธิโกษา ถ.มาลัยแมน
105	วัฒนชัยกลอนประตู	1	หน้าวัฒนชัยกลอนประตู ปากซอยสวนแก้ว ถ.เทศา
106	พระงาม 3	3	ซอยพระงาม 3 ถ.ทางรถไฟตะวันตก
107	ประปานคร	7	ตรงข้ามชอยนาสร้าง 1 ต.นครปฐม

ตารางที่ 1 (ต่อ)

เลขที่ วิน/ท่า	ชื่อวิน/ท่า	จำนวน ผู้ขับขี่	สถานที่ตั้ง
108	โรงเรียนเทศบาล 2	3	ข้างโรงเรียนวัดเสนห์ ถ.สวนตะไคร้
109	โรงแรมสยาม	8	โรงแรมสยาม ถ.ราชดำเนิน ต.พระปฐมเจดีย์
110	แยกกิ่งบัว	6	แยกกิ่งบัว ถ.หน้าวัง ต.สนามจันทร์
111	เกษมเพชรวิลล่า 2	2	หน้าหมู่บ้านเกษมเพชรวิลล่า ถ.ลำพญา-โพรงมะเดื่อ
112	รร.ภ.7	2	หน้า ศปร.ภ.7 ถ.เหนือวัง ต.พระปฐมเจดีย์
113	ท่ารถบ้านแพ้ว	4	ตรงข้ามท่ารถเมล์สายบ้านแพ้ว ถ.พญาพาน
114	ราชดำเนินซอย 3	8	แยกราชดำเนินซอย 3 ถ.ราชดำเนิน
115	ครัวหน้าวัง	7	หน้าร้านครัวหน้าวัง(เดิม) วงเวียนสะพาน โยง
116	โรงสีไทยทวีผล	1	หน้าโรงสีไทยทวีผล สวนตะไคร้
117	ท่าวัดวังตะกู	1	แยกหน้าวัดวังตะกู ถ.มาลัยแมน
118	ศิลปากร	1	ม.ศิลปากร (ด้านประตูด้านเหนือวัง
119	ซอยเจ้าสัว	2	ปากซอยเจ้าสัว (ตรงวัดสอบอยู่ ถ.ราชดำริห์ หรือราช มรรคา)
120	ท่ารถบงเลน	7	ท่ารถบงเลนฝั่งอาคาร ถ.ราชดำริห์
121	แยกพระประโทน	8	แยกพระประโทน ถ.บ้านแพ้ว ต.พระประโทน
122	แยกวัดไผ่ล้อม	5	แยกวัดไผ่ล้อม ถ.เทศา ต.พระปฐมเจดีย์
123	โรงแรม 99	2	แยกไฟแดงทุ่งพระเมรุ ด้านโรงแรม 99
124	แยกโพธิ์ทอง	1	แยกโพธิ์ทอง ถ.เทศา
126	ราชินี	4	แยกราชินี ถ.หน้าพระ (ฝั่ง ภ.7)
127	ทานนทอง	2	ตรงข้าม สง.เทศบาลฯ ถ.เทศา ข้างเฟลต ตร.
128	ปากซอย 7	9	แยกซอยวงค์ยาฤทธิ์ ถ.เทศา ต.พระปฐมเจดีย์
129	ซอย 7 นวเขต	3	แยกโรงสีซอย 7 ถ.นวเขต ต.พระประโทน
131	สวนอาหารน้ำฝน	2	หน้าสวนอาหารน้ำฝน ศูนย์การค้าตั้งเขี้ยววด
132	เจ้าฟ้าไผ่เตย	5	หน้าร้านเจ้าฟ้า ถ.ไผ่เตย ต.ห้วยจรเข้ม
134	หลังราชินี	4	หลังโรงเรียนราชินี ถ.คตกฤษ
135	แยก ต.นครักษ์	10	ทางแยก บ.ช.ส. ถ.ราชมรรคา ต.ห้วยจรเข้ม
136	หน้าเรือนจำ	7	หน้าเรือนจำกลางนครปฐม ถ.หน้าพระ
137	หน้าศาลจังหวัด	1	หน้าศาลจังหวัดนครปฐม ถ.เทศา
138	หน้าโรงเรียนอาชีวะ	1	หน้าวิทยาลัยอาชีวะนครปฐม ถ.เทศา

ตารางที่ 1 (ต่อ)

เลขที่ วิน/ท่า	ชื่อวิน/ท่า	จำนวน ผู้ขับขี่	สถานที่ตั้ง
139	ชอยสราวุธ	7	แยกชอยสราวุธ ถ.หน้าพระ ต.พระปฐมเจดีย์
140	หน้า รทส.	4	หน้า รทส. ถ.เทศา ต.พระประโทน
141	ขนส่งเชียงฮวด	9	ข้างสถานีขนส่งผู้โดยสาร ตั้งเชียงฮวด
143	โรงพยาบาลนครปฐม	17	หน้าโรงพยาบาลนครปฐม ถ.เทศา
144	หน้าดับเพลิง	24	ชอย 2 เทศา หน้าดับเพลิง ต.พระปฐมเจดีย์
146	ทางออก ร.พ.ศูนย์	13	ประตูทางออก ร.พ.ศูนย์ ถ.เทศา ต.ห้วยจรเข้ม
147	ท่าหน้าพระ	6	ประตูองค์พระด้านใน ด้านโพธิ์ทอง ถ.เทศา
149	ท่านลินเอเชีย	2	หน้าร้านลินเอเชีย ถ.หน้าพระ ต.ห้วยจรเข้ม
150	ร.พ.ศูนย์ 3	18	หน้าโรงพยาบาลศูนย์นครปฐม ถ.เทศา
152	สะพานลอยพระประโทน	9	สะพานลอยพระประโทน ถ.เพชรเกษม
153	ท่าหน้าอำเภอ	7	หน้าท่าजार อ.เมืองนครปฐม ถ.เทศา
154	สมาคมตั้งศรี	3	หน้าสมาคมตั้งศรี ถ.หน้าพระ ต.ห้วยจรเข้ม
155	สะพานเทคโน	7	ใต้สะพานลอยจินดา ถ.เทศา ต.พระประโทน
156	หลังศาลจังหวัด	3	หลังศาลจังหวัดนครปฐม ถ.คตทช ต.พระปฐม
158	สยามพลาซ่า	4	หน้าสยามพลาซ่า ถ.ทราทราวดี
160	ท่าตลาดผัก-ผลไม้	16	หน้าตลาดปฐมมงคล ถ.หน้าพระ
161	เจ้าหน้าที่ ร.พ.ศูนย์นครปฐม	25	หน้า ร.พ.นครปฐม ถ.เทศา ต.พระปฐมเจดีย์
162	หน้า ร.ร.วัด ไร่ล้อม	4	หน้าโบสถ์ วัด ไร่ล้อม ต.พระปฐมเจดีย์
163	ไปรษณีย์	10	หน้าไปรษณีย์ชอย 1 ถ.เทศา ต.พระปฐมเจดีย์
164	ท่าสะพานลอยบักซ์	17	หน้าหมู่บ้านศิริกร ถ.เพชรเกษม ต.ห้วยจรเข้ม
165	ปฐมมงคล ถ.คตทช	13	ตลาดปฐมมงคล ถ.ทราทราวดี ต.ห้วยจรเข้ม
166	ชุมชนไผ่เคย	2	ชอยชุมชนไผ่เคย ถ.ไผ่เคย ต.ห้วยจรเข้ม
169	บีกซี	18	หน้าทางเข้าบีกซี ถ.เพชรเกษม ต.ห้วยจรเข้ม
170	วัดเกาะวังไทร	3	ภายในวัดเกาะวังไทร ถ.เพชรเกษม
171	แยกวัดเกาะวังไทร	8	แยกวัดเกาะวังไทร ถ.นวมเขต
172	ชอยหมอฟัก	12	แยกชอยหมอฟัก ถ.กุ่มกิล ต.ห้วยจรเข้ม
173	สิรินธร	3	หน้าโรงเรียนสิรินธร (ถนนยิงเป้าใต้)
174	โอเดียน	3	หน้าร้านทำผมอึ้ง ถ.เทศบาล ต.พระปฐมเจดีย์
175	วอร์เทค	2	หน้าวอร์เทคการาโอเกะ

ตารางที่ 1 (ต่อ)

เลขที่ วิน/ท่า	ชื่อวิน/ท่า	จำนวน ผู้ขับขี่	สถานที่ตั้ง
176	สาธิต	9	หน้า ม.ศิลปากร ถ.ทรงพล ต.พระปฐมเจดีย์
177	หนองขาหย่าง	5	แยกหนองขาหย่าง ถ.ยิงเป้าใต้ ต.สนามจันทร์
178	ที่ดินจังหวัด	1	กรมที่ดินจังหวัด น.ฐ. ถ.ลำพญา
179	ตลาดสดเทศบาล	5	ตลาดสดเทศบาล ถ.เทศบาล ต.พระปฐมเจดีย์
180	โลตัส (หน้า 1)	25	ป้ายรถเมล์ หน้าโลตัส ถ.เพชรเกษม
182	ปิยะกิตติาคาร	11	หน้าเขื่อนฯ แยกโรงแรมนครอินทร์ ถ.ราชวิถี
184	เวลชีรีส์	9	ข้าง โรงแรมเวล ถ.ราชวิถี
185	แมนชั่นหลังเวล	6	หน้าแมนชั่น หลังโรงแรมเวล ถ.ราชมรรคา
186	คอนโดทิววัญ	8	หน้าคอนโดทิววัญ ถ.ราชมรรคา
187	ซอยเสียดู	3	ปากซอยเสียดู ถ.สนามจันทร์
189	ท่ารถสุพรรณ	1	ท่ารถสุพรรณ แยกมัลดีเยเมน
191	J.K. เพชร	1	หน้าหอพัก J.K. เพชร
193	สี่แยกสนามจันทร์	11	สี่แยกสนามจันทร์ ถ.ยิงเป้า
194	เพชรงาม	7	ธนาคารเอเชีย แยกโรงแรมนครอินทร์ ถ.ราชวิถี
195	หลังพระ	14	วัดพระปฐมเจดีย์ แยกมิตรสัมพันธ์ ถ.หลังพระ
197	เวลดิวาร์ทเมนทซ์	2	หน้าโรงแรมเวล
198	หมู่บ้านร่มฟ้า	2	หน้าหมู่บ้านร่มฟ้า หนองขาหย่าง
199	รพ.สนามจันทร์	10	รพ.สนามจันทร์
200	บางเขม	11	แยกคลองชล ข้างร้านอาหารรงค์เคซ
201	หลังวัดใหญ่ (พอเสื่อ)	3	ศาลเจ้าพอเสื่อ หลังวัดพระปฐมเจดีย์
203	ประมงจังหวัด	11	ประมงจังหวัด ถ.ราชดำริห์ใน
204	วัดใหญ่	15	แยกวัดใหญ่ ถ.หลังพระ ต.พระปฐมเจดีย์
205	บ้านแก้วเรือนขวัญ	3	หมู่บ้านบ้านแก้วเรือนขวัญ หนองขาหย่าง
206	ซอยเพ็ชด	12	ปากซอยเพ็ชด ถ.สนามจันทร์
208	อู่ยนต์สามัคคี	1	อู่ยนต์สามัคคี ถ.หน้าเวล ต.พระปฐมเจดีย์
209	มาลัยแมน 2 (บึงดาวโชค วิเชียร)	4	หน้าบึงดาวโชควิเชียร ถ.ทรงพล
210	มาลัยแมน 1	14	บึง พิที หน้าศิลปากร
211	มาลัยแมน 3	9	ซอยเกษมสิน ถ.มาลัยแมน ต.ลำพญา

ตารางที่ 1 (ต่อ)

เลขที่ วิน/ท่า	ชื่อวิน/ท่า	จำนวน ผู้ขับขี่	สถานที่ตั้ง
212	ทนายเกริก	3	หน้ายามาฮาโล้วเฮงหมง ถ.ราชดำเนิน
213	หน้า ม.ศิลปากร	12	หน้า ม.ศิลปากร ถ.ทรงพล ต.พระปฐมเจดีย์
215	ทานตะวัน	8	หน้าโรงแรมทานตะวัน ถ.ยิงเป้า
216	สมาคมเพื่อนรัก	3	หน้าสมาคมเพื่อนรัก แยกสนามจันทร์
217	วี.ไอ.พี	1	วี.ไอ.พี ถ.ราชวิถี 11 ต.พระปฐมเจดีย์
218	น้ำทิพย์แยกเวล	5	หน้าโรงแรมเวล ถ.ราชวิถี ต.สนามจันทร์
219	โอเดียนสุราทิพย์	4	หน้าร้านสุราทิพย์ ตลาดโอเดียน
220	ชอยยาสุข 2	2	ปากชอยยาสุข 2 ถ.ราชวิถี
221	ลาดปลาเค้า	9	ปากทางวัดลาดปลาเค้า ถ.เพชรเกษม
222	ขวพระ	23	ประตูองค์พระด้านขวา ต.พระปฐมเจดีย์
223	วัดวังเย็น	5	ปากทางเข้าวัดวังเย็น ถ.เพชรเกษม ต.ลำพญา
225	ชุมสายโทรศัพท์	12	ชุมสายโทรศัพท์ ถ.ราชวิถี ซ.9
227	ดาวเทพบุตร	1	ธนาคารกรุงเทพ ถ.ทรงพล ต.ลำพญา
228	หมู่บ้านโชดระวี	1	หน้าหมู่บ้านโชดระวี ถ.เพชรเกษม
230	รร.ลำพญา	6	แยกปากทาง รร.ลำพญา ถ.ทรงพล
232	วัน ทู ทรี	7	วัน ทู ทรี ถ.ยิงเป้า ต.สนามจันทร์
233	ธนาคารทหารไทย	2	ปากชอยราชวิถีชอย 3
236	ราชมรรคา	4	สี่แยก ถ.พุทธรักษา
238	บ่อทราย	3	แยกบ่อทราย ต.ลำพญา
239	ราชดำเนิน ชอย 8	4	แพทย์วัฒนา ถ.คันสน
240	ปฐมเพชร	2	หน้าหมู่บ้านปฐมเพชร ถ.เพชรเกษม
241	เจ.เค.	2	เจ.เค.อพาร์ทเมนต์ ต.สนามจันทร์
242	สามแยกหลังวัดใหญ่	2	ประตูหลังวัดใหญ่ ถ.ขวพระ ต.ห้วยจรเข้ม
245	ราชดำเนิน ชอย 5	2	แยกราชดำเนิน ชอย 5 ถ.ราชดำเนิน
246	สารพัดก้อปปี	1	หน้าร้านเจริญจักรยาน ต.พระปฐมเจดีย์
248	สินเจริญ	7	หน้าร้านสินเจริญ ถ.ราชวิถี
249	ริเวอร์	8	หน้าโรงแรมริเวอร์ ถ.เพชรเกษม
250	หมู่บ้านชุมชน นฐ.	1	ในหมู่บ้านชุมชน ต.สนามจันทร์
251	ยิงเป้า ชอย 4	7	ถ.ยิงเป้า ต.สนามจันทร์

ตารางที่ 1 (ต่อ)

เลขที่ วิน/ท่า	ชื่อวิน/ท่า	จำนวน ผู้ขับขี่	สถานที่ตั้ง
252	กุ่มสองสี (ทางออก)	3	ทางออกร้านกุ่มสองสี แยกศาลคอกหวาย
253	กุ่มสองสี (ทางเข้า)	1	ทางเข้าร้านกุ่มสองสี แยกศาลคอกหวาย
254	การเคหะแห่งชาติ	10	ถ.ทหารบก ต.บ่อพลับ
255	ตั้งเขี้ยวสด	1	ทางตลาดทุ่งพระเมรุ (เขี้ยวสด)
256	ปฐุมพรการช่าง	2	อู่ปฐุมพรการช่าง ตรงข้ามหมู่บ้านเรือนแก้ว
258	จันทร์पाल	3	หน้าจันทร์पाल ถ.ริมทางรถไฟ ตต.
259	ศูนย์พัฒนาเด็กราชสีมา	2	ข้างศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ถ.ราชมรรคา

รวมทั้งหมด 213 วิน/ท่า จำนวน 1,288 คน

ที่มา : สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม หน่วยงานจราจร, ข้อมูลวินจักรยานยนต์
รับจ้างเขตเทศบาลนครนครปฐม (นครปฐม : ม.ป.ท., 2553) ไม่ปรากฏเลขหน้า.

กล่าวโดยสรุปคือ สาธารณชนที่สนใจเรื่องข้อมูลโดยทั่วไปของเทศบาลนคร
นครปฐม เป็นเทศบาลที่มีขนาดใหญ่ในการปกครองส่วนท้องถิ่น มีการบริหารจัดการภายในเขต
เทศบาลเป็นอย่างดี อีกทั้งยังเป็นศูนย์รวมของความดีงาม การขึ้นพื้นฐานของประชากรในจังหวัด
นครปฐมกล่าวคือ มีศูนย์อาหารในเวลากลางวันบริเวณองค์พระปฐมเจดีย์ ตลาดทรัพย์สิน ตลาดค้า
ส่งผักและผลไม้ ทุ่งพระเมรุ ตลาดปฐุมมงคล ที่อยู่อาศัย มีทั้งหมู่บ้านดั้งเดิมและโครงการหมู่บ้าน
จัดสรรมากมายเช่น หมู่บ้านสวนตะไคร้ โรงพยาบาลศูนย์นครปฐม โรงพยาบาลเอกชนที่มีชื่อเสียง
คือ โรงพยาบาลสนามจันทร์ โรงพยาบาลเทพากร และโรงพยาบาลกรุงเทพคริสเตียน ศูนย์รวม
แฟชั่นที่ทันสมัย บริเวณตลาดนัดหลังโรงแรมเวล ศูนย์รวมแฟชั่นไนท์ตลาดซ่า สถาบันการศึกษาที่มี
ชื่อเสียงในเขตเทศบาลนี้ได้แก่ มหาวิทยาลัยศิลปากร โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย โรงเรียนราชินี
บูรณะ ศาสนสถานที่สำคัญที่เป็นศูนย์รวมใจของชาวเทศบาลนคร นครปฐมและชาวพุทธทั่วไป คือ
องค์พระปฐมเจดีย์ ถือได้ว่าเทศบาลนครนครปฐมมีสภาพเศรษฐกิจโดยรวมอยู่ในระดับที่ดี
เนื่องจากมีสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง มีนักท่องเที่ยวจำนวนมาก จากความสำคัญดังกล่าวแสดง
ให้เห็นว่า เทศบาลนครนครปฐมเป็นท้องถิ่นที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจสูง และมีประชากรอาศัย
อยู่อย่างหนาแน่น รายได้เฉลี่ยของประชากรสูง จากความสำคัญทางด้านสภาพทั่วไปและข้อมูล
พื้นฐานของเทศบาลนครนครปฐม ดังที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสะท้อนความหลากหลายของแหล่ง
ชุมชนและความหนาแน่นของประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลนครนครปฐม ส่งผลต่อ

ความสำคัญทางด้านการคมนาคมขนส่งในเขตเทศบาลนครนครปฐม ที่เป็นพื้นที่ที่มีการสัญจรกันอย่างหนาแน่น เนื่องจากนครปฐมเป็นจังหวัดในภาคกลาง เป็นพื้นที่ชานเมืองกรุงเทพมหานคร ซึ่งอยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพฯ ด้วยระยะทางประมาณ 56 กิโลเมตร ทั้งยังเป็นจังหวัดศูนย์กลาง ที่มีจังหวัดสำคัญๆ ตั้งอยู่โดยรอบ เช่น ราชบุรี เพชรบุรี กาญจนบุรี พระนครศรีอยุธยา สุพรรณบุรี เป็นต้น ส่งผลให้พื้นที่ในเขตเทศบาลนครนครปฐมเป็นศูนย์กลางการสัญจร เป็นเส้นทางผ่านไปยังกรุงเทพมหานคร รวมถึงจังหวัดใกล้เคียง ทำให้ระบบขนส่งมวลชนเข้ามามีบทบาทมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเช่น รถโดยสารประจำทางระหว่างจังหวัด รถโดยสารประจำทางภายในจังหวัด รถตู้โดยสารประจำทางระหว่างจังหวัด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รถจักรยานยนต์รับจ้างที่มีความสำคัญไม่น้อยสำหรับประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณเขตเทศบาลนครนครปฐม และบริเวณใกล้เคียง ที่หันมาใช้บริการรถจักรยานยนต์รับจ้าง เนื่องจากอาชีพผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้างเป็นแรงขับเคลื่อนให้เศรษฐกิจดำเนินไปอย่างไม่หยุดนิ่ง การมีอยู่ของอาชีพนี้ส่งผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนทุกชนชั้นที่ต้องใช้บริการในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งจำเป็นและไม่จำเป็น ด้วยเหตุผลเรื่องความสะดวก รวดเร็ว ถึงเกิดได้จาก ประชาชนทุกระดับไม่ว่าจะร่ำรวย หรือยากจน ไม่ปฏิเสธความสำคัญของการมีอยู่ของอาชีพผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ดังนั้นกลุ่มผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้างจึงมีความสำคัญในพื้นที่เขตเทศบาลนครนครปฐม ทั้งยังมีรายได้ดีจากการประกอบอาชีพ แต่ในความเป็นจริงแล้ว กลับตกอยู่ในสภาพการเป็นหนี้ในระบบจำนวนมาก การวิจัยในครั้งนี้จึงได้นำข้อมูลดังกล่าวมาเป็นกรอบแนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญของเทศบาลนครปฐมที่มีความสัมพันธ์กับบทบาทของกลุ่มผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้างทางการคมนาคมขนส่ง พฤติกรรมการบริโภค และสาเหตุของการเป็นหนี้ในระบบของกลุ่มผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ในเขตเทศบาลนครนครปฐม

ผลงานวิทยานิพนธ์ ระดับปริญญาตรี

2. วิวัฒนาการของการให้บริการรถจักรยานยนต์รับจ้าง

พงศ์พันธุ์ สมพงษ์ (2551 : 20 - 24) ได้ศึกษาเรื่องวิวัฒนาการของการให้บริการรถจักรยานยนต์รับจ้างไว้ดังนี้

2.1 รูปแบบการใช้รถจักรยานยนต์ในอดีต

ในยุคแรกที่มีการนำเอารถจักรยานยนต์ หรือมอเตอร์ไซค์เข้ามาในเมืองไทย จนกระทั่งมีโรงงานประกอบรถประเภทนี้ขึ้นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ.2509 โดยบริษัทสยามยามาฮ่านั้น คนนิยมใช้รถจักรยานยนต์เพราะมีราคาถูก เหมาะกับสภาพเศรษฐกิจในสมัยนั้นและที่สำคัญคือประหยัดน้ำมัน โดยผู้ใช้รถจักรยานยนต์ในยุคต้นๆ ได้แก่ พวกพ่อบ้าน แม่บ้านที่ใช้ขับไปทำงาน ไปตลาด ส่งลูกไปโรงเรียน รวมทั้งประจำหน่วยงานเพื่อรับส่งเอกสารและวัสดุขนาดเล็กๆ แม้แต่

ธุรกิจภาพยนตร์ก็ต้องอาศัยรถเหล่านี้ในการ “วิ่งหนัง” ที่ขายพร้อมๆ กันตามโรงชั้นสองเพื่อให้ส่งฟิล์มทันกับเวลาที่นัดหมายไว้กับผู้แทนม้วนต่อม้วน ระยะเวลาอันนั้นมีจำนวนน้อยอยู่ จากการสำรวจและสัมภาษณ์พบว่า ในเขตชานเมืองของกรุงเทพมหานคร ได้แก่ เขตบางกะปิ เขตประเวศ และเขตหนองจอก เป็นเขตที่มีรถจักรยานยนต์รับจ้างมาก่อน ประมาณ 20 ปี มาแล้ว

รถจักรยานยนต์รับจ้างมาขยายตัวอย่างรวดเร็ว หลังจากที่กลุ่มทหารเรือที่อาศัยอยู่ในแฟลคทหารเรือในซอยงามคูพูลิ ถนนพระรามที่ 4 ได้จัดตั้งวินรถจักรยานยนต์รับจ้างเพื่อรับส่งผู้โดยสารซึ่งเป็นผู้ที่อยู่อาศัยในชุมชนในซอย ซึ่งวินรถจักรยานยนต์รับจ้างในซอยงามคูพูลิ จะมีประชาชนอาศัยอยู่ในซอยนี้จำนวนมาก (ประมาณ 300 ครอบครัว อาศัยในแฟลคทหารเรือระยะทาง 800 เมตร จากถนนพระรามที่ 4 และครอบครัวในชุมชนระยะทาง 1.2 กิโลเมตร จากถนนพระรามที่ 4) ประชาชนส่วนใหญ่เป็นผู้มีรายได้น้อยและไม่สามารถจ่ายค่ารถแท็กซี่หรือรถสามล้อเพื่อเข้าออกซอยได้ทุกวัน ในยามค่ำคืนจะต้องเดินกลับบ้านในซอยนี้บ่อยๆ แต่ละครอบครัวต้องดูแลตนเอง เช่น พ่อต้องออกมาเฝ้าลูกสาว เมื่อลูกสาวกลับบ้านในตอนกลางคืนในเวลานั้นมีเจ้าของรถจักรยานยนต์ 3-4 คัน ในแฟลคทหารเรือรับส่งผู้ที่อาศัยในย่านนั้นเข้าออกซอยโดยไม่คิดค่าโดยสาร

หลังจากนั้นผู้ที่ใช้บริการมีความรู้สึกไม่เป็นธรรมสำหรับเจ้าของรถที่สิ้นเปลืองน้ำมันโดยไม่ได้รับค่าตอบแทน ต่อมาในเดือนมิถุนายน พ.ศ.2524 นายทหารเรือได้เรียกเจ้าของรถจักรยานยนต์เข้ามาร่วมเป็นกลุ่มรถจักรยานยนต์รับจ้างแฟลคทหารเรือ ให้บริการรับส่งผู้โดยสารในช่วงเช้าและเย็น โดยคิดค่าโดยสาร 2-3 บาทต่อคน ในระยะเวลานั้นรถจักรยานยนต์รับจ้างเริ่มเป็นที่ยอมรับและสามารถทำเงินได้มาก และเมื่อคนจำนวนมากต้องการเข้าร่วมกลุ่มรถจักรยานยนต์รับจ้าง จึงกลายเป็นธุรกิจอย่างเต็มรูปแบบ ความมุ่งหมายของกลุ่มคือให้ความสะดวกปลอดภัยแก่ผู้ที่พักอาศัยในชุมชน เพิ่มรายได้ให้ครอบครัวทหารเรือและให้สมาชิกในครอบครัว หรือญาติของทหารเรือมีงานทำและมีรายได้ รูปแบบการจัดตั้งวินรถจักรยานยนต์รับจ้างของกลุ่มทหารเรือ ซึ่งผู้ขับขี่เป็นคนในท้องถิ่นและมีรถจักรยานยนต์จึงได้แพร่หลายออกไปตามซอยต่างๆ อย่างรวดเร็ว

2.2 ปัจจัยที่ทำให้รถจักรยานยนต์รับจ้างขยายตัว

ปัจจัยที่ทำให้รถจักรยานยนต์รับจ้างขยายตัวอย่างรวดเร็ว แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ

2.2.1 ปัจจัยทางกายภาพ ได้แก่ โครงข่ายถนนของกรุงเทพมหานครที่มีถนนสายหลักเพียงไม่กี่สายและขาดถนนสายรองเชื่อมต่อ ทำให้เกิดพื้นที่ที่สามารถเข้าถึงได้ยากหรือพื้นที่ตาบอด จึงมีซอยเกิดขึ้นอย่างมากมายจากพื้นที่เหล่านี้ เพื่อออกสู่ถนนสายหลัก โดยปี พ.ศ.2539 กรุงเทพมหานครมีถนนซอยถึง 4,130 ซอย นอกจากนี้โครงการหมู่บ้านจัดสรรตามเขตชานเมือง

ที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ก็จำเป็นต้องอยู่ลึกจากถนนใหญ่และไกลจากเขตศูนย์กลางเมืองออกไป เนื่องจากราคาที่ดินในบริเวณดังกล่าวสูงกว่า เมื่อโครงการอยู่ลึกจากถนนใหญ่แล้วจึงต้องมีการตัดถนนซอยเพื่อเข้าหมู่บ้านเป็นการไม่สะดวกสำหรับผู้ที่ไม่มีรถเป็นของตัวเอง

2.2.2 ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ ความขาดแคลนระบบขนส่งสาธารณะ สภาพการจราจรบนท้องถนน และข้อได้เปรียบของรถจักรยานยนต์รับจ้างที่มีเหนือพาหนะประเภทอื่น

2.2.2.1 ความขาดแคลนระบบขนส่งสาธารณะ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วเรื่องระบบขนส่งสาธารณะ พบว่า ระบบขนส่งสาธารณะซึ่งประชากรที่เดินทางต้องใช้ แต่กลับมีจำนวนที่ให้บริการอยู่จำกัด

นอกจากจำนวนยานพาหนะสาธารณะจะมีจำนวนน้อยแล้ว พื้นที่ที่ให้บริการก็ยังไม่ทั่วถึงอีกด้วย ทั้งนี้เป็นผลสืบเนื่องมาจากระบบโครงข่ายถนนในบริเวณที่ถนนสายหลักมีระยะห่างกันมาก และขาดถนนสายรองข้างเชื่อมต่อไปในพื้นที่บริการของรถโดยสารประจำทางก็จะไม่สมบูรณ์ไปด้วย โดยเฉพาะในเขตชานเมืองด้านตะวันออกและด้านตะวันตกเฉียงเหนือของศูนย์กลางเมือง สำหรับรถแท็กซี่และรถสามล้อเครื่อง ส่วนใหญ่จะให้บริการอยู่ในเขตชานเมือง เนื่องจากเป็นบริเวณที่มีผู้โดยสารใช้บริการเป็นจำนวนมาก ดังนั้น ในพื้นที่ที่เป็นเขตชานเมืองและในเขตเมืองที่มีชอชอยู่เป็นจำนวนมาก ที่อยู่ลึกเข้าไปในถนนใหญ่และไม่มีรถโดยสารประจำทางเข้าถึง จึงมีบริการจักรยานยนต์เกิดขึ้นในพื้นที่เหล่านี้เป็นจำนวนมาก

2.2.2.2 สภาพการจราจรบนท้องถนน โดยเฉพาะในช่วงโมงเร่งด่วนช่วงเช้าที่ประชาชนต้องเดินทางไปทำงาน ไปโรงเรียน และช่วงโมงเร่งด่วนช่วงเย็นที่ต้องเดินทางกลับบ้านสภาพการจราจรบนท้องถนนจะคับคั่งมาก การจราจรติดขัดยิ่งขึ้นทุกวันอันเป็นผลมากจากการเพิ่มของยวดยานพาหนะในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งเพิ่มขึ้นอย่างมาก ในขณะที่พื้นที่ถนนของกรุงเทพมหานครมีจำกัดและมีการเพิ่มขึ้นน้อยมาก นอกจากนี้ยังมีการใช้สองข้างถนนเป็นที่จอดรถด้วย ทำให้พื้นที่ผิวการจราจรลดน้อยลงไปอีก ในภาวะที่ประชาชนต้องเดินทางแข่งกับเวลาเพื่อไปทำงาน ไปโรงเรียนหรือไปติดต่อธุรกิจจึงต้องการความรวดเร็วในการเดินทาง ดังนั้นสภาพการจราจรยิ่งติดขัดมากเท่าไร การใช้บริการของรถจักรยานยนต์รับจ้างก็ยิ่งเพิ่มขึ้น

2.2.2.3 ข้อได้เปรียบของรถจักรยานยนต์รับจ้างที่มีเหนือพาหนะอื่นๆ แม้ว่าการโดยสารจักรยานยนต์รับจ้างจะเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ แต่ก็มีข้อได้เปรียบตรงที่มีความสะดวกสามารถไปส่งถึงประตูบ้านได้เลย มีความรวดเร็วและช่วงเวลาที่ให้บริการยาวนานกว่า ซึ่งบางคิวมีบริการตลอด 24 ชั่วโมง เมื่อเทียบกับรถสองแถวที่เข้าซอย ผู้โดยสารไม่จำเป็นต้องรอเวลารถออกคิว สามารถออกเดินทางได้ทันที ในขณะที่ค่าโดยสารเข้าซอยแพงกว่ารถสองแถวไม่มากนักและไปส่งถึงประตูบ้านเลยไม่ต้องเดินต่อไปอีก และเมื่อเทียบกับรถแท็กซี่หรือรถสามล้อ

เครื่อง ผู้โดยสารจะเสียค่าโดยสารถูกกว่ารถแท็กซี่หรือรถสามล้อเครื่อง ในการเดินทางในระยะทางเท่าๆ กัน และยังมีความสะดวกตัวรวดเร็วในการเดินทางบนท้องถนนที่การจราจรติดขัด ทำให้สามารถไปถึงที่หมายได้ทันเวลา

2.2.3 ปัจจัยทางสังคม ได้แก่ การเพิ่มของประชากรของกรุงเทพมหานคร ข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับรถจักรยานยนต์รับจ้าง และกฎระเบียบของวินรถจักรยานยนต์รับจ้าง

2.2.3.1 การเพิ่มของประชากร ทำให้การเดินทางของประชากรเพิ่มมากขึ้น ในขณะที่ระบบขนส่งสาธารณะมีอยู่จำกัด ประชาชนบางส่วนจึงซื้อรถส่วนตัวมาใช้ เป็นการเพิ่มความคับคั่งของการจราจรบนท้องถนนโดยตรง นอกจากนี้ประชากรที่อพยพมาจากต่างจังหวัด เพื่อเข้ามาหางานทำในกรุงเทพมหานคร แต่เดิมนั้นจะเข้ามาใช้แรงงาน ทำงานก่อสร้าง โรงงาน ร้านอาหาร เป็นส่วนใหญ่ งานเหล่านี้จึงเข้ามาสู่การประกอบอาชีพ เป็นผู้ขับจักรยานยนต์รับจ้างเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะผู้ที่มาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เนื่องจากเป็นอาชีพที่อิสระ ไม่ต้องอยู่ใต้บังคับบัญชาของใคร และการเข้าร่วมเป็นผู้ขับเป็นไปโดยง่ายและลงทุนไม่มากนัก

2.2.3.2 ข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับรถจักรยานยนต์รับจ้างที่ต้องพิจารณาคือ การนำรถจักรยานยนต์ซึ่งจดทะเบียนเป็นรถส่วนบุคคลมารับส่งผู้โดยสารนั้นจะเป็นการกระทำผิดตาม พ.ร.บ.รถยนต์ พ.ศ.2522 หรือไม่ ในการพิจารณาข้อกฎหมายแรกนั้น ในชั้นต้นกรมตำรวจมีความคิดเห็นแตกต่างกันเป็น 2 ฝ่าย คือ ผิดและไม่ผิด จึงหาข้อปัญหาข้อกฎหมายนี้ไปยังกระทรวงมหาดไทยและกระทรวงมหาดไทยได้หารือไปที่คณะกรรมการกฤษฎีกา ผลของการวินิจฉัยของคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปว่า การนำเอารถจักรยานยนต์ออกมาวิ่งรับคนโดยสารไม่เป็นการกระทำผิดตาม พ.ร.บ.รถยนต์ พ.ศ.2522 มาตรา 21 และ 22

ส่วนปัญหาที่ 2 นิติกรของกรมการขนส่งทางบกก็มีความเห็นเป็น 2 ฝ่าย เช่นเดียวกับกรมตำรวจ แต่อธิบดีกรมการขนส่งทางบกได้มีความเห็นเด็ดขาดแล้วว่า การนำเอารถจักรยานยนต์ออกมาวิ่งรับคนโดยสารในเส้นทางที่ได้รับอนุญาตให้มีรถยนต์โดยสารประจำทางนั้น ไม่เป็นการกระทำผิดทั้งตาม พ.ร.บ.รถยนต์ พ.ศ.2522 และ พ.ร.บ.การขนส่ง พ.ศ.2522 (มาตรา 4)

แม้ว่าผลการพิจารณาจะออกมาว่า ไม่ผิดกฎหมายแต่ก็ไม่มีกฎหมายข้อใดมารองรับอาชีพนี้เลยและคงไม่สามารถนำรถจักรยานยนต์มาจดทะเบียนเป็นรถรับจ้างได้เนื่องจากอันตรายมาก ในปัจจุบันจำนวนผู้ประกอบการเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็วจนเจ้าหน้าที่ตำรวจเกรงว่า เมื่อเกิดปัญหาในอนาคตแล้วจะยากต่อการติดตามสอบสวน จับกุม จึงกำหนดไว้ว่า วินรถจักรยานยนต์ที่จะจัดตั้งใหม่ ทุกวินจะต้องมาทำประวัติผู้ขับขี่ ภาพถ่ายและรายละเอียดเกี่ยวกับรถจักรยานยนต์ที่ใช้ประกอบการกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเจ้าของพื้นที่ ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจในแต่ละพื้นที่อาจจะมีการจัด

อบรมผู้ขับขี่ในแต่ละคิวในเรื่องกฎหมายจราจร มารยาทในการขับขี่ ด้านความสำคัญในการเป็นพลเมืองดี การสังเกตลักษณะของผู้โดยสารซึ่งอาจเป็นคนร้าย การให้ข่าวสารแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ และการแจ้งเหตุ และความรู้ในการร่วมรณรงค์ป้องกันอาชญากรรมทั่วไปเป็นกรณีๆ ไป

2.2.3.3 กฎระเบียบของวินรถจักรยานยนต์รับจ้าง เมื่อมีจำนวนวินรถจักรยานยนต์รับจ้างมากขึ้นย่อมมีการแข่งขันกัน ดังนั้นจึงต้องมีการปรับปรุงด้านบริการให้เป็นที่ประทับใจของผู้โดยสารและให้ผู้โดยสารไว้วางใจ เนื่องจากในระยะแรกยังไม่เป็นที่ยอมรับของประชาชนอย่างกว้างขวางนัก นอกเหนือจากการขยายช่วงเวลาบริการ โดยบางคิวมีการบริการเดินรถตลอด 24 ชั่วโมงแล้ว กฎระเบียบของคิวก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ผู้โดยสารหันมาใช้บริการกันมากขึ้น จากการสำรวจและสัมภาษณ์ภาคสนาม พอที่จะสรุปกฎระเบียบของคิวรถจักรยานยนต์รับจ้างได้ ดังนี้

- 2.2.3.3.1 ปฏิบัติตามกฎหมายจราจร
- 2.2.3.3.2 ค่าโดยสารมีอัตรามาตรฐาน
- 2.2.3.3.3 มีการจัดวินเพื่อรับผู้โดยสาร
- 2.2.3.3.4 ไม่ขับเร็วเกินไปเมื่อมีผู้โดยสาร
- 2.2.3.3.5 ไม่ดื่มสุราในขณะที่ออกมาบริการเดินรถ
- 2.2.3.3.6 สุภาพต่อผู้โดยสาร
- 2.2.3.3.7 สวมเสื้อผ้าที่สะอาด ขณะปฏิบัติหน้าที่

กฎระเบียบเหล่านี้ในระยะแรก ผู้ขับขี่ก็ปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ต่อมาในระยะหลังหัวหน้าวินไม่ได้เข้มงวดในการควบคุมดูแล เนื่องจากมีจำนวนผู้ขับขี่มากขึ้นจึงเริ่มมีปัญหาการปฏิบัติผิดกฎหมาย การขับขี่เร็วเกินไป และไม่สุภาพต่อผู้โดยสารที่เป็นสตรี

กล่าวโดยสรุปคือ จากกรณบทวนวรรณกรรมเรื่องวิวัฒนาการของการให้บริการรถจักรยานยนต์รับจ้าง ได้ถือกำเนิดขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ที่ต้องการความสะดวกสบาย ประหยัด รวดเร็วในเขตชุมชนเมืองที่แออัดไปด้วยที่อยู่อาศัยและถนนที่มีการจราจรที่ติดขัด การขยายตัวของวินจักรยานยนต์รับจ้างจึงขยายตัวอย่างรวดเร็ว ในเขตชุมชนเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งยุคที่ราคาน้ำมันมีราคาสูงขึ้นทำให้ผู้บริโภคส่วนใหญ่ที่ไม่ได้รับความสะดวกสบายจากการขนส่งมวลชน นิยมมาใช้บริการรถจักรยานยนต์รับจ้างกันมากขึ้น ทำให้อัตราการเจริญเติบโตของวินจักรยานยนต์รับจ้างเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องเพราะเป็นอาชีพสุจริต รายได้จากการให้บริการลูกค้าก็มีกำไรให้กับผู้ประกอบการเป็นอย่างดี กล่าวคือในปัจจุบันนี้ทุกหมู่บ้าน ปากซอยเข้าหมู่บ้าน สถานที่ราชการ ย่านธุรกิจ การแข่งขันระหว่างวิน หรือการแข่งขันระหว่างสมาชิกในวินเริ่มเกิดขึ้นในกรณีแย่งลูกค้ากันเอง รายได้เริ่มลดลงจากยุคเริ่มแรก การวิจัยครั้งนี้จึงนำความรู้ดังกล่าวมาใช้

เป็นแนวทางในการกำหนดขอบเขตปัจจัยด้านรายได้ และเหตุผลของการก่อหนี้สินของกลุ่มจักรยานยนต์รับจ้างในเขตเทศบาลนคร นครปฐม มีผลทำให้กลุ่มจักรยานยนต์รับจ้างมีรายได้น้อยลง ประกอบกับภาระค่าใช้จ่ายที่มากขึ้น จึงทำให้เกิดการเป็นหนี้และตัดสินใจไม่ชำระหนี้สินหรือไม่ เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้ในการจัดการด้านการแก้ปัญหาหนี้ของระบบของประชาชนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

3. แนวคิดเรื่องคนชายขอบ

นฤพนธ์ คิ้ววิเศษ (2544 : 1-3) ได้ศึกษาประเด็นสำคัญเรื่องความเป็นชายขอบกับการศึกษาวัฒนธรรมไว้ว่า การทำความเข้าใจระหว่างกรอบความคิดทฤษฎี และข้อมูลทางชาติพันธุ์ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมของ “กลุ่มคน” บางประเภท ซึ่งขาดอำนาจ ถูกมองข้าม ถูกมองว่าแปลกแยกจากคนส่วนใหญ่ แปลกแยกจากบรรทัดฐาน กฎระเบียบ และศีลธรรม คนกลุ่มดังกล่าวนี้อาจถูกเรียกหรือถูกนิยามแตกต่างกันไป เช่น เรียกว่าพวกนอกกรีต นอกคอก นอกระเบียบ พวกผิดปกติ พวกไร้การศึกษา พวกชั้นต่ำ พวกไม่มีหัวนอนปลายเท้า พวกที่สังคมรังเกียจ พวกค้อยโอกาส พวกมีปัญหา พวกจิตวิปริต และอื่นๆ อีกหลายอย่าง

คำเรียกขานดังกล่าวมานั้น แสดงให้เห็นถึงความตั้งใจ และความมีอคติบางอย่างของสังคม ที่พยายามกีดกันคนบางประเภทออกไปจากระเบียบแบบแผนและจารีตประเพณี หากแต่ยังไม่แน่ใจว่า คนที่ถูกกีดกันออกไปนี้จะเป็นคนที่รังเกียจจริงหรือไม่ และชีวิตของพวกเขาแตกต่างไปจากคนส่วนใหญ่มากน้อยเพียงไร นอกจากนี้ ยังมีข้อสันนิษฐาน และคำถามมากมายเกี่ยวกับความหมายของความแตกต่างหลากหลายในชีวิตมนุษย์ ซึ่งไม่อาจมองข้ามเงื่อนไขของความแตกต่างกันนี้ไปได้เลย อาจตั้งคำถามง่ายๆ ว่า อะไรคือความปกติ และอะไรคือความผิดปกติอย่างไรคือนอกกรีต และอะไรคือจารีต คำถามเหล่านี้ยังต้องการทบทวนตรวจสอบ และต้องย้อนกลับไปหารากเหง้าทางทฤษฎี ซึ่งปรากฏอยู่ในศาสตร์ต่างๆ มายาวนาน

ขณะที่ตรวจสอบทฤษฎีอยู่นั้น พบความคิดจากหลายๆ ศกฺลที่อธิบายความแตกต่างกันของมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นสังคมวิทยา การแพทย์ รัฐศาสตร์ นิติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ วิทยาศาสตร์ รวมทั้งสาขามานุษยวิทยา ซึ่งสนใจวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของมนุษย์ ในที่นี้จะเปรียบเทียบแนวคิดจากสหสาขาวิชาที่ใช้อธิบายกลุ่มคนที่ “แปลกแยก” จากส่วนรวมและสาธารณะ เพื่อที่จะเข้าใจว่าแนวทฤษฎีใดทฤษฎีหนึ่งมีข้อจำกัดในการสร้าง “ความจริง” เกี่ยวกับชีวิตมนุษย์ต่างกันไป และเพื่อที่จะสำรวจความคิดของสังคมว่าตอบรับกับแนวทฤษฎีอย่างไร เมื่อทฤษฎีได้สร้างคำอธิบายชุดหนึ่งขึ้นมาแล้วจะมีผลต่อองค์ความรู้อย่างไร และทำให้คนในสังคมเชื่อตามได้อย่างไร

ในขณะที่เดียวกัน ได้ใช้ข้อมูลภาคสนามเพื่อเปรียบเทียบว่าประสบการณ์ชีวิตของคน ถ่ายทอดเรื่องราวที่ต่างไปจากแนวคิดทฤษฎีอย่างไร และมีสิ่งใดบ้างที่ก่อให้เกิดผลในทางนองเดียวกัน เมื่อข้อมูลเปิดพรมแดนความรู้ใหม่หรือสร้างกรอบความคิดใหม่ๆ มาอธิบายประสบการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ในที่นี้ใช้วิธีการทางมานุษยวิทยาตรวจสอบองค์ความรู้ทั้งหลายและปูทางไปหาสิ่งใหม่ๆ โดยเฉพาะต้องการจะเข้าใจชีวิตของกลุ่มคนที่แปลกแยกจากระเบียบ ซึ่งมีใช้คนคิดปกติอย่างที่เคยเข้าใจ และมีได้มีความหมายในทางลบอย่างทีคิด การทำความเข้าใจเรื่องความแปลกแยกจำเป็นต้องเข้าใจบริบททางประวัติศาสตร์ของทฤษฎีต่างๆ ที่ใช้อธิบาย ซึ่งมีได้เกิดขึ้นอย่างเลื่อนลอย หากแต่มีความพยายามที่จะชี้วัดว่าอย่างไรคือ ความแปลกแยก และอย่างไรคือความมั่นคง ความมีระเบียบกฎเกณฑ์ ทฤษฎีที่พูดถึงความแปลกแยกนี้ได้เข้ามาอธิบายพฤติกรรมมนุษย์ และสร้างความจริงบางอย่าง โดยเฉพาะ “ภาษา” ของทฤษฎีต่างๆ มีผลต่อความจริงเหล่านั้นจนมองข้ามไป นอกจากนั้นทฤษฎีต่างๆ ทางสังคมศาสตร์ก็ถูกวิจารณ์นับตั้งแต่มานานยุคสมัยใหม่ (Modernity) กลับกลับไปพิจารณาอย่างรอบคอบถึงทฤษฎีที่เกิดขึ้นในช่วงนั้น และสนใจข้ออ้างถึงจากนักคิดรุ่นใหม่ อย่างเช่น Michel Foucault, Antonio Gramsci, Francois Lyotard, Jean Baudrillard, Jacques Derrida, Clifford Geertz, James Clifford, Theodor Adorno, Renato Rosaldo, George E. Marcus, Daniel Miller และนักคิดยุค Postmodernism อีกหลายคน เป็นเรื่องยากที่จะทำความเข้าใจแนวคิดทฤษฎีทั้งหลายในช่วงเวลาที่องค์ความรู้ต่างๆ ถูกตรวจสอบอย่างถี่ถ้วน และเป็นไปอย่างแตกกระจายกว่าอดีต แต่เรื่องยากดังกล่าวนี้มีใช้การเริ่มต้นนับหนึ่งหรือค้นหาทฤษฎีใหม่ หากแต่เป็นการทบทวนเพื่อที่จะทำความเข้าใจสิ่งต่างๆ ว่ามีที่มาที่ไปอย่างไร ซึ่งอาจพบว่า ขณะที่กำลังค้นหาว่าอะไรคือความจริง กลับพบแต่เพียง “วิธีการ” ที่จะได้ความจริงนั้นมาเท่านั้น

สำหรับกรณี “ความแปลกแยก” ในที่นี้ ได้นำแนวคิดเรื่อง “ความเป็นชายขอบ” (Marginality) มาตรวจสอบเพื่อค้นหาว่ามีที่มาที่ไปอย่างไรนับตั้งแต่แนวคิดนี้เกิดขึ้น มนุษย์ที่ถูกอธิบายว่าเป็นพวกชายขอบได้กลายเป็นคนที่ถูกมองอย่างแปลกประหลาด และเป็นคนที่ได้รับผลกระทบมากที่สุดนับตั้งแต่นั้นทฤษฎีบ่งชี้ว่า “ความแปลกแยก” นั้น “มีจริง” อย่างไรก็ตามการตีความและข้อถกเถียงในเรื่องนี้ปรากฏอยู่ในสาขาวิชาต่างๆ ซึ่งในทางวัฒนธรรม มีข้อนำสังเกตหลายประการว่า แนวคิดเรื่องความเป็นชายขอบอยู่ในความสนใจของนักวิชาการสาขาใดกลุ่มใด และมีการพัฒนาไปอย่างไรเมื่อเปรียบเทียบกับการศึกษาทางมานุษยวิทยาแล้วมีความแตกต่างกันอย่างไรและความหมายที่ปรากฏนั้น ทำให้เข้าใจมนุษย์ที่เป็นพวกชายขอบได้มากน้อยเพียงไร

นอกจากนี้ นฤพนธ์ ค้วงวิเศษ (2544 : 14-17) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ “วัฒนธรรมย่อย” (Subculture) ไว้ว่า การสร้างทฤษฎีเพื่ออธิบาย “คนแปลกแยก” หรือคนที่มีชีวิตต่างไปจากระเบียบแบบแผนในยุคสมัยใหม่ (Modern) เป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับความคิดเรื่องระเบียบโครงสร้างหน้าที่ และเป็นการปฏิเสธสิ่งที่อยู่นอกระเบียบเหล่านั้น ในระยะเริ่มแรกของการอธิบายวางอยู่บนเงื่อนไขของการศึกษาทางสังคมวิทยา ซึ่งสนใจชีวิตคนเมือง การขยายตัวของเมือง หรือ Urbanization คือ เรื่องราวใหม่ที่มาพร้อมกับการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมและระบบทุนนิยม ความหมายของการกลายเป็นเมือง ได้รับความสนใจจากนักประชากรศาสตร์ ในฐานะเป็นปรากฏการณ์ที่ประชากรขยายตัว และมีการตั้งถิ่นฐานหนาแน่นในเขตเมือง ซึ่งต่อมาความสนใจนี้ได้ขยายไปสู่ นักเศรษฐศาสตร์ นักภูมิศาสตร์ และนักสังคมวิทยา

ความสนใจของนักสังคมวิทยา ที่มีต่อการศึกษามนุษย์ในเขตเมืองก็คือ เรื่องปัญหาสังคมที่เกิดจากการพัฒนาในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นที่อยู่อาศัย การคมนาคม การบริโภค สุขภาพอนามัย และการศึกษา เพราะเมืองกลายเป็นแหล่งรวมความเจริญ และเป็นแหล่งดึงดูดให้ประชากรจากชนบทเข้ามาอยู่อาศัยรวมกันมากขึ้น เกิดความแออัดยัดเยียด เกิดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและเป็นที่มาของการแบ่งแยกกลุ่มคนที่อพยพเข้ามาอยู่ในเขตเมือง หรือ Immigrant ทำให้เมืองเกิดคนกลุ่มต่างๆ ที่คิดต่างกัน ซึ่งคนเหล่านี้ยังคงมีวัฒนธรรมและความเชื่อของตนเอง ภายใต้สภาพดังกล่าว เมืองจึงกลายเป็นที่อยู่อาศัยขนาดใหญ่ของคนที่ไม่รู้จักกันเลย ซึ่งเป็นที่มาของความรู้สึกแปลกแยก หรือแปลกหน้า

คนแปลกแยกเคยถูกอธิบายด้วยทฤษฎีเรื่องวัฒนธรรมกลุ่มย่อย (Subcultures) ในช่วงทศวรรษที่ 40 แต่ทฤษฎีนี้มีนัยของการบ่งชี้ว่า คนในวัฒนธรรมย่อยเหล่านั้นอยู่ต่ำกว่า หรือด้อยกว่าคนในวัฒนธรรมหลัก มีผู้ตั้งข้อสังเกตว่าการศึกษาคนในวัฒนธรรมย่อยเป็นการตอกย้ำว่าคนเหล่านี้แปลกแยก เบี่ยงเบนเป็นคนชั้นต่ำ มีสถานภาพทางสังคมต่ำ ไร้ค่า หรือไร้ความหมาย เช่น คนเร่ร่อน คนผิวดำ ลูกครึ่ง คนอพยพ คนยากจน คนสลัม กรรมกรรับจ้าง พวกฮิปปี เป็นต้น

ทฤษฎีเกี่ยวกับวัฒนธรรมกลุ่มย่อย ยังเป็นการแบ่งแยกระหว่างมนุษย์ที่อยู่ในกลุ่มสังคมเฉพาะ กับกลุ่มสังคมส่วนใหญ่ การแบ่งแยกนี้เท่ากับบอกว่าคนส่วนใหญ่เป็นคนปกติและมีค่า มีฐานะที่เหนือกว่าคนที่อยู่ในกลุ่มเฉพาะและทำให้ทฤษฎีดังกล่าวมีอคติต่อมนุษย์ มีคำเรียกเชิงลบเกี่ยวกับคนในวัฒนธรรมย่อย เช่น พวกคนนอก (Outsider) พวกกบฏ พวกตัวประหลาด หรือพวกผิดปกติ นักสังคมวิทยาสกุลซีกาโกเป็นสกุลเก่าแก่ที่สุดในอเมริกาได้ให้ความสนใจศึกษาชีวิตมนุษย์ในเขตเมือง นักคิดคนสำคัญของสกุลนี้ได้แก่ โรเบิร์ต อี.พาร์ค (Robert E. Park) ผู้ซึ่งสร้างทฤษฎีเกี่ยวกับคนชายขอบ (Marginal man) และเขียนหนังสือเรื่อง Human Migration and Marginal Man (1928) ก่อนหน้านั้นเขาเคยเขียนบทความเรื่อง The City ในปี ค.ศ.1915 โดย

ได้อธิบายลักษณะชีวิตของคนเมืองที่มีรูปแบบชีวิตของตัวเอง มีการตั้งกลุ่ม มีความขัดแย้ง มีเครือข่ายความสัมพันธ์ในแบบต่างๆ

การศึกษาของพาร์คเป็นการศึกษาแบบเดียวกับการเก็บข้อมูลชาติพันธุ์ของนักมานุษยวิทยา ซึ่งพยายามอธิบายชีวิตประจำวันของคนเมือง ซึ่งวิธีการนี้มีอิทธิพลต่อการศึกษาสังคมวิทยาในมหาวิทยาลัยชิคาโกในช่วงปี ค.ศ.1917 – 1942 ซึ่งบางคนเรียกการศึกษาแบบนี้ว่า “นิเวศวิทยาสังคม” (Social ecology) หรือการปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์ (Symbolic Interactionism) วิธีศึกษาดังกล่าวคือการหาข้อมูลเชิงสถิติ และการสัมภาษณ์เพื่ออธิบายลักษณะชีวิตของบุคคลที่สะท้อนโครงสร้างทางสังคม

นอกจากพาร์คแล้ว ผู้ที่สนใจศึกษาเรื่องมนุษย์ที่แปลกแยก คือ เกอร์ก ซิมเมล (Georg Simmel) ซึ่งได้นิยามความหมายของคำว่า “คนแปลกหน้า” (Stranger) ไว้ว่าเป็นคนที่มีกลุ่มเฉพาะของตัวเอง ซึ่งแต่เดิมคือพวกพ่อค้าที่เดินทางค้าขายแลกเปลี่ยนสินค้าตามชุมชนและเมืองต่างๆ เมื่อพ่อค้าเข้าไปในเมืองที่ไม่ใช่บ้านเกิดของตน ก็จะกลายเป็นคนแปลกหน้า การเป็นคนแปลกหน้าจึงดูได้จากโครงสร้างความสัมพันธ์ภายในกลุ่ม ว่าคนใดมีความสัมพันธ์ใกล้ชิด หรือห่างไกลกันแค่ไหน และสิ่งที่ชัดเจนที่สุดคือการที่มนุษย์มิใช่สมาชิกของกลุ่มสังคมใด ๆ ผู้นั้นก็คือคนแปลกหน้า

ความคิดของซิมเมล คือความพยายามที่จะแบ่งแยกหน้าที่ของมนุษย์โดยการสร้างลักษณะแตกต่างเฉพาะบุคคลให้เกิดขึ้น ความแตกต่างที่สำคัญที่สุดสำหรับมนุษย์ในยุคของเหตุผลก็คือ การสร้างความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านให้กับคนแต่ละคน Functional Specialization บุคคลจะถูกสร้างหน้าที่ทางการงานว่าต้องมีคุณสมบัติบางประการ มีความสามารถในการทำงานที่ตนรับผิดชอบ ซึ่งคนแต่ละคนไม่เหมือนกัน และไม่เท่ากัน ความสามารถเฉพาะนี้ทำให้เกิดการแบ่งแยกว่าคนอื่นต่างจากเราอย่างไร เรามีความสามารถเหนือกว่าคนอื่นมากแค่ไหน ซึ่งเป็นเรื่องของวัตถุโดยสิ้นเชิง คุณค่าของมนุษย์จึงถูกวัดด้วยคุณภาพของงานและผู้ทำงานได้ดีที่สุดจะได้รับยกย่องว่ามีค่า

การแบ่งแยกและจัดประเภทคนโดยการวัดความสามารถทางการงานเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพมากในระบบเศรษฐกิจทุนนิยมและเงินตรา ผู้ที่ทำงานเก่งมักจะได้รับการคาดหมายว่าจะได้ผลตอบแทนที่เป็นเงิน และวัตถุสิ่งของที่สูงกว่าคนอื่น ๆ ซึ่งเท่ากับว่า “การมีตัวตนอยู่” ของบุคคล คือ “การมีอยู่ของวัตถุ” หรือสิ่งที่ชี้วัดได้ด้วยจำนวน วิธีแบ่งแยกมนุษย์เช่นนี้ทำให้เกิดความเป็นไปได้ว่ามนุษย์บางประเภทจะถูกกีดกันออกไป เพราะเป็นคนที่ไร้ความสามารถหรือไม่มีความรู้ในการทำงานเฉพาะด้าน และกลายเป็นคนที่ไร้ค่าในที่สุด

เกย์มอร์ เดชะพีระ (2550 : 50) ได้ระบุไว้ว่า คนจนหรือคนชายขอบที่ “อยู่ไม่ได้ ไปไม่ได้ ถึง” เป็นพวกตกหลุมดำระหว่างชนบทกับเมือง ประเภทอยู่ชนบททำนาทำไร่อย่างเดียวต่อก็ไม่ได้

เพราะสูญเสียที่ดินทำกิน และฐานทรัพยากรยังชีพของชุมชนแล้ว แต่ไปเมืองก็ไม่ถึงเพราะขาดแคลนทั้งเงินทุน, ทักษะความรู้ความชำนาญสมัยใหม่, อิทธิพล ฯลฯ จนเกินกว่าจะลงหลักปักฐานสร้างเนื้อสร้างตัวเป็นปัจเจกบุคคลผู้ดีแล้วรวยที่นั่นได้ง่ายๆ จึงกลายเป็นเหยื่อที่ตลาดโอกาสจากโลกาภิวัตน์เพราะ “มือสั้น” และถูกดินที่มองไม่เห็นถีบหลุมเข้าไปใช้ชีวิตทำมาหากินดิ้นรนเสี่ยงโชคเสี่ยงภัยอยู่ในตลาดเสรี โดยไร้หลักประกันความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตสุขภาพร่างกายไปวันๆ ทำให้ค่อนข้างจนดัดดานเช่น เกษตรกรรายย่อยยากจนติดหนี้สินเรื้อรังและไร้ที่ทำกิน แรงงานรับจ้างในหมู่บ้านชนบท คนขับแท็กซี่-สามล้อ จักรยานยนต์รับจ้าง พ่อค้าแม่ขายหาบเร่แผงลอยชาวสลัม คนงานก่อสร้าง คนงานรับจ้างรายวัน เด็กขายพวงมาลัยตามสี่แยกไฟแดง ฯลฯ

ปริตดา เฉลิมเผ่า กอนันต์กุล (2544 : 12) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความเป็นชายขอบไม่ใช่เรื่องของถูกกักให้ไปอยู่ในตำแหน่งในสังคมที่ด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจ หรืออำนาจหรือไม่เข้าประเภทแต่เพียงอย่างเดียว หากเป็นเรื่องของความรู้และความจริงที่คนอื่นสร้างขึ้นมองเขาแทนตัวเขา ความรู้และความจริงเหล่านี้กลายเป็น “สามัญสำนึก” ที่รับรู้เข้าใจกันในสังคมโดยไม่ต้องตั้งคำถาม ผู้ที่อยู่ในตำแหน่งชายขอบเอง ก็อาจจะรับหรืออ้างอิงไปเป็นความจริงเกี่ยวกับตัวเองด้วย รวมทั้งมีการต่อต้าน ได้แย้ง ปฏิเสธ ในเวลาเดียวกัน

เรือนไทย วิชาการ.คอม. (2549 : 1) คนชายขอบ เป็นกลุ่มคนที่ไม่มีส่วนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจ อีกทั้งความสามารถในการเข้าถึงทรัพยากรและการได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาเศรษฐกิจของกลุ่มคนชายขอบเหล่านี้มีน้อยมาก พวกเขาถูกมองเป็นเพียงแหล่งทรัพยากรแหล่งระบายสินค้าและเป็นแรงงานในกระบวนการผลิตเท่านั้น ความเป็นคนชายขอบ ไม่อาจถูกจำกัดอยู่เฉพาะกลุ่มคนที่อาศัยอยู่บริเวณชายแดนทางภูมิศาสตร์เท่านั้น แต่ด้วยกระบวนการกลายเป็นคนชายขอบที่ซับซ้อนหลายประการทำให้กลายเป็น คนชายขอบ นั้นอาจพิจารณาได้หลายบริบท ทั้งในเรื่องของพื้นที่ เศรษฐกิจ การเมือง สังคมวัฒนธรรม ปลอดภัยสิ่งแวดล้อม ตัวอย่างของประชาชนชายขอบได้แก่ ชาวเขาเผ่าต่างๆ ชนกลุ่มน้อย ผู้อพยพ สัมชชาคนจน ชาวนาชาวไร่ในชนบท กลุ่มคนซึ่งอาศัยอยู่ในสลัม กลุ่มผู้ติดเชื้อเอดส์ คนพิการ วัยรุ่น พวกรักร่วมเพศ ผู้หญิงขายบริการ แรงงานต่างชาติแรงงานไร้ทักษะฝีมือ เป็นต้น

กล่าวโดยสรุปคือ จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับแนวคิดเรื่องคนชายขอบสามารถสรุปได้ว่า ผู้ประกอบอาชีพจักรยานยนต์รับจ้างถูกปฏิบัติจากสังคมอย่างไม่เท่าเทียม โดยประชาชนทั่วไปมีทัศนคติที่ไม่ดี คือนึกถึงผู้ที่มีการศึกษาต่ำ ขาดความน่าเชื่อถือจากคนในสังคม เป็นอาชีพที่มีหลักแหล่งไม่แน่นอนในการอ้างอิงตัวบุคคล ทำให้ได้รับความคุ้มครอง สวัสดิการจากภาครัฐ ไม่เทียบเท่ากับผู้ที่ประกอบอาชีพอื่นที่อยู่ในสังคมเดียวกันที่มีแหล่งอ้างอิงในการทำงานที่ชัดเจนมากกว่า ในการกู้ยืมเงินเพื่อเป็นทุนหมุนเวียนในการประกอบอาชีพและดำรงชีวิต

จึงไม่ได้รับความไว้วางใจจากสถาบันการเงินของรัฐ และธนาคารพาณิชย์เท่าที่ควร กลุ่มบุคคลเหล่านี้เมื่อพบกับปัญหาทางการเงินจึงมีทางเลือกไม่มากนัก จึงต้องใช้บริการเงินกู้นอกระบบที่มีอัตราดอกเบี้ยที่สูง การวิจัยครั้งนี้จึงได้นำความรู้ที่ได้รับเรื่องคนชายขอบมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับฐานะทางสังคมของกลุ่มผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง และส่งผลอย่างไรต่อรายได้และหนี้สินจากการประกอบอาชีพ

4. แนวคิดเรื่องการกู้เงินรายย่อยนอกระบบ

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ศูนย์วิจัยมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ (2550) ได้ให้ความหมายการกู้เงินรายย่อยนอกระบบไว้ว่า การกู้เงินจากบุคคลอื่นที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน หรือ สถาบันที่ตั้งขึ้น เพื่อวัตถุประสงค์ในการให้เงินกู้ในวงเงินครั้งละไม่เกิน 30,000 บาท โดยมีหลักการและเหตุผลให้ประชาชนทั่วไป โดยเฉพาะผู้ที่มิอาจกู้เงินจากธนาคารพาณิชย์ เพราะมีหลักเกณฑ์ในการกู้ยืมที่รอบคอบ ครั้นจะไปขอกู้จากโรงรับจำนำ บางครั้งก็อาจจะได้รับเงินน้อย เพราะขึ้นอยู่กับมูลค่าของหลักทรัพย์ ดังนั้นแหล่งเงินกู้ที่พอจะช่วยเหลือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่ต้องใช้เงิน ได้ดีก็คือ การกู้เงินจากนอกระบบ หนึ่งในสิ่งของผู้กู้ที่พิจารณาชำระหนี้เงินกู้จากนายทุนนอกระบบจะถูกรับทำร้าย

นอกจากนี้ได้สำรวจความคิดเห็นของประชาชน 1,089 คน ที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครในเรื่องการกู้เงินรายย่อยนอกระบบ ซึ่งเป็นการกู้เงินจากแหล่งอื่นที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน หรือสถาบันที่ตั้งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการให้เงินกู้ ในวงเงินครั้งละไม่เกิน 30,000 บาท พบว่าส่วนใหญ่ ร้อยละ 27 กู้ยืมจากญาติพี่น้อง ร้อยละ 26 เล่นแชร์ในระหว่างเพื่อนฝูง ร้อยละ 23 กู้ยืมจากเพื่อน และอีกร้อยละ 20 เป็นการกู้ยืมจากนายทุนรายย่อยนอกระบบ

เพศหญิงนิยมเล่นแชร์มากกว่าชาย โดยเพศหญิงเล่นแชร์ร้อยละ 8 และเพศชายเล่นแชร์ร้อยละ 14 ผู้มีอาชีพส่วนตัว เช่น นายของชำ แม่ค้าในตลาดสด รถเข็นขายผลไม้ ส้มตำ จักรยานยนต์รับจ้าง ฯลฯ นิยมเล่นแชร์ถึงร้อยละ 29 รองลงมาคือ อาชีพลูกจ้างเอกชน และรับราชการ ซึ่งเล่นแชร์ ร้อยละ 24 และ 21 ตามลำดับ

สาเหตุสำคัญที่สุดที่มีการกู้ยืมเงินนอกระบบซึ่งมีถึงร้อยละ 31 เพราะการกู้ยืมไม่ยุ่งยาก รองลงมาคือ ร้อยละ 28 กู้เพราะได้เงินกู้เร็ว และอีกร้อยละ 26 กู้เพราะไม่ต้องใช้หลักทรัพย์ค้ำประกัน

วัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเงินนอกระบบพบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 85 นำไปใช้จ่ายในสิ่งจำเป็น และบรรเทาปัญหาความเดือดร้อนของตนและครอบครัว เช่น ซื้ออาหาร ซื้อของใช้ จ่ายค่า

เล่าเรียนบุตร นำไปลงทุน และจ่ายค่ารักษาพยาบาล แต่ยังมีผู้กู้ยืมร้อยละ 7 ไปใช้จ่ายในสิ่งที่ไม่จำเป็น เช่น เล่นการพนัน ซื้อมาเสพติด สุรา นำไปใช้หนี้เงินกู้ และไปเที่ยว

วงเงินกู้ยืมที่กู้กันทั่วไปอยู่ระหว่าง 5,000-10,000 บาท กู้ระยะเวลาที่กู้ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 15-30 วัน ซึ่งดอกเบี้ยจ่ายพร้อมเงินต้นเป็นรายเดือน หรือดอกเบี้ยจ่ายพร้อมเงินต้นเป็นรายวัน คิดเป็นร้อยละ 46 และ 14 ตามลำดับ ผู้กู้ส่วนใหญ่ร้อยละ 84 จะได้เงินต้นเต็มจำนวนโดยไม่มีกรหักดอกเบี้ยก่อน

ในการกู้เงินโดยไม่มีอะไรมาค้ำประกันมีถึงร้อยละ 68 และที่ใช้บุคคลค้ำประกันมีร้อยละ 14 โดยผู้กู้ส่วนใหญ่ร้อยละ 51 สามารถชำระเงินกู้ตรงตามสัญญา ในจำนวนนี้ชำระครั้งเดียวหมดมีถึงร้อยละ 33

เมื่อผู้กู้ผิดชำระหนี้พบว่าร้อยละ 46 สามารถเจรจากับนายทุนให้ยอมผ่อนผันได้โดยการเสียดอกเบี้ยเพิ่ม ร้อยละ 18 จะถูกยึดค้ำประกันที่นำมาค้ำประกัน และอีกร้อยละ 25 จะถูกขู่ทำร้าย

ตารางที่ 2 ตารางแสดงร้อยละของตัวอย่างจำแนกตามแหล่งเงินกู้

แหล่งเงินกู้	ร้อยละ
เล่นแชร์	25.5
กู้ยืมจากนายทุนรายย่อย	18.9
กู้ยืมญาติพี่น้อง	27.3
กู้ยืมจากเพื่อน	22.7
อื่นๆ	3.3
ไม่ระบุ	2.8
รวม	100.0

ที่มา : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ศูนย์วิจัยมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, การกู้เงินรายย่อยนอกระบบ [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 20 มีนาคม 2553. เข้าถึงได้จาก

<http://www.dpu.ac.th/researchcenter/poll.php?act=view&id=6>

ตารางที่ 3 ตารางแสดงร้อยละของผู้กู้เงินนอกระบบ จำแนกตามเหตุผลที่สำคัญที่สุดในการกู้

เหตุผลการกู้ยืมเงินนอกระบบ	ร้อยละ
กู้ยืมไม่ยุ่งยากและสะดวก	30.7
ได้เงินกู้เร็ว	27.5
หาแหล่งเงินกู้ได้ง่าย	9.0
ไม่ต้องใช้หลักทรัพย์ค้ำประกัน	26.0
อื่นๆ	4.7
ไม่ระบุ	2.3
รวม	100.0

ที่มา : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ศูนย์วิจัยมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, การกู้เงินรายย่อยนอกระบบ [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 20 มีนาคม 2553. เข้าถึงได้จาก

<http://www.dpu.ac.th/researchcenter/poll.php?act=view&id=6>

ตารางที่ 4 ตารางแสดงร้อยละของผู้กู้เงินนอกระบบ จำแนกตามสาเหตุการกู้เงินนอกระบบ

สาเหตุการกู้เงินนอกระบบ	ร้อยละ
ใช้จ่ายซื้ออาหารและสิ่งจำเป็น	37.2
การศึกษาของบุตร	10.4
นำไปลงทุน	30.8
นำไปใช้หนี้เงินกู้ที่อื่น	4.9
รักษาพยาบาล	3.1
นำไปออกกู้อต่อ	1.3
เล่นการพนัน	1.2
ซื้อยาเสพติด	0.2
ไปเที่ยว	2.9
ซื้อสุรา	0.3

ตารางที่ 4 (ต่อ)

สาเหตุการกู้เงินนอกระบบ	ร้อยละ
อื่น ๆ	5.9
ไม่ระบุ	1.7
รวม	100.0

ที่มา : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ศูนย์วิจัยมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, การกู้เงินรายย่อยนอกระบบ [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 20 มีนาคม 2553, เข้าถึงได้จาก

<http://www.dpu.ac.th/researchcenter/poll.php?act=view&id=6>

กล่าวโดยสรุปคือ จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับแนวคิดเรื่องการกู้เงินรายย่อยนอกระบบ สรุปได้ว่า หนี้นอกระบบเป็นการกู้เงินจากแหล่งอื่นที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน หรือสถาบันที่ตั้งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการให้เงินกู้ ในวงเงินครั้งละไม่เกิน 30,000 บาท ขั้นตอนการอนุมัติเงินกู้ก็รวดเร็วไม่ต้องยื่นเอกสารให้ยุ่งยาก ไม่ต้องมีประวัติทางการเงิน ไม่ต้องมีบุคคลหรือหลักทรัพย์ค้ำประกัน เพื่อวัตถุประสงค์ในการใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน แต่เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยที่ค่อนข้างสูง และไม่สามารถควบคุมได้ ทำให้ผู้ที่ตกอยู่ในวังวนของการกู้เงินนอกระบบต้องประสบกับปัญหาและต่อเนื่องไปยังปัญหาสังคมและประเทศชาติ จากองค์ความรู้ดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะนำมาสร้างปัญหานำการวิจัยเรื่องสาเหตุของการกู้เงินนอกระบบในกลุ่มผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง

ผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี

5. แนวคิดเรื่องหนี้นอกระบบ

“หนี้” หมายถึง ความเชื่อและความไว้วางใจระหว่างบุคคล 2 ฝ่าย ในกรณีที่จะให้ลูกหนี้กู้ยืมโดยมีสัญญากำหนดเงื่อนไข และเงื่อนไข การชำระหนี้สินคืนในอนาคต หรือ “หนี้” หมายถึง ความเชื่อโดยมีวิวัฒนาการมาจากระบบเศรษฐกิจที่ใช้สิ่งของแลกเปลี่ยนกัน เรียกระบบเศรษฐกิจในช่วงนี้ว่า “barter economy” ต่อมาได้พัฒนาเข้าสู่ระยะที่มนุษย์ได้หาวิธีเพื่อให้เกิดความสะดวกในการแลกเปลี่ยน โดยนำวัตถุหรือแร่ธาตุมาเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนแทนโดยเรียกวัตถุนั้นว่า “เงินตรา” (จรรยา ภัทรธีรานันท์ 2545 : 4)

นพดล ปกรณ์นิมิตติ (2553) ได้นิยามคำว่า “หนี้นอกระบบ” ไว้ว่าเป็นหนี้สินของภาคประชาชนที่กู้ยืมเงินกันเอง โดยไม่ผ่านระบบสถาบันการเงิน ซึ่งในระบบสถาบันการเงิน จะมี

กฎหมายหรือประกาศควบคุมเรื่องอัตราดอกเบี้ยไว้อย่างชัดเจน คำถามก็คือว่า การกู้ยืมเงินในภาคประชาชน ไม่มีกฎหมายควบคุมห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตราหรือ ทั้งๆที่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์กำหนดไว้ชัดเจน ในมาตรา 654 ว่า ห้ามมิให้คิดดอกเบี้ยเกินร้อยละสิบห้าต่อปีในเรื่องการกู้ยืมเงิน จริงๆแล้ว การกู้ยืมเงินกันเองของประชาชน หรือหนี้นอกระบบ ก็มีกฎหมายดูแลและควบคุมเรื่องการห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตราอยู่อีกฉบับ ก็คือ มี พระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พุทธศักราช 2475 ซึ่งกฎหมายฉบับนี้กำหนดโทษทางอาญาไว้ด้วยตามความในกฎหมายที่ว่ามาตรา 4 บุคคลใด

1. ให้นำบุคคลอื่นยืมเงินโดยคิดดอกเบี้ยเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนดไว้ หรือ
2. เพื่อปิดบังการเรียกดอกเบี้ยเกินอัตราทำนบบัญญัติไว้ในกฎหมาย บังอาจกำหนดข้อความอันไม่จริงในเรื่องจำนวนเงินกู้หรืออื่นๆ ไว้ในหนังสือสัญญา หรือตราสารที่เปลี่ยนมือได้ หรือ
3. นอกจากดอกเบี้ย ยังบังอาจกำหนดจะเอา หรือรับเอาซึ่งกำไรอื่นเป็นเงินหรือสิ่งของ หรือโดยวิธีเพิกถอนหนี้ หรืออื่นๆ จนเห็นได้ชัดว่าประโยชน์ที่ได้รับนั้นมากเกินส่วนอันสมควรตามเงื่อนไขแห่งการกู้ยืม

ท่านว่าบุคคลนั้นมีความผิดฐานเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

การ เดอ มัลแบร์ (อ้างอิงใน นพดล ปกรณ์นิติคดี 2552 : 359) นักกฎหมายชาวฝรั่งเศส ได้อธิบายความแตกต่างระหว่าง รัฐตำรวจ กับ นิติรัฐ ไว้ว่า รัฐตำรวจ ฝ่ายปกครองสามารถใช้อำนาจดุลพินิจอย่างเต็มที่ ที่จะดำเนินมาตรการอะไรก็ได้ที่ฝ่ายปกครองริเริ่มและเห็นว่าจำเป็นส่วนที่เกี่ยวกับประชาชน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ รัฐตำรวจจึงอยู่บนแนวคิดที่ว่า วัตถุประสงค์สุดท้ายเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดตรงกับนิติรัฐ ซึ่งเป็นรัฐที่ต้องขอมตนอยู่ใต้ระบบกฎหมายในความสัมพันธ์กับปัจเจกชน

เจตนารมณ์ ในการที่ต้องการช่วยเหลือประชาชน นับว่าเป็นสิ่งที่ดีและน่าชื่นชม แม้เรื่องนี้อาจจะดูว่าเป็นเรื่องประชานิยมอยู่บ้างก็ตาม แต่อย่างไรก็ตาม ถ้ารัฐบาลต้องการยึดหลักนิติรัฐ หรือการยึดมั่นในหลักการปกครองโดยกฎหมาย กระบวนการแก้ไขปัญหานี้นอกระบบของประชาชน ภายใต้หลักกฎหมายที่มีอยู่ ยังพอที่จะมีทางดำเนินการได้หรือไม่

ปัญหาของประชาชน ที่มีรายได้น้อย หรือรายได้ไม่พอใช้ จนนำไปสู่ปัญหานี้นอกระบบในสังคมไทยส่วนหนึ่ง ก็มาจากโอกาสทางเศรษฐกิจที่ไม่เท่าเทียมกัน การดิ้นรนเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินทอง ทรัพย์สิน บางคนอาจเพียงแค่ต้องการมีกินมีใช้ เลี้ยงปากท้องคนในครอบครัวไปวันๆ บางคนอาจต้องการดิ้นรนเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินทอง ทรัพย์สิน เพื่อขยับฐานะของตน เป็นต้น

ฉะนั้นการแก้ไขปัญหานี้สินนอกระบบของประชาชน โดยการแปลงหนี้สินนอกระบบให้เป็นหนี้ในระบบ โดยให้สถาบันการเงินช่วยปล่อยกู้ให้ประชาชนที่มีหนี้สินนอกระบบเหล่านี้ อาจเป็นเพียงการแก้ไขปัญหาที่ปลายเหตุเท่านั้น

ประชาชน หรือชาวบ้านทราบที่อยู่แล้วว่า เจ้าหนี้ที่ปล่อยกู้ ร้อยละ 20 คิดดอกเบี้ยแพงเกินไป แต่หลายคนก็จำเป็นต้องกู้ยืม ด้วยเหตุผลความจำเป็นทางเศรษฐกิจ ความเดือดร้อนเรื่องเงินทองของประชาชนที่มีรายได้น้อยและไม่พอใช้ แม้รัฐบาลจะยอมหลงลืมหลักนิติรัฐไปบ้าง ก็อาจเป็นเพียงการแก้ไขปัญหาระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น เพราะถ้าประชาชนหรือชาวบ้านเหล่านี้เดือดร้อนเรื่องเงินอีก รัฐบาลก็จะมีวิธีการให้สถาบันการเงินเหล่านี้ ปล่อยกู้ให้ประชาชนต่อได้อีกหรือไม่ และยังคงปล่อยให้มีเจ้าหนี้ที่ปล่อยกู้ เรียกดอกเบี้ยแพงเอาเปรียบลูกหนี้อยู่ร่ำไป ตัวอย่างเช่น บางคนกู้เงินเพียง 100,000 บาท จ่ายดอกเบี้ยเดือนละ 10,000 บาท จ่ายดอกเบี้ยให้เจ้าหนี้มาสองปีแล้ว ยังไม่สามารถจ่ายเงินต้นได้เลย จ่ายดอกเบี้ยจนครบเงินต้นไป 2 เท่าแล้ว เจ้าหนี้บางคนก็ยังไม่รู้สึกอะไร และไม่คิดว่าเป็นการเอาเปรียบลูกหนี้แต่ประการใดด้วย

กล่าวโดยสรุปคือ จากกรณีทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับแนวคิดเรื่องหนี้สินนอกระบบสามารถสรุปได้ว่า แหล่งเงินทุนที่คนจนหาได้ง่ายที่สุดคือหนี้สินนอกระบบ ที่ดอกเบี้ยแพงมหาศาล และยากที่จะหลุดพ้นจากวงจรหนี้สินได้ แต่คนจนก็ไม่มีทางเลือกมากนัก สุดท้ายก็ต้องใช้หนี้สินนอกระบบต่อไป นโยบายแปลงหนี้สินนอกระบบ ให้เป็นหนี้ในระบบนี้จึงเป็นทางออกอย่างหนึ่งในการช่วยให้ลูกหนี้ทั้งหลายทำให้หนี้ตัวเองเข้าสู่ระบบของรัฐ ให้มาอยู่ในอัตราดอกเบี้ยที่สมเหตุสมผล และไม่ต้องมีครมตามทวงเวลาถึงกำหนดคืนเงิน ทั้งนี้ นโยบายนี้ยังไม่ใช่นโยบายระยะสั้นอย่างแจกเงินให้ไปใช้หนี้ หรือชำระหนี้แทนอีกด้วย เพราะการจะแก้ไขปัญหานี้สินนอกระบบ ต้องมุ่งไปที่การแก้ไขปัญหายุ่งยาก โดยต้องไม่หวังผลทางการเมืองระยะสั้น (นโยบายประชานิยม) จากองค์ความรู้ดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะนำมาสร้างปัญหานำการวิจัยเรื่องการเป็นหนี้สินนอกระบบ และสาเหตุที่นำไปสู่การไม่ชำระหนี้สินนอกระบบ รวมถึงนโยบายและแนวทางการแก้ปัญหานี้สินนอกระบบของประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ในระดับรัฐบาลต่อไป

6. แนวคิดเรื่องพฤติกรรมผู้บริโภค

6.1 คำจำกัดความของพฤติกรรมผู้บริโภค

อดุลย์ จาตุรงค์กุล และดลยา จาตุรงค์กุล (2550 : 5-6) ได้ให้คำจำกัดความพฤติกรรมผู้บริโภคนั้นว่าเป็น “กิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลกระทำเมื่อได้รับบริโภคสินค้าหรือบริการ รวมไปถึงการขจัดสินค้าหรือบริการหลังการบริโภคด้วย – Activities People Undertake When

Obtain, Consuming and Disposing of Products and Services” กล่าวโดยง่ายก็คือเป็นที่เข้าใจกันว่า พฤติกรรมผู้บริโภคเป็นเรื่องเกี่ยวกับ “ทำไมคนจึงทำการซื้อ”

คำจำกัดความนี้รวมถึงกิจกรรมมากมาย ดังนี้
การได้รับมา (Obtaining) หมายถึง กิจกรรมที่นำไปสู่และรวมถึงการซื้อหรือการ
รับผลิตภัณฑ์ไว้

การบริโภค (Consuming) ในที่นี้หมายถึง วิธีการ สถานที่ เวลา และสถานการณ์ใด
ที่ผู้บริโภคทำการบริโภคผลิตภัณฑ์

การจัดสินค้าทิ้งไป (Disposing) รวมไปถึงวิธีการที่ผู้บริโภคจัดการกับผลิตภัณฑ์
และหีบห่อเมื่อเลิกใช้

6.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการซื้อของผู้บริโภค (Determinants of Consumer Buying Behavior)

สตุกร เสรีรัตน์ (2540 : 19-28) ได้นำเสนอปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการซื้อ
ของผู้บริโภคมี 3 ประการ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล (Personal Factors) ปัจจัยที่อยู่ภายในบุคคล
(Internal Variables) หรือ ปัจจัยด้านจิตวิทยา (Psychological Factors) และปัจจัยที่อยู่ภายนอก
บุคคล (External Determinants) หรือ อิทธิพลของสิ่งแวดล้อม (Environmental Determinants) ซึ่งมี
รายละเอียดพอสังเขป ดังนี้

6.2.1 ปัจจัยส่วนบุคคล เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณสมบัติส่วนบุคคลต่างๆ เช่น
อายุของผู้ซื้อ อาชีพ รายได้ แบบของการใช้ชีวิต บุคลิกภาพ และแนวความคิดเกี่ยวกับตนเอง

6.2.2 ปัจจัยที่อยู่ภายในของบุคคล หรือ ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา เป็นปัจจัยที่มี
อิทธิพลโดยตรงต่อการตัดสินใจของผู้บริโภค เนื่องจากเป็นปัจจัยที่ควบคุมกระบวนการคิดภายใน
ทั้งหมดของผู้บริโภค ปัจจัยด้านจิตวิทยามีอยู่ด้วยกัน 4 ประการ ดังนี้

6.2.2.1 แรงจูงใจ (Motivation) หมายถึง สิ่งกระตุ้น หรือ ความรู้สึกที่เป็น
สาเหตุที่ทำให้บุคคลมีการกระทำ หรือมีพฤติกรรมในรูปแบบที่แน่นอน

6.2.2.2 การรับรู้ (Perception) หมายถึง การตีความหมายของบุคคลต่อ
สิ่งของหรือความคิดที่สังเกตเห็นได้

6.2.2.3 การเรียนรู้ (Learning) หมายถึง ความรู้ที่ได้จากการรับรู้ถึงสิ่งที่ไม่
เคยรู้จักมาก่อน

6.2.2.4 ความเชื่อและทัศนคติ (Attitude) หมายถึง กลุ่มกว้างๆของความรู้สึก
ที่มีอยู่ภายในตัวมนุษย์ หรือความเห็นที่เป็นรูปแบบของพฤติกรรมของบุคคล

6.2.3 ปัจจัยที่อยู่ภายนอกของบุคคล หรือ อิทธิพลของสิ่งแวดล้อม ปัจจัยที่สิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการซื้อของผู้บริโภค แบ่งออกอย่างกว้างๆ ได้ 5 ปัจจัย ได้แก่ อิทธิพลของปัจจัยทางวัฒนธรรม (Cultural Factors) อิทธิพลของครอบครัว (Family Influences) อิทธิพลของปัจจัยทางสังคม (Social Factors) อิทธิพลของปัจจัยทางสถานการณ์ (Situational Influences) และอิทธิพลทางการตลาด (Marketing Influences)

6.2.3.1 อิทธิพลของปัจจัยวัฒนธรรม เป็นเรื่องของความเชื่อที่มีอยู่ในตัวบุคคล และการลงโทษในสังคมที่ได้มีการพัฒนาขึ้นอยู่ตลอดเวลาด้วยระบบสังคมนั้น

6.2.3.2 อิทธิพลของครอบครัว เป็นอิทธิพลที่เกิดจากสมาชิกในครอบครัว

6.2.3.3 อิทธิพลของปัจจัยทางสังคม เป็นผลลัพธ์ที่ได้มีการติดต่อกันของบุคคลทุกคนกับบุคคลอื่นๆ ที่นอกเหนือจากครอบครัวและหน่วยธุรกิจ

6.2.3.4 อิทธิพลของปัจจัยทางสถานการณ์ เป็นอิทธิพลอันเนื่องมาจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนตัดสินใจซื้อสินค้า หรือระหว่างที่ตัดสินใจซื้อสินค้า หรือหลังจากตัดสินใจซื้อสินค้าแล้ว

6.2.3.5 อิทธิพลทางการตลาด หมายถึง องค์ประกอบของส่วนผสมทางการตลาดอันได้แก่ ผลิตภัณฑ์ (Product) การวางราคา (Price) ช่องทางการจัดจำหน่าย (Placement Channel of Distribution) และการส่งเสริมการขาย (Promotion) ซึ่งมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการซื้อของผู้บริโภค

ปัจจัยสิ่งแวดล้อมดังกล่าวข้างต้น ผู้บริโภคไม่สามารถควบคุมได้ ถึงแม้ว่าบุคคลจะสามารถมีอิทธิพลเหนือสิ่งแวดล้อมในบางครั้งก็ตาม แต่มักเป็นระยะเวลาสั้นๆ ดังนั้น ผู้บริโภคแต่ละคนจึงต้องรับอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมเข้ามาดำเนินชีวิตด้วย โดยสิ่งแวดล้อมนี้จะส่งผลกระทบต่อผู้บริโภคโดยผ่านทางปัจจัยด้านจิตวิทยาและจะส่งผลกระทบต่อโดยตรงมากที่สุดต่อการรับรู้ของบุคคล ทั้งนี้เนื่องจากการรับรู้ทำให้บุคคลได้สามารถมองเห็นและเข้าใจสิ่งแวดล้อมได้ เมื่อบุคคลรับรู้ถึงสิ่งแวดล้อมแล้วก็จะทำการประมวลข้อมูลสำหรับส่งไปยังปัจจัยด้านจิตวิทยาอื่นๆ เช่น แรงจูงใจ ความเชื่อและทัศนคติ เป็นต้น

6.3 พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริโภค

การเลือกและการตัดสินใจของมนุษย์นั้น มีลักษณะที่รอบคอบนั้นสืบเนื่องมาจากนิสัยเป็นสำคัญกล่าวคือ (สราวุธ ทองสกุล 2542 : 50) มนุษย์จะทำการซื้อสิ่งใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับนิสัยของผู้บริโภคเป็นสิ่งจูงใจให้เกิดการใช้เงินอย่างมีเหตุมีผล การเอานิสัยเข้ามาพิจารณาเพื่อศึกษาถึงรูปแบบของพฤติกรรมประเภทต่างๆ ของมนุษย์ได้ตั้งข้อสมมติฐานว่า พฤติกรรมของมนุษย์นั้นกระทำไปอย่างมีเหตุผล คำว่ามีเหตุผลในที่นี้มีได้หมายความว่า เป็นการตระหนักรู้

แน่นอน แต่หมายถึงพฤติกรรมที่ทำให้เกิดความพอใจสูงสุดจากจำนวนเงินที่เขาจ่ายไปจากการหาซื้อ
 สิ่งของ นั่นคือการแสวงหาความพอใจสูงสุดที่ได้รับ หมายความว่าผู้บริโภคทำการเลือกสินค้าหรือ
 บริการซึ่งจะทำให้เขาได้รับความพอใจมากที่สุดจากจำนวนเงินที่เขาจ่ายไปเพื่อซื้อสินค้านั้น
 พฤติกรรมดังกล่าวเกิดขึ้นจากกระบวนการตัดสินใจในการเลือก การเลือกอย่างมีเหตุผลและ
 สอดคล้องตามกฎเกณฑ์ ถือว่าเป็นตัวกำหนดพฤติกรรม มีบ่อยครั้งที่ผู้บริโภคมักไม่ค่อยคำนึงถึง
 เรื่องการบำบัดความต้องการเพื่อให้ได้รับความพอใจสูงสุด และที่สำคัญยิ่งกว่านั้นผู้บริโภคมักไม่
 เคยมีความรู้ในเรื่องการซื้อสินค้าที่จะซื้อ การที่ไม่รู้ หรือรู้อย่างไม่สมบูรณ์นั้นทำให้เกิดความ
 แตกต่างระหว่างการคาดคะเนกับสิ่งที่เป็นอย่างจริง ซึ่งก็เป็นสิ่งหนึ่งในทฤษฎีว่าด้วยพฤติกรรมผู้บริโภค
 นอกจากนั้น แนวความคิดเกี่ยวกับอรรถประโยชน์ยังก่อให้เกิดข้อสมมติต่อไปอีกว่า ราคาไม่มี
 อิทธิพลต่อความต้องการและอรรถประโยชน์เป็นสิ่งที่แสดงออกมาในรูปแบบของความรู้สึก
 ฉะนั้นการที่มนุษย์จะเลือกอะไรบางอย่าง ย่อมต้องมีการตัดสินใจเกิดขึ้น โดยการตัดสินใจ
 นั้นย่อมอยู่บนรากฐานของเหตุผล ซึ่งการมีเหตุผลของผู้บริโภคย่อมหมายถึง การกระทำทุกอย่าง
 ต้องมีการตัดสินใจและการคิดอย่างรอบคอบ

กล่าวโดยสรุปคือ จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับแนวคิดเรื่องพฤติกรรมผู้บริโภค
 ทำให้สามารถอนุมานได้ว่า การบริโภคของมนุษย์นั้นมีปัจจัยหลายด้านเข้ามามีผลต่อการตัดสินใจ
 บริโภค ซึ่งย่อมสะท้อนให้เห็นว่าการบริโภคของมนุษย์นั้นย่อมมีเหตุผล โดยพฤติกรรมการบริโภค
 อย่างมีเหตุผล โดยเฉพาะด้านการบริโภค ผู้บริโภคนั้นจะต้องคิดคำนวณอย่างรอบคอบในการเลือก
 ซื้อสินค้าอย่างมีเหตุผล และจากการคิดคำนวณที่มีเหตุผลนั้น ผู้บริโภคย่อมคาดหวังจะได้รับ
 อรรถประโยชน์สูงสุดจากสินค้า จากองค์ความรู้ดังกล่าวที่ได้ ผู้วิจัยจึงได้นำมาเป็นกรอบความคิด
 ในการวิเคราะห์สาเหตุ และปัจจัยของพฤติกรรมการบริโภคของกลุ่มจักรยานยนต์รับจ้างที่ได้ส่งผล
 ต่อการเป็นหนี้ในระบบ และศักยภาพในการชำระคืนหนี้ในระบบ

พลังานวิจัยนันทศึกษา ระดับปริญญาตรี

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

โชค จิรา (2552) ได้ศึกษาสาเหตุของการก่อหนี้ (Reason for Debt Making) ที่ทำ
 ให้เกิดปัญหาหนี้สิน โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาว่าปัญหาหนี้สินมักเกิดขึ้นมาได้อย่างไร แต่
 เมื่อเกิดขึ้นแล้วทำไมวิธีแก้ไขปัญหานี้สินจึงไม่ง่ายอย่างตอนเกิดขึ้นมา อาจเป็นเพราะขณะก่อหนี้
 เป็นช่วงเวลาที่มีความสุข เป็นธรรมดาที่ช่วงเวลาแห่งความสุขมักจะผ่านไปอย่างรวดเร็วโดยไม่รู้ตัว
 แต่ช่วงเวลาที่ต้องคิดหาวิธีแก้ไขปัญหานี้สินเป็นช่วงเวลาแห่งความยากลำบาก จึงมีความรู้สึกว่
 เนิ่นนานกว่าปกติ หากไม่ยากตกอยู่ในสถานการณ์แบบนั้นต้องหยุดก่อหนี้ซึ่งการหยุดก่อหนี้ต้อง
 รู้จักที่มาที่ไปของการก่อหนี้สินนั้นคือ สาเหตุของการก่อหนี้สิน สาเหตุสำคัญของการก่อหนี้สิน

คือ ความอยากมีอยากได้ ก็เลย รสนิยมที่สูงเกินกว่ารายได้ หนี้สินส่วนมากที่ก่อให้เกิดปัญหาคือ การก่อหนี้สินที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้เพราะความลุ่มหลงยึดติดอยู่กับวัตถุและความไม่รู้จักพอ หลงอยู่กับกระแสทางการตลาดที่คอยออกผลิตภัณฑ์สินค้าใหม่ๆออกมาเพื่อให้เกิดความอยากจนสุดท้ายต้องก่อหนี้สินเพื่อสนองความต้องการ (อยาก) ของตนเอง อีกสาเหตุของการก่อหนี้สินคือ ค่านิยมทางสังคมที่ผิดๆ เข้าทำนองเห็นช้างจี้แล้วอยากจี้ตามช้าง เห็นคนอื่นเขาซื้อทรัพย์สินใหม่ๆก็อยากมีอยากได้ก็อยากซื้อตามเขาโดยไม่คิดตัวเองว่า เขาซื้อได้เพราะพื้นฐานครอบครัวที่ดี (รวย) สามารถซื้อทรัพย์สินข้าวของต่างๆด้วยเงินสดไม่ต้องเสียดอกเบี้ย แต่หากซื้อตามเขาต้องก่อหนี้สินกู้ยืมเงินมาซื้อซึ่งต้องมีภาระที่ต้องจ่ายดอกเบี้ยและผ่อนชำระเป็นช่วงระยะเวลาหนึ่งกว่าจะผ่อนชำระหมด สาเหตุของการก่อหนี้สินมีอีกหลายสาเหตุ แต่สาเหตุที่กล่าวมาแล้วคือ ความอยากมีอยากได้และค่านิยมทางสังคมที่ผิดๆก็เพียงพอแล้วที่จะทำให้เกิดอยู่ในปัญหาหนี้สินที่โหดร้าย ดังนั้นการแก้ไขปัญหานี้สินที่ดีคือการป้องกันที่สาเหตุการก่อหนี้คือ หยุดความอยากมีอยากได้และหยุดค่านิยมทางสังคมที่ผิดๆ ต้องรู้ตัวเองว่ามีกำลังทางการเงินที่จะจับจ่ายใช้สอยได้แค่ไหนโดยไม่ก่อหนี้สินเดือนตนเองอยู่เสมอว่า “มีเงินสดแค่ไหนก็จ่ายได้สูงสุดแค่นั้น” ตั้งใจอย่างแน่วแน่ว่าจะไม่ก่อหนี้สินใดๆทั้งสิ้น หากมีความมุ่งมั่นขอมทำได้แล้วจะห่างไกลจาก “ปัญหานี้สิน”

คณิศ แถ่มจันทร์ (2548) ได้ศึกษาสาเหตุของการเป็นหนี้ในระบบว่า หนี้ในระบบของประชาชนมาจากการกู้เงินในระบบเพื่อนำไปลงทุนประกอบอาชีพ แต่อย่างไรก็ตาม ได้มีข้อเสนอแนะที่สำคัญในการแก้ไขปัญหาสังคมและความยากจน โดยเฉพาะปัญหาด้านหนี้สินภาคประชาชน (หนี้ในระบบ) รัฐบาลจะต้องให้การศึกษาเพื่อพัฒนาคน เตรียมความพร้อมของประชาชน ก่อนหาอาชีพที่เหมาะสมให้ประชาชนทำต่อไป จึงจะทำให้การแก้ไขปัญหาที่มีผลสำเร็จ ที่ถูกต้องและยั่งยืน

ทวีศักดิ์ วัฒนกุล (2543) ได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับตลาดสินเชื่อในระบบและมาตรการในการแก้ไขปัญหาหนี้ในระบบว่า บทบาทและความสำคัญของตลาดสินเชื่อในระบบ ตลาดสินเชื่อในระบบของประเทศไทยได้ก่อเกิดมานานเป็นแหล่งเงินกู้ยืมที่เกิดขึ้นจากความจำเป็นและความต้องการทางเศรษฐกิจ และสังคมในแต่ละท้องถิ่นโดยไม่มีระเบียบ กฎเกณฑ์ที่แน่นอน เงื่อนไขและข้อตกลงต่างๆ จะขึ้นอยู่กับความพอใจ (หรือจำใจ) ของผู้กู้และผู้ให้กู้ เพราะไม่มีบทบัญญัติที่เป็นตัวบทกฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ จึงเป็นไปได้ที่ตัวผู้กู้จะมีความเสียเปรียบผู้ให้กู้อย่างมาก ในปัจจุบันบทบาทและความสำคัญของสินเชื่อในระบบยังคงมีความสำคัญต่อการเกษตรอย่างมาก แม้ว่าสินเชื่อในระบบได้ขยายตัวมากขึ้น แต่สินเชื่อในระบบก็ยังไม่สามารถสนองความต้องการสินเชื่อได้ทั้งหมด ทั้งนี้เนื่องจากการพิจารณาปล่อยสินเชื่อของตลาดการเงินในระบบนั้น มีระเบียบ กฎเกณฑ์ และวิธีปฏิบัติที่ชัดเจน และค่อนข้างเคร่งครัด ทำให้ผู้ต้องการเงินกู้

ส่วนเกิน (excess demand) ในสถานการณ์ปัจจุบันบุคคลทั่วไปมักจะมองว่าผู้ให้กู้ยืมในตลาดสินเชื่อหรือระบบเป็นนายทุนหน้าเลือดชนิดที่คิดอัตราดอกเบี้ยในอัตราที่สูงกว่าควรเป็น

ผลการวิจัยของ เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง และประยงค์ เนตยารักษ์ (2534) พบว่านายทุนผู้ให้กู้เงินนอกระบบ ได้แก่ ผู้ให้กู้ที่เป็นเกษตรกร ผู้ให้กู้ที่เป็นพ่อค้า ผู้ให้กู้ที่มีรายได้ประจำและผู้ให้กู้ที่เป็นบริษัทธุรกิจหุ้นส่วน จะมีมุมมองในการให้กู้เงินแตกต่างกันไป ถ้ามองจากบุคคลที่อยู่ในภาคเกษตรหรือเกษตรกรที่ยากจน บุคคลกลุ่มนี้จะมองว่านายทุนเป็นแหล่งเงินกู้ที่สำคัญที่เขาสามารถพึ่งพิงได้ในยามที่เดือดร้อนและจำเป็น สามารถให้กู้เงินได้ในเวลาอันรวดเร็ว ในบางครั้งไม่มีอะไรค้ำประกันก็กู้ได้ สิ่งเหล่านี้จะขัดแย้งกันอย่างชัดเจน ในการมองภาพของผู้ให้กู้เงินนอกระบบระหว่างบุคคลทั่วไปกับตัวบุคคลผู้เคยกู้เงินจากนายทุน แสดงให้เห็นว่าสินเชื่อในตลาดการเงินนอกระบบมิได้เลวร้ายเสมอไป อย่างน้อยก็ช่วยบรรเทาทุกข์ให้แก่ผู้กู้ได้ในระดับหนึ่ง โดยสถาบันการเงินในระบบอาจไม่สามารรถให้การช่วยเหลือในกรณีเหล่านั้นได้ เงินกู้นอกระบบยังคงมีความสำคัญค่อนข้างสูงต่อระบบเศรษฐกิจภาคเกษตรและชนบทของไทย อาจเรียกได้ว่าเป็นแหล่งเงินกู้แหล่งสุดท้ายของเกษตรกร ก็ว่าได้ มิใช่ว่าผู้ที่ไม่สามารถกู้เงินจากตลาดสินเชื่อในระบบจะสามารถกู้เงินจากตลาดนอกระบบหรือจากนายทุนได้ทุกราย ผู้ให้กู้นอกระบบจะให้กู้เฉพาะผู้ที่เขารู้ข้อมูลข่าวสาร หรือเขาเชื่อใจเท่านั้น

จากการทบทวนวรรณกรรมและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า ในสังคมไทย “หนี้” ดูเหมือนว่าจะเป็นเรื่องใกล้ตัวขึ้นทุกที สาเหตุเกิดจากปัจจัยแวดล้อมต่างๆ เช่น สภาพแวดล้อมด้านพื้นที่ ความง่ายของการเข้าถึงเงินกู้นอกระบบ อาชีพหรือฐานะในสังคมที่เอื้อต่อการเป็นหนี้นอกระบบ รวมถึงพฤติกรรมการบริโภค

กล่าวโดยสรุปคือ จากการทบทวนวรรณกรรม งานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ว่า หากบุคคลในสังคมตระหนักถึงการเป็นหนี้และการตัดสินใจไม่ชำระหนี้นอกระบบ จะทำให้สามารถทราบสาเหตุที่แท้จริงของการเป็นหนี้ และปัญหาที่เกิดจากการเป็นหนี้ได้ โดยเฉพาะหนี้นอกระบบที่ไม่มีกฎหมายมารองรับ ส่งผลให้คนในสังคมหลีกเลี่ยงการเป็นหนี้ซึ่งเป็นการแก้ปัญหาที่ต้นเหตุได้ และไม่เพียงแต่จะแก้ที่ตัวบุคคล งานวิจัยนี้ยังสามารถกระตุ้นให้ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาปรับปรุงการดำเนินงานด้านการแก้ปัญหาหนี้นอกระบบของประชาชนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การเป็นหนี้และการตัดสินใจไม่ชำระหนี้ นอกกรอบของกลุ่มผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ในเขตเทศบาลนครนครปฐม เป็นการศึกษาแบบชาติพันธุ์วรรณา (Ethnographic Research) เนื่องจากเป็นการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวัฒนธรรมของกลุ่มคน (Cultural Knowledge of a Group) ด้วยเหตุนี้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) จึงเหมาะสมในการตอบปัญหาการวิจัยเรื่องนี้มากที่สุด

การวิจัยประเภทนี้เหมาะสำหรับการศึกษาเชิงลึกกับพื้นที่ที่มีลักษณะเฉพาะเจาะจง (Hitchcock and Hughes 1989 ; Bryman 1988 ; Denscombe 2003 ; Cohen, Manion and Morrison 2000 ; Rubin and Babbie 2000 ; Brewerton and Millward 2001) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เทคนิค วิธีการเลือกตัวอย่างแบบลูกโซ่ (Snowball Sampling) แบบการสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth Interview) การสังเกต (Observation) และเครื่องมือหลายชนิด (Triangulation) รายละเอียดการดำเนินการวิจัยมีดังนี้

1. ประชากรและผู้ให้ข้อมูลหลัก
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี

1. ประชากรและผู้ให้ข้อมูลหลัก

1.1 ประชากร คือ ผู้ขับขี่จักรยานยนต์รับจ้าง ในเขตเทศบาลนครนครปฐม ในการวิจัยเชิงคุณภาพเรียกผู้ถูกศึกษาทั้งหมดว่าประชากรและเจาะจงบางคนมาให้ข้อมูลเท่านั้น

1.2 ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) การวิจัยเชิงชาติพันธุ์วรรณาใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง คือ สรรหาตัวอย่างที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับเรื่องที่จะทำการวิจัยคือ สามารถให้ข้อมูลทั้งที่จะสนับสนุนและหักล้างแนวคิดของการวิจัย ไม่ใช่มองหาเฉพาะตัวอย่างที่จะสนับสนุนอย่างเดียว ผู้วิจัยเจาะจงเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักตามวิธีการที่เรียกว่า วิธีการเลือกตัวอย่างแบบลูกโซ่ (Snowball Sampling) บุคคลซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลหลักคือ ผู้ขับขี่จักรยานยนต์รับจ้าง ในเขตเทศบาลนครนครปฐม จำนวน 20 คน และผู้ให้เงินจำนวน 5 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการวิจัยซึ่งประกอบด้วยสมุดบันทึกข้อมูล แนวคำถาม สัมภาษณ์และตัวผู้วิจัย

2.1 สมุดบันทึกข้อมูล มีลักษณะเป็นสมุดบันทึกข้อมูล โดยในสมุดบันทึกข้อมูลผู้วิจัยจดบันทึกรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1.1 ชื่อผู้ให้ข้อมูล

2.1.2 สถานภาพ

2.1.3 อายุ

2.1.4 หมายเลขโทรศัพท์

2.1.5 ที่อยู่ติดต่อ

นอกจากจะมีรายละเอียดของผู้ให้ข้อมูลหลักแล้ว ผู้วิจัยยังใช้สมุดนี้ในการบันทึกสิ่งที่สังเกตลงไปด้วย เช่น ลักษณะท่าทางการพูดคุยว่าผู้ให้ข้อมูลหลักมีปฏิสัมพันธ์อย่างไร บรรยากาศในการสนทนาเป็นอย่างไร

2.2 แนวคำถามสัมภาษณ์ ผู้วิจัยใช้แนวคำถามสัมภาษณ์ เป็นแบบการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) (ดังปรากฏอยู่ในภาคผนวก ก) ซึ่งมีข้อดีที่ทำให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ไม่รู้สึกรู้ว่าตนเองนั้นกำลังถูกสัมภาษณ์อยู่ เพราะผู้สัมภาษณ์จะใช้คำถามกว้างๆ เพื่อกระตุ้นให้คู่สนทนาเล่าเรื่องราวต่างๆ อย่างมีเป้าหมาย ผู้สัมภาษณ์มีปฏิสัมพันธ์กับผู้ถูกสัมภาษณ์ในลักษณะเป็นคู่สนทนา โดยผู้สัมภาษณ์ใช้ทักษะการสื่อสาร สร้างการสนทนาอย่างมีเป้าหมาย (ชาย โภธิสิตา 2549 : 276) แนวคำถามที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้นมาจากแนวคิดและทฤษฎีจากบทที่ 2

ผู้วิจัยกำหนดแนวคำถามจากแนวคิดทฤษฎี โดยกำหนดกรอบอย่างกว้างๆ ผู้วิจัยอาศัยแนวคิดและทฤษฎีในบทที่ 2 เป็นแนวทางในการกำหนดคำถาม การตั้งคำถามผู้วิจัยกำหนดแนวอย่างกว้างๆ และใช้วิธีการตะล่อม (Probe) วิธีการตะล่อมเป็นวิธีการที่ทำให้การพูดคุยดำเนินไปอย่างดีโดยการพูดคุยไม่ถูกขัดจังหวะ ผู้วิจัยตะล่อมด้วยการจับคำสำคัญหรือที่ภาษาอังกฤษเรียกว่า Clue หรือ Key Word แล้วถามต่อไปเรื่อยๆ

ก่อนการสัมภาษณ์ทุกครั้งผู้วิจัยขออนุญาตผู้ให้ข้อมูลหลักบันทึกเสียงและภาพด้วยเครื่องบันทึก และแจ้งว่าข้อมูลใช้ในการวิจัยในระดับปริญญาโทเท่านั้น จากนั้นเริ่มการสัมภาษณ์โดยถามเรื่องประวัติส่วนตัว ถามชื่อ อายุ สถานที่เกิด ระยะเวลาในการประกอบอาชีพซึ่งจักรยานยนต์รับจ้าง เมื่อพูดคุยเกี่ยวกับประวัติส่วนตัวแล้ว ผู้วิจัยจึงถามตามแนวคำถามการวิจัย

การตรวจสอบแนวคำถามสำหรับสัมภาษณ์ในงานวิจัยนี้มีความสำคัญเพราะจะเป็นหลักประกันที่ว่าผู้วิจัยจะได้ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยตรวจสอบแนวคำถาม

โดยให้อาจารย์ที่ปรึกษาและกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ เป็นผู้ตรวจสอบพิจารณาความสมบูรณ์ของ คำถาม ผู้วิจัยมั่นใจว่าแนวคำถามตรงกับวัตถุประสงค์การวิจัย

2.3 ผู้วิจัย งานเชิงคุณภาพถือว่าผู้วิจัยเป็นเครื่องมือหนึ่งที่มีความสำคัญในการเก็บข้อมูล งานวิจัยในพื้นที่และการเขียน (ชาย โภธิสิตา 2549 : 294-297) กล่าวว่าเครื่องมือในการสัมภาษณ์ที่ดีที่สุดคือผู้สัมภาษณ์ โดยผู้สัมภาษณ์ที่ดีต้องมีองค์ประกอบในด้านความรู้ความสามารถในการถาม การฟังและความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ตอบคือผู้ให้ข้อมูลหลัก และการที่ผู้วิจัยมีนาผู้ช่วยสัมภาษณ์ในการสัมภาษณ์ในชุดคำถามเดียวกันช่วยกันตะล่อม (Probe) ผู้ให้ข้อมูลหลัก เพิ่มเติมก็สามารถได้ประเด็นที่หลากหลายและการเก็บข้อมูลได้ในระยะเวลาอันรวดเร็ว

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในส่วนนี้ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ 1. การเลือกพื้นที่ในการวิจัย 2. การเก็บข้อมูล

3.1 การเลือกพื้นที่ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้เลือกเขตเทศบาลนคร นครปฐม เพราะเป็นพื้นที่ ที่มีจำนวนผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์รับจ้างจำนวนมาก เนื่องจากเป็นศูนย์รวมการคมนาคมทางรถโดยสารประจำทางที่สำคัญของเทศบาลนคร นครปฐม สถาปนามิศาสตร์ของเทศบาลนคร นครปฐม เป็นแหล่งชุมชนขนาดเล็กหลายชุมชน รวมกันเป็นเทศบาล การเดินทางต่อจากรถโดยสารประจำทาง โดยใช้บริการรถจักรยานยนต์รับจ้างจึงมีความสะดวก สบาย ผู้ที่มีอาชีพขับขี่รถจักรยานยนต์รับจ้าง จึงเข้ามาต่อกิจและซื้อเสื้อวินเป็นจำนวนมาก เมื่อจำนวนของผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์รับจ้างมีจำนวนมาก การแข่งขันให้บริการผู้โดยสารจึงเกิดขึ้น ประกอบกับผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์รับจ้างโดยมากเป็นเพศชายที่มีภาระหน้าที่หลักในการดูแลครอบครัว รายรับที่ไม่สอดคล้องกับรายจ่ายจึงทำให้ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์รับจ้างเหล่านั้นต้องแสวงหาแหล่งเงินหมุนหมุนเวียนที่สะดวกและรวดเร็วที่สุด และผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์รับจ้างยินดีให้ความร่วมมือในการเปิดเผยข้อมูลการเป็นหนี้นอกระบบ และเหตุผลสำคัญของการตัดสินใจไม่ชำระหนี้นอกระบบ

3.2 การเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลวิจัย โดยปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้

3.2.1 การวางแผนระยะเวลาเก็บข้อมูล ผู้วิจัยวางแผนการลงสู่พื้นที่โดยกำหนดวัน และเดือน โดยลงพื้นที่ครั้งแรกเมื่อ 27 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 การกำหนดแผนการลงพื้นที่ที่มีประโยชน์เพื่อให้การเก็บข้อมูลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยกำหนดวันสิ้นสุดเก็บข้อมูลคร่าวๆ กล่าวคือกำหนดว่าใช้เวลาไม่เกิน 3 เดือน

3.2.2 การเก็บข้อมูลทฤษฎี

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลประเภทนี้จากเอกสาร บทความงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

1. ข้อมูลโดยทั่วไปของเทศบาลนคร นครปฐม
2. แนวคิดเรื่องการกู้เงินรายย่อยนอกระบบ
3. แนวคิดเรื่องพฤติกรรมผู้บริโภค

3.2.3 การเก็บข้อมูลปฐมภูมิ

การลงพื้นที่หลังจากที่ผู้วิจัยได้เตรียมตัว พัฒนาแนวคำถาม และกรอบในการศึกษาว่ามีสิ่งใดบ้างที่ผู้วิจัยต้องเข้าไปมีส่วนร่วม สังเกตและต้องสัมภาษณ์ ผู้วิจัยวางแผนการลงพื้นที่ภาคสนาม (Field work) ที่วินัจฉยานยนต์รับจ้าง ในเขตเทศบาลนคร นครปฐม

ผู้วิจัยติดต่อ คุณพรชัย (นามสมมติ) ผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง และหัวหน้าวินัจฉยานยนต์รับจ้าง ถนนราชมรรคา โดยผู้วิจัยสร้างความสัมพันธ์จนทำให้ผู้วิจัยเก็บข้อมูลได้อย่างราบรื่น คุณพรชัย แสดงความคิดเห็นว่าผู้วิจัยเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เป็นกันเอง พุดจาสุภาพ ไพเราะ และการวิจัยในรูปแบบอย่างนี้ คุณพรชัยไม่เคยมีผู้ใดมาให้ความสำคัญ จึงให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ประกอบกับผู้วิจัยแจ้งว่า การวิจัยในครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศิลปากร คุณพรชัยยินดีเป็นอย่างยิ่ง และแนะนำผู้ให้ข้อมูลหลักคนต่อไปทั้งในวันเดียวกันและต่างวัน ทำให้ง่ายต่อการเข้าถึงข้อมูลในประเด็นที่ต้องการศึกษา ผู้วิจัยใช้เวลาอยู่ในพื้นที่เก็บข้อมูล 3 เดือน ซึ่งการกำหนดระยะเวลาในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดไว้อย่างกว้างๆ ผู้วิจัยใช้เวลาในพื้นที่มากกว่าที่เคยกำหนดไว้เพียงเล็กน้อย การกำหนดเวลาลงพื้นที่อย่างไม่ตายตัวเป็นข้อเสนอแนะจากนักวิจัยเชิงคุณภาพที่มีประสบการณ์เพราะในการลงพื้นที่เก็บข้อมูล อาจมีการปรับเปลี่ยนเรื่องระยะเวลาหากผู้วิจัยได้พบและสัมผัสข้อมูลบางอย่างที่มีความน่าสนใจมากขึ้น

การเก็บข้อมูล ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยวิธีการ 3 วิธี คือ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เทคนิควิธีการเลือกตัวอย่างแบบลูกโซ่ (Snowball Sampling) แบบการสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth Interview) การสังเกต (Observation)

1. วิธีการเลือกตัวอย่างแบบลูกโซ่ (Snowball Sampling)

1.1 การแนะนำผู้ให้ข้อมูลหลัก

1.2 การสุ่มตัวอย่างแบบสโนว์บอลล์ (Snowball Sampling) เป็นการเลือกตัวอย่างในลักษณะการสร้างเครือข่ายข้อมูล เรียกว่า Snowball Sampling โดยเลือกจากหน่วยตัวอย่างกลุ่มแรก

ตัวอย่างกลุ่มนี้เสนอบุคคลอื่นที่มีลักษณะใกล้เคียงต่อไป วิธีนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการนี้ในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยได้รับการเสนอบุคคลอื่นจากคุณพรชัยหัวหน้าวินรถจักรยานยนต์รับจ้าง

2. การสัมภาษณ์เชิงลึก

2.1 สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ผู้วิจัยสัมภาษณ์ระดับลึก (Indepth interview)

2.2 วิธีการสัมภาษณ์ การถามผู้ให้ข้อมูลหลักด้วยคำถามตรง (Direct Question) ทำให้ผู้วิจัยได้คำตอบรวดเร็วตามที่คาดหวังไว้ แต่ขาดความชัดเจน ต้องใช้วิธีตะล่อมถามและเชื่อมโยงคำตอบให้เกี่ยวข้องกับงานวิจัย บ้างครั้งผู้ให้ข้อมูลหลัก ให้ข้อมูลเพิ่มเติมในประเด็นที่น่าสนใจ ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์ข้อมูล และสร้างมโนทัศน์จากบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก เพื่อเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักคนถัดไป

ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักต่อไปเรื่อยๆ ตามจำนวน ผู้ให้ข้อมูลหลักที่กำหนดไว้ 20 คน ผู้วิจัยหยุดเก็บข้อมูลเมื่อผู้วิจัยได้ข้อมูลที่มีลักษณะซ้ำๆ หรืออีกนัยหนึ่งคือ ไม่ว่าผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลักอีกกี่คนก็สามารถปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ที่มีอยู่ได้

3. การสังเกต (Observation)

3.1 การสังเกตการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้ข้อมูลหลักและผู้วิจัย

3.2 ผู้วิจัยจดบันทึกข้อมูลสังเกตลงในสมุดบันทึกภาคสนาม และบันทึกด้วยกล้องวิดีโอ ผู้วิจัยกำหนดประเด็นการสังเกตว่าผู้ให้ข้อมูลหลักมีการแสดงออกระหว่างการสัมภาษณ์อย่างไร ระหว่างร่วมสนทนากับผู้วิจัย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การลงรหัสข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักคนแรกเสร็จสิ้น ผู้วิจัยลงรหัสของข้อมูลเพื่อมิให้ปะปนกันเนื่องจากผู้ให้ข้อมูลมีหลายคน ผู้วิจัยใส่ชื่อกิจกรรมการวิจัยเป็นภาษาอังกฤษ ตามด้วยตัวเลขซึ่งบอกลำดับที่ของข้อมูลและคนให้สัมภาษณ์ สุดท้ายตามด้วยชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ดังนี้ Debtor-interview-01-พรชัย

ขั้นตอนที่ 2 การพิมพ์บทสัมภาษณ์

ผู้วิจัยถอดเทปบทสัมภาษณ์ของคนแรกแบบคำต่อคำ (Verbatim) และนำมาพิมพ์เป็นบทสัมภาษณ์ (Transcript) ด้วยโปรแกรมประมวลคำ (Word Processing Program) โดยพิมพ์ตามลักษณะที่นักวิจัยเชิงคุณภาพส่วนใหญ่ปฏิบัติ ในส่วนบนของบทสัมภาษณ์มี

รายละเอียดของผู้ให้ข้อมูล วัน เดือน และปีที่สัมภาษณ์และพิมพ์ให้ข้อมูลอยู่ก่อนมาทางด้านซ้ายมือ และอยู่ครึ่งหนึ่งของหน้ากระดาษ อีกครึ่งหน้ากระดาษผู้วิจัยเว้นที่ไว้เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยถอดเทปและพิมพ์บทสัมภาษณ์คนแรกนี้ทันที ก่อนที่ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำบทสัมภาษณ์ที่พิมพ์เสร็จแล้วมาตรวจสอบกับข้อมูลดิบจากวีดีโอ โดยเปิดเครื่องบันทึกเสียง และอ่านบทสัมภาษณ์ควบคู่กันไปเพื่อยืนยันความถูกต้องของเนื้อหา ผู้วิจัยปฏิบัติเช่นนี้กับผู้ให้ข้อมูลหลักทุกคน

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการลดทอนข้อมูลและกำหนดมโนทัศน์

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำบทสัมภาษณ์ที่พิมพ์ออกมาและเริ่มอ่านอย่างละเอียดทั้งหมด จากนั้นเริ่มลดทอนข้อมูลจากข้อมูลทั้งหมดเหลือเพียงมโนทัศน์ (Concept) ที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ในขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนของการเลือกเฟ้นข้อมูลให้แคบลง และเจาะจงเฉพาะข้อมูลที่งานวิจัยต้องการ

มโนทัศน์ทั้งหมดซึ่งเป็นมโนทัศน์หลักถูกนำมารวมกัน ด้วยเหตุนี้มโนทัศน์ที่จะกลายเป็นกลุ่มของมโนทัศน์ที่ใหญ่ขึ้นและสามารถครอบคลุมมโนทัศน์ในเรื่องเดียวกันให้มาอยู่ด้วยกันได้ ภายใต้มโนทัศน์ที่มีขนาดใหญ่ขึ้นจะมีชุดคำอธิบายต่อมโนทัศน์

ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้นั้นมาตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลว่าข้อมูลที่ได้นั้นมีน้ำหนักและความน่าเชื่อถือได้มากน้อยเพียงใดโดยอาศัยวิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบ 3 เสา (Triangulation) ได้แก่ 1. ข้อมูล 2. ทฤษฎี 3. ผู้วิจัย ดังนี้

1. การตรวจสอบสามเสาด้านข้อมูล (Data Triangulation) ผู้วิจัยได้พิสูจน์ว่าข้อมูลที่ได้นั้นถูกต้องหรือไม่ วิธีการตรวจสอบ คือ การตรวจสอบแหล่งของข้อมูล แหล่งที่จะพิจารณาในการตรวจสอบ ได้แก่ แหล่งเวลา แหล่งสถานที่ และแหล่งบุคคล

2. การตรวจสอบสามเสาด้านทฤษฎี (Theory Triangulation) ผู้วิจัยได้ตรวจสอบว่าถ้าผู้วิจัยใช้แนวคิดทฤษฎีที่ต่างไปจากเดิมจะทำให้การตีความข้อมูลแตกต่างกันมากน้อยเพียงใด

3. การตรวจสอบสามเสาด้านผู้วิจัย (Investigator Triangulation) ผู้วิจัยได้ตรวจสอบว่าผู้วิจัยแต่ละคนจะได้ข้อมูลแตกต่างกันอย่างไร โดยเปลี่ยนตัวผู้สังเกต แทนที่จะใช้ผู้วิจัยคนเดียวกันสังเกตโดยตลอด

นอกจากนี้ ได้นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ จากการสังเกตและจากการสอบถามผู้รู้จักคุ้นเคยกับผู้ให้สัมภาษณ์มาพิจารณาร่วมกัน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลของการศึกษาการเป็นหนี้ และการตัดสินใจไม่ชำระหนี้ นอกระบบของกลุ่มผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ในเขตเทศบาลนครนครปฐม ผู้วิจัยได้อาศัยกรอบแนวคิดหนี้นอกระบบของประชาชนเป็นแนวคิดหลักในการวิเคราะห์ข้อมูลดังผู้วิจัยได้กล่าวไว้ในบทที่ 2 ในส่วนของกรอบความคิดในการวิจัย ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลของการเป็นหนี้ และการตัดสินใจไม่ชำระหนี้ นอกระบบของกลุ่มผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ในเขตเทศบาลนครนครปฐม จากผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้างที่ค้างชำระหนี้ นอกระบบ และมีประสบการณ์เกี่ยวกับหนี้นอกระบบ ตามบริเวณวินต่างๆ ในเขตเทศบาลนครนครปฐม จำนวน 20 คน

ส่วนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลของการเป็นหนี้ และการตัดสินใจไม่ชำระหนี้ นอกระบบของกลุ่มผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ในเขตเทศบาลนครนครปฐม จากผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นผู้ให้กู้เงิน ในเขตเทศบาลนครนครปฐม จำนวน 5 คน

การเป็นหนี้ และการตัดสินใจไม่ชำระหนี้ นอกระบบมาจากคำบอกเล่าของผู้ให้ข้อมูลหลักที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับหนี้นอกระบบทั้ง 2 มุมมอง คือมุมมองของผู้กู้เงิน หรือผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง และมุมมองของผู้ให้กู้เงิน หรือเจ้าหนี้เงินกู้ นอกระบบ โดยแตกต่างกันในแต่ละบุคคล ผลที่เกิดขึ้นจากการวิเคราะห์ข้อมูล ตามวิธีวิทยาชาติพันธุ์วรรณา ได้ปรากฏออกมาจากผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลงานวิจัยนี้ศึกษา ระดับปริญญาตรี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth Interview) และการสังเกต (Observation) โดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบลูกโซ่ (Snowball Sampling) จากผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้างที่ค้างชำระหนี้ นอกระบบ และมีประสบการณ์เกี่ยวกับหนี้นอกระบบ ตามบริเวณวินต่างๆ ในเขตเทศบาลนครนครปฐม จำนวน 20 คน ปรากฏผลการวิเคราะห์ ดังนี้

จากการที่ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยอาศัยวิธีวิทยาชาติพันธุ์วรรณา ทำให้ผู้วิจัยได้พบข้อมูลของการวิจัยในเรื่องการเป็นหนี้ และการตัดสินใจไม่ชำระหนี้ นอกระบบของกลุ่ม

ผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ในเขตเทศบาลนครนครปฐม คำตอบที่ได้มีทั้งแตกต่างกัน และคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ

ผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ในเขตเทศบาลนครนครปฐม เป็นหนี้ในระบบ และประสบปัญหาจากการเป็นหนี้ในระบบ เนื่องด้วยการผิคนัดชำระหนี้ นับว่าเป็นภาระอันดับต้นๆ ของการดำเนินชีวิตประจำวัน โดยต้องแบ่งรายรับส่วนหนึ่งเพื่อชำระหนี้ในระบบที่ผู้ยืมมา ในที่นี้ผู้วิจัยได้แบ่งประเด็นการศึกษาออกเป็น 2 ด้าน คือ 1. การเป็นหนี้ในระบบของกลุ่มผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้างในเขตเทศบาลนครนครปฐม 2. สาเหตุที่นำมาสู่การตัดสินใจไม่ชำระหนี้ในระบบของกลุ่มผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้างในเขตเทศบาลนครนครปฐม ดังต่อไปนี้

1. การเป็นหนี้ในระบบของกลุ่มผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้างในเขตเทศบาลนครนครปฐม

สาเหตุของการเป็นหนี้ในระบบของผู้ขับขี่จักรยานยนต์รับจ้าง จากการศึกษาพบว่า เกิดจากสาเหตุหลักๆ ทางด้านการประกอบอาชีพ รองลงมาเป็นสาเหตุจากการเป็นหนี้ที่เกิดจากการไม่มีวินัยในการใช้จ่ายเงิน และหนี้ที่เกิดจากเหตุผลวิสัยของผู้หารายได้หลัก และกรณีที่บุคคลอื่นในครอบครัวไม่อยู่ในสภาพที่สามารถหารายได้ได้ เช่น กรณีเสียชีวิต ทูพอดภาพ วิกลจริต เจ็บป่วย เป็นต้น สาเหตุดังกล่าวได้มาจากการวิเคราะห์ข้อมูลเมื่อศึกษาการเป็นหนี้ในระบบของผู้ขับขี่จักรยานยนต์รับจ้างในประเด็นด้านต่างๆ คืออาชีพ ระดับการศึกษา สถานภาพ อายุ รายได้ การขาดหลักประกันเงินกู้ จำนวนสมาชิกในครอบครัว คุณสมบัติพิเศษของเงินกู้ในระบบ ค่าใช้จ่ายจากการกู้เงินในระบบ และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ในระบบ พบว่า

1.1 อาชีพ

ประชาชนทุกคน รวมถึงบุคคลที่ถูกเรียกว่า “คนขายของ” เช่น ผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้างต้องการความมั่นคงในชีวิต “ความมั่นคงของมนุษย์” มีความหมายครอบคลุมขยายไปถึงความมั่นคงของมนุษย์ในมิติต่าง ๆ จนทำให้ “ความมั่นคงของมนุษย์” และ “ความกินดีอยู่ดี” เกือบจะเป็นคำที่แทนกันได้ และความมั่นคงด้านการมีงานทำหรือการมีอาชีพที่มั่นคงหมายถึงการได้ทำงานเต็มเวลาที่มั่นคงและพึงพอใจ มีรายได้และเงินออมที่พอเพียงแก่การดำรงชีพ โดยไม่มีหนี้สิน

ความมั่นคงด้านการมีอาชีพ และการมีรายได้ ทั้งสองสิ่งนี้นำมาซึ่งปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญในชีวิต เป็นปัจจัยทางเศรษฐกิจที่สะท้อนให้เห็นสถานภาพและความเป็นอยู่ วิธีการดำเนินชีวิต และในแง่มุมมองหนึ่งสามารถบ่งบอกได้ถึงคุณภาพชีวิตของบุคคล การมีงานทำเพื่อหารายได้มาตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของชีวิตขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย ทั้งในแง่ของปัจเจกบุคคลและ

ระบบโครงสร้างทางสังคม เห็นได้ว่าไม่สามารถปฏิเสธได้เลยว่า การประกอบอาชีพมีความสำคัญไม่น้อยไปกว่ามติดความมั่นคงในด้านอื่นๆ มีบุคคลจำนวนไม่น้อยประสบปัญหาในการประกอบอาชีพ หนึ่งในบุคคลเหล่านั้น คือ ผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ที่ไม่มีทางเลือกในการประกอบอาชีพ แม้จะมีงานประจำ แต่รายได้จากงานดังกล่าว เช่นการเป็นพนักงานรักษาความปลอดภัย เป็นรายได้ที่ไม่มาก เนื่องจากเป็นเพียงลูกจ้างของบริษัท ในขณะที่มีรายได้จากอาชีพเสริมในการขับขี่รถจักรยานยนต์รับจ้างรับส่งผู้โดยสาร ไม่เพียงพอเนื่องจากมีข้อจำกัดหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นการเข้าแถวเพื่อรอให้บริการประชาชนกันภายในวัน ด้วยสาเหตุในเรื่องของจำนวนผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้างภายในวันที่เพิ่มจำนวนมากขึ้น ทำให้ต้องเข้าแถวกันให้บริการประชาชนผู้สัญจรเป็นเวลานาน นอกจากนี้ยังมีสาเหตุเรื่องภาระค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิต เช่น ค่าใช้จ่ายจากการอุปโภคบริโภค ค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาของสมาชิกในครอบครัว ภาระหนี้สินที่มีอยู่แล้ว เป็นต้น หนี้นอกระบบจึงเป็นทางเลือกหนึ่งสำหรับกลุ่มคนชนชั้นกรรมาชีพ ดังนั้นปัจจัยทางด้านอาชีพจึงได้ส่งผลโดยตรงต่อการเป็นหนี้นอกระบบ

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ประเด็นด้านอาชีพที่ส่งผลต่อการเป็นหนี้นอกระบบของผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง พบว่าผู้ขับขี่จักรยานยนต์รับจ้างที่ทำเป็นอาชีพเสริมเป็นหนี้นอกระบบมากกว่าผู้ขับขี่จักรยานยนต์รับจ้างที่ทำเป็นอาชีพหลัก เนื่องจากผู้ขับขี่จักรยานยนต์รับจ้างเป็นอาชีพเสริม นอกจากมีรายได้หลักที่ไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันแล้ว ยังรับจ้างขับขี่รถจักรยานยนต์รับส่งผู้โดยสารได้เฉพาะนอกเวลางานประจำเท่านั้น ทำให้ได้รายได้จากการขับขี่จักรยานยนต์รับจ้างไม่เต็มที่ ด้วยข้อจำกัดในเรื่องของเวลา ทั้งรายได้จากอาชีพหลักยังไม่แน่นอนอีก จากข้อมูลดังกล่าว ทำให้ได้ข้อมูลยืนยันในข้อค้นพบของงานวิจัย ผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้างได้ให้ข้อมูลในประเด็นด้านอาชีพที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง การเป็นหนี้นอกระบบ โดยกล่าวว่าดังนี้

ผมก็มีงานประจำอยู่เป็น รปภ. ที่ ทีเจ พิกัดทรัพย์ ทำมาหลายปี รายได้ก็ไม่มากนัก

แถมยังมาเป็นหนี้อีก มาขับเมล์เครื่อง กะว่าจะหารายได้พิเศษ แต่ก็เข้าเวรครั้งหนึ่งก็ 12 ชั่วโมงแล้ว เวลาที่จะไปขับเมล์ฯ ก็น้อย ได้รายได้ไม่เต็มที่ แลมนงานประจำก็ยังไม่แน่นอนอีก ภาระผมก็เยอะ ไหนจะเมีย แล้วก็ลูกอีก รายได้ก็ไม่พอกับรายจ่าย เลยต้องกู้เงินเขามา (พรชัย นามสมมติ, สัมภาษณ์ 12 สิงหาคม 2553)

1.2 ระดับการศึกษา

ปัจจุบัน การพัฒนาประเทศได้ให้ความสำคัญกับการยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา โดยให้ความสำคัญกับการนำทุนสังคม ทรัพยากรธรรมชาติ สังคม และเศรษฐกิจ เพื่อสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งภูมิปัญญา และการเรียนรู้ ซึ่งเป็นรากฐานที่มั่นคงของประเทศได้อย่างยั่งยืน เมื่อกล่าวถึงการพัฒนาคคน ย่อมต้องกล่าวถึงระบบการศึกษาซึ่งสามารถสร้างให้คนมี

คุณภาพ อันเป็นแรงกระตุ้นในการส่งเสริม และพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าได้อย่างดีในอนาคต รวมถึงการศึกษายังมีบทบาททำให้คนได้เรียนรู้ และนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพ อันเป็นที่มาของการสร้างรายได้

ข้อมูลดังกล่าวข้างต้น สะท้อนภาพให้เห็นว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษาที่สูงกว่า สามารถสร้างรายได้ดีกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาที่น้อยกว่า เนื่องจากการศึกษาสามารถพัฒนาขีดความสามารถในการทำงานของคนให้สูงขึ้น ทุกคนในชาติ จำต้องตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะการศึกษาระดับอุดมศึกษา เพราะไม่เพียงแต่จะเป็นประโยชน์ส่วนบุคคล ยังเป็นการสร้างคนไปยังทุกภาคส่วนของเศรษฐกิจ นำไปสู่การสร้างงาน การเพิ่มผลผลิต อันเป็นที่มาของรายได้ของคนในชาติ ส่งผลต่อการขยายตัวของภาคเศรษฐกิจและการพัฒนาประเทศโดยรวมในระยะยาวอีกด้วย

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ประเด็นด้านระดับการศึกษาส่งผลต่อการเป็นหนี้ในระบบของผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง พบว่าผู้ขับขี่จักรยานยนต์รับจ้างไม่มีทางเลือกในการประกอบอาชีพที่มีความมั่นคง และมีรายได้ เนื่องจากมีข้อจำกัดในเรื่องระดับการศึกษา ผู้ขับขี่จักรยานยนต์รับจ้างส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาในระดับประถมศึกษา ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ขับขี่จักรยานยนต์รับจ้างหลายคนพบว่า ถูกดูถูกว่าเป็นคนที่ไม่มาจากต่างจังหวัด หรืออาศัยอยู่ในชนบท หลายคนคิดว่ากลุ่มคนเหล่านี้เป็นกลุ่มคนที่ไม่มีการศึกษา ด้วยสาเหตุจากภูมิหลังด้านครอบครัว เช่นครอบครัวยากจน พ่อแม่มีบุตรจำนวนหลายคน ทำให้ไม่สามารถส่งเสริมให้ได้เรียนหนังสือได้ เนื่องจากสมาชิกในครอบครัวต้องทำงานเพื่อหารายได้ หลายครอบครัวแตกแยก พ่อแม่แยกทางกัน ทำให้พ่อหรือแม่ต้องเลี้ยงลูกคนเดียว ขาดการเอาใจใส่ดูแลลูกอย่างทั่วถึง และไม่ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา สาเหตุทั้งหมดที่กล่าวมาส่งผลต่อคุณภาพชีวิต รวมถึงความจำเป็นขั้นพื้นฐาน โดยเฉพาะการศึกษา ผู้ขับขี่จักรยานยนต์รับจ้างที่มีวุฒิการศึกษาในระดับประถมศึกษาซึ่งถือได้ว่าไม่เพียงพอต่อการใช้ในการประกอบอาชีพในสังคมยุคสมัยใหม่ ทำให้ไม่สามารถหารายได้ได้เพียงพอกับค่าใช้จ่าย และเกิดการก่อหนี้ได้ ทำให้ได้ข้อมูลยืนยันในข้อค้นพบของงานวิจัย ผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้างได้ให้ข้อมูลในประเด็นด้านระดับการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการเป็นหนี้ในระบบ โดยกล่าวไว้ดังนี้

ผมก็จบแค่ ป. 4 จะไปงานทำที่มีเงินดี ๆ ที่มั่นคงที่ไหน ก็ไม่มีใครรับ เพราะวุฒิไม่ตรงกับที่เขาตั้งไว้ แล้วผมก็มาจากชัยภูมิ ตามเมียมาทำงานที่นี้ ไปหางานทำ เขาก็ดูถูกว่าเป็นคนบ้านนอก คนจน ไม่มีความรู้ วุฒิ ป. 4 ที่มีอยู่ ก็ไม่พอที่จะไปสมัครงานที่ไหน เดียวนี้ เขาก็รับปริญญาตรีขึ้นไป ก็เลยต้องมาขับมอเตอร์ไซด์ แต่ก็ยังไม่พอใช้ เลยต้องมากู้เงินนอกระบบ (เอก นามสมมติ, สัมภาษณ์ 12 สิงหาคม 2553)

1.3 สถานภาพ

เมื่อสภาพเศรษฐกิจสังคมเปลี่ยนไปสู่ยุคอุตสาหกรรมและพานิชยกรรม สมัยใหม่ ความต้องการแรงงานคนลดลงเพราะมีเครื่องจักรมาทดแทน ต้องมีการลงทุนในการเตรียมแรงงาน เข้าสู่ระบบผลิตในราคาสูงเพิ่มขึ้น ความต้องการมีลูกมากก็ลดไปเอง คนแต่งงานช้าลง เพราะคำนึงถึงผลกระทบที่จะตามมาหลังจากแต่งงาน มีครอบครัว นั่นคือค่าใช้จ่ายในการดำเนินชีวิต ถ้ามีรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย ก็ต้องหันหน้าไปพึ่งพาหนี้ในระบบ นอกจากนี้ผู้ที่มีสถานภาพโสดมีความต้องการทางด้านความก้าวหน้าในอาชีพสูง เงินเดือนสูง จึงให้ความสำคัญกับงานและอาชีพมากกว่าการมีครอบครัว

จากการศึกษาพบว่า ผู้จบปริญญาตรีรับจ้างที่สมรส และมีบุตรแล้ว เป็นหนี้ในระบบมากกว่าผู้ที่มีสถานภาพโสด เนื่องจากมีภาระที่ต้องรับผิดชอบในครอบครัวมาก เช่น ค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูบุตร ทุนการศึกษาของบุตร การผ่อนชำระหนี้เพื่อที่อยู่อาศัย และการลงทุนในการประกอบอาชีพอื่นๆ ดังนั้นผู้ที่มีสถานภาพสมรสแล้ว จึงมีภาระที่ต้องรับผิดชอบเพิ่มขึ้น ทำให้ต้องทำงานมากขึ้น เพื่อหาเงินมาจุนเจือครอบครัว และหากไม่เพียงพอ พวกเขาใช้วิธีแก้ปัญหาโดยการกู้เงินในระบบ

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ประเด็นด้านสถานภาพที่ส่งผลต่อการเป็นหนี้ในระบบของผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ทำให้ได้ข้อมูลยืนยันในข้อค้นพบของงานวิจัย ผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้างได้ให้ข้อมูลในประเด็นด้านสถานภาพที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการเป็นหนี้ในระบบโดยกล่าวไว้ดังนี้

แต่ก่อนตอนเป็นโสด ยังไม่มีครอบครัวก็ดี หามาได้ก็ใช้คนเดียว พ่อแม่ก็ไม่มี พี่น้องเขาก็มีงานมีการทำ มีครอบครัวกันหมด ทำงานมาก็ใช้คนเดียว ก็มีพุงเพื่อยข้างเล่นห่วยบ้าง ถือว่าไม่เดือดร้อน พอกินพอใช้ แต่พอมีครอบครัว มีเมีย มีลูก 2 คน ลูกก็ต้องกินต้องใช้ ส่วนเมียก็รับจ้างเย็บผ้า รายได้ก็ไม่เท่าไร ลูกก็ต้องเข้าโรงเรียน เหนจะค่าเทอม ค่าเสื้อผ้า ยิ่งตอนเปิดเทอม อย่าให้พูดเลย หาเงินแทบไม่ทัน ว่างเมลาๆ ก็ไม่ค่อยพอ เพราะตอนนี้ที่วิน มีมอเตอร์ไซค์มาต่อคิวยาว กว่าจะถึงคิวเรา ก็นาน วันๆ ก็ได้ไม่เท่าไร บางทีก็ต้องไปกู้เงินแบกมาใช้จ่าย นี่ก็กะว่าจะซื้อจักรตัวใหม่ให้เมียพี่ จะได้เย็บผ้าได้มากขึ้น แลตอนนี้ก็อยู่บ้านเช่า บางเดือนก็ต้องผ่อนค่าเช่าเขา ก็เลยต้องกู้เงินแบกเพิ่มอีก เป็นหนี้ก็อีก แต่ก็จำเป็น ลำบากแต่ก็ต้องสู้เพื่อลูก (สมบัติ นามสมมติ, สัมภาษณ์ 23 ตุลาคม 2553)

1.4 อายุ

คนไทยส่วนมากเริ่มคิดและวางแผนเตรียมความพร้อมสำหรับชีวิตเมื่ออายุ 40 ปี แสดงให้เห็นว่ากำลังตกอยู่ในภาวะเสี่ยงภัยทางการเงิน ซึ่งเป็นภัยใกล้ตัวที่แม้ไม่ใช่โรคติดต่อ แต่ดูเหมือนกำลังระบาดอย่างหนัก กล่าวคือประชาชนกลุ่มนี้ตกอยู่ในสถานการณ์ที่พร่องเงินออม

การปรับกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจตกต่ำ ราคาน้ำมันก็สูงขึ้น ค่าครองชีพก็ขยับตามกันไป และช่วงอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไปนี้เอง ที่มีภาระความรับผิดชอบในครอบครัวสูง ด้วยสาเหตุที่ต้องการสร้างความมั่นคงให้กับสมาชิกในครอบครัว ทำให้เมื่อเกิดภาวะฉุกเฉินกับครอบครัว ไม่ว่าจะเป็นความเจ็บป่วย อุบัติเหตุ การศึกษา จึงไม่มีเงินมาจัดการกับปัญหาดังกล่าวได้ เพราะรายได้ที่มีก็ไม่เพียงพอ ซ้ำยังไม่มีเงินออมอีก นั่นนอกระบบจึงเข้ามามีบทบาทในสังคมของคนชนชั้นกรรมาชีพ เช่น ผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง จากการบอกต่อกันปากต่อปากถึงแหล่งเงินกู้ที่ง่าย สะดวก และรวดเร็ว ดังนั้นนั่นนอกระบบจึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่โดดเด่นมากเพื่อแก้ปัญหาขาดเงิน และความอยู่รอดของครอบครัวต่อไป

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ประเด็นด้านอายุส่งผลต่อการเป็นนั่นนอกระบบของผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง กล่าวคือผู้ขับจักรยานยนต์รับจ้างอายุ 40 ปีขึ้นไป หรือผู้ที่อยู่ในช่วงวัยกลางคน เป็นวัยที่ต้องทำมาหากินอย่างหนัก และถือได้ว่าเป็นบุคคลที่มีภาระนั่นนอกระบบมากกว่าวัยอื่น เนื่องจากเป็นวัยที่ต้องดูแลรับผิดชอบครอบครัวมากกว่าวัยอื่นๆ ด้วยเหตุผลของความต้องการสร้างครอบครัวให้มั่นคง ไม่ว่าจะเป็นการสร้างที่อยู่อาศัยใหม่ การสนับสนุนให้บุตรได้มีการศึกษาสูง จึงจำเป็นต้องใช้เงินเป็นจำนวนมาก และนั่นนอกระบบก็นับว่าเป็นทางออกที่ดีที่สุด ทำให้ได้ข้อมูลยืนยันในข้อค้นพบของงานวิจัย ผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้างได้ให้ข้อมูลในประเด็นด้านอายุที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการเป็นนั่นนอกระบบ โดยกล่าวไว้ดังนี้

ยังแก่ ก็ยังลำบาก ต้องดูแลคนในบ้านหลายคน เพราะมามีลูกตอนอายุเยอะแล้ว ตอนนี้ก็ต้องส่งลูกเรียน ก็อยากให้พวกเขาได้มีความรู้กัน จะได้ไม่ลำบากอย่างลุง กะว่าจะส่งเขาให้เรียนสูงที่สุด โชคดีที่ลูกของลุงเรียนเก่ง ไม่เกเร ตอนนี้ก็กู้นอกระบบมาส่งลูกเรียน แล้วก็ใช้จ่ายในบ้านบ้างพอลูกเรียนจบ ก็คิดว่าจะสร้างบ้านใหม่ ก็คงต้องกู้เงินเพิ่ม เพราะหาเข้ากินค้าอย่างลุง จะไปกู้จากธนาคาร เขาก็ไม่ให้ (สมปอง นามสมมติ, สัมภาษณ์ 12 สิงหาคม 2553)

1.5 รายได้

การที่จะสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่สภาพเศรษฐกิจกำลังย่ำแย่ขณะนี้ จำเป็นต้องอาศัยการมีงานทำ และมีรายได้ดี เนื่องจากการมีรายได้ดีเป็นที่มาของปัจจัยสี่ โอกาสทางเศรษฐกิจ และคุณภาพชีวิตที่ดี ไม่สามารถปฏิเสธได้ว่า “เงิน” เข้ามามีบทบาทในชีวิตตั้งแต่เกิดจนตาย ดังจะเห็นได้ว่าปัญหาของประชาชน ที่มีรายได้น้อย หรือรายได้ไม่พอใช้ จนนำไปสู่ปัญหานั่นนอกระบบในสังคมไทยส่วนหนึ่ง ก็มาจากโอกาสทางเศรษฐกิจที่ไม่เท่าเทียมกัน การดิ้นรนเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินทอง ทรัพย์สิน บางคนอาจเพียงแค่ต้องการมีกินมีใช้ เลี้ยงปากท้องคนในครอบครัวไปวันๆ ในขณะที่บางคนอาจต้องการดิ้นรนเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินทอง ทรัพย์สิน เพื่อขยับฐานะของตนเป็นต้น โดยส่วนมากผู้มีรายได้น้อยถึงปานกลาง แบ่งสถานะออกเป็น 1. กลุ่มที่มีรายได้น้อยแต่ไม่

รู้จักวิธีการบริหารจัดการการเงินของตน 2. กลุ่มที่มีรายได้น้อยและเป็นหนี้ ขาดวินัยทางการเงินไม่รู้จักวิธีออมเงิน และ 3. กลุ่มผู้มีเงินออมแต่ยังไม่รู้จักการทำเงินออมให้เกิดประโยชน์สูงสุด จึงเป็นสาเหตุให้ผู้มีรายได้น้อยต้องหันหน้ามาพึ่งหนี้ในระบบ จึงเห็นได้ว่า สาเหตุของการเป็นหนี้ในระบบไม่เพียงแต่มาจากรายได้ที่ไม่เพียงพอ แต่หนึ่งในสาเหตุนั้นก็คือ ประชาชนยังมีการใช้จ่ายที่เกินกว่ารายได้ ขาดวินัยทางการเงิน จนต้องเป็นหนี้ทั้งในหรือในระบบ คงยากที่จะใช้ชีวิตได้อย่างพอเพียง

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ประเด็นด้านรายได้ส่งผลกระทบต่อการเป็นหนี้ในระบบของผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง กล่าวคือผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้างที่มีรายได้ 200 - 400 บาทต่อวัน หรือผู้ที่มีรายได้จากการขับขีรถจักรยานยนต์รับจ้างที่มีรายได้น้อยกว่า 400 บาทต่อวัน ซึ่งถือว่าเป็นอัตราของรายได้ที่น้อยมาก เมื่อเทียบกับค่าครองชีพในปัจจุบัน ผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้างกลุ่มนี้เป็นหนี้ในระบบมากกลุ่มหนึ่ง เนื่องจากผู้ที่มีรายได้ต่ำประกอบอาชีพเพียงเพื่อบริโภคในวันหนึ่งๆ เท่านั้น ไม่มีเงินออมสำหรับใช้จ่ายยามเกิดภาวะฉุกเฉินของครอบครัว ไม่สามารถกู้เงินจากแหล่งเงินกู้ในระบบได้ เพราะการกู้ยืมเงินจากแหล่งสินเชื่อในระบบนั้น ผู้ให้กู้ได้พิจารณาจากความสามารถในการชำระหนี้เป็นหลัก ทั้งนี้การมีรายได้ต่ำขึ้นอยู่กับสภาพในเงินนั้นมีจำนวนผู้ขับขีรถจักรยานยนต์รับจ้างเป็นจำนวนมาก ทำให้ต้องต่อคิวเป็นเวลานาน ส่งผลให้รายได้ในวันนั้นๆ น้อยลงตามไปด้วย ทำให้ได้ข้อมูลยืนยันในข้อค้นพบของงานวิจัย ผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้างได้ให้ข้อมูลในประเด็นด้านรายได้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง การเป็นหนี้ในระบบ โดยกล่าวไว้ดังนี้

แต่ก่อนมาอยู่วันนี้เป็นคนแรกๆ ก็ดี รายได้ต่อวัน อย่างน้อยก็ประมาณ 500

ครอบครัวก็ไม่ค่อยลำบาก พอมีเงินเก็บบ้าง ไม่เคยได้เป็นหนี้เป็นสินกับเขาหรอก พอมาช่วงปีสองปีนี้ วินนี่เริ่มมีอันสัจจะเยอะ เจ้าของวินก็เลยปล่อยเลื้อยมากขึ้น ก็เลยมีมือซัดเยอะขึ้น ทำให้กลัวว่าขึ้น รายได้ก็เลยลดลง ตอนนั้นพอได้ลูกป่วย เงินที่เก็บไว้ก็ใช้หมด รายได้ก็ไม่ค่อยดี ก็เลยต้องไปกู้ในระบบมา 1 หนจะลูกป่วย ลูกเรียน แล้วก็เรื่องใช้จ่ายในครอบครัวอีก (สมชาย นามสมมติ, สัมภาษณ์ 25 ตุลาคม 2553)

1.6 ขาดหลักประกันเงินกู้

ผู้ขับขีรถจักรยานยนต์รับจ้างมักขาดหลักทรัพย์สำหรับใช้ค้ำประกันเงินกู้ และหลักฐานประกอบการกู้เงินจากธนาคารและสถาบันการเงินต่างๆ หรือที่เรียกว่า หลักฐานประกอบคำขอกู้ ในการกู้เงิน สถาบันการเงินมักกำหนดให้ผู้ขอกู้ ต้องนำหลักฐานต่างๆ ไปนี้ โดยครบถ้วนได้แก่ 1) หลักฐานประจำตัว 2) หลักฐานเกี่ยวกับรายได้ เช่น ใบรับรองเงินเดือน หรือหลักฐานการรับจ่ายเงินเดือนจากนายจ้าง สมุดบัญชีเงินฝากธนาคาร สำเนาทะเบียนการค้า หรือหนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคล บัญชีเงินฝากพร้อม หลักฐานการเดินบัญชี บัญชีเงินฝากกระแสรายวัน

ย้อนหลัง 6 เดือน หลักฐานรายได้หรือทรัพย์สินอื่นๆ หลักฐานดังกล่าวไม่เหมาะสมกับคุณสมบัติของ ผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง และส่วนใหญ่ไม่ได้รับการยอมรับจากกลุ่ม เพราะขาดความ น่าเชื่อถือ และเกรงว่าจะเป็นปัญหาต่อการชำระหนี้จึงไม่มีผู้ค้ำประกัน และสถาบันการเงินหรือ ธนาคารนั้น แม้ได้รับการยอมรับว่าเป็นเจ้าหนี้ประเภทที่ดี แต่มีการเลือกที่ให้คู่แข่งอื่นที่มี หลักประกันทางเศรษฐกิจหรือสังคมมากกว่าชาวบ้านร้านค้า ดังนั้นเงินจากแหล่งเงินกู้ในระบบ จึงวนเวียนอยู่ในกลุ่มพ่อค้าใหญ่และนักธุรกิจจำนวนน้อย มากกว่าเปิดโอกาสและช่องทางใหม่ๆ ให้แก่คนจำนวนมากในสังคม และยังคงมองแต่ความสามารถในการชำระหนี้มากกว่าความสามารถ หรือความเป็นไปได้ในการลงทุนเล็กๆ น้อยๆ เพื่อสร้างตัวสร้างอาชีพของคนที่ยากแค้นทุนทรัพย์ หรือการสร้างนวัตกรรมของคนรุ่นใหม่ เมื่อโครงสร้างและแนวคิดของนายทุนเงินกู้เป็นเช่นนี้ จึง เป็นความจำเป็นที่ชาวบ้านทั่วไปต้องพึ่งพาเงินกู้นอกระบบ เนื่องจากไม่ต้องใช้หลักฐานและการค้ำ ประกันใดๆ สะดวก และเข้าถึงง่าย

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ประเด็นด้านการขาดหลักประกันเงินกู้ส่งผล ต่อการเป็นหนี้นอกระบบของผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ทำให้ได้ข้อมูลยืนยันในข้อค้นพบ ของงานวิจัย ผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้างได้ให้ข้อมูลในประเด็นด้านการขาดหลักประกัน เงินกู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการเป็นหนี้นอกระบบ โดยกล่าวไว้ดังนี้

มอเตอร์ไซค์รับจ้างอย่างเราจะไปกู้เงินในระบบจากไหน เขาก็ไม่ให้ เพราะไม่มี หลักฐานอะไรที่เชื่อถือได้ หลักประกันก็ไม่มี แล้วยังไม่มีใครค้ำให้อีกด้วย เพราะกลัวว่าจะ ต้องมาชดใช้ ถ้าเราเบี้ยวหนี้ ไม่มีใครอยากยุ่ง ไม่มีใครอยากเดือดร้อน แม้แต่ญาติกัน เขายังไม่ กล้าเสี่ยงเลย เลยต้องไปกู้นอกระบบมา เพราะไม่ใช้หลักฐานอะไร ไม่ต้องทำสัญญาด้วย (สมศักดิ์ นามสมมติ, สัมภาษณ์ 6 ตุลาคม 2553)

1.7 จำนวนสมาชิกในครอบครัว

ผลงานวิจัยระดับปริญญาตรี

คนไทยเป็นหนี้นอกระบบ ส่วนใหญ่เป็นการก่อหนี้นอกระบบที่เกิดจากภาวะ ความจำเป็นเพื่อการดำรงชีพ เช่น ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน ค่ารักษาพยาบาลคนในครอบครัว ค่า การศึกษาบุตรหลาน หรือการประกอบอาชีพ รวมทั้งค่าใช้จ่ายอื่นๆ แต่ก็มีบางส่วนที่กู้ยืมเพื่อนำเงิน ไปซื้อสิ่งของตามกระแสนิยม เช่น โทรศัพท์มือถือ และที่หนักไปกว่านั้น ได้แก่การกู้ยืมเพื่อนำเงิน ไปเล่นการพนันหรือชำระหนี้การพนัน ที่ยวบเยว เป็นต้น สาเหตุดังกล่าว เมื่อพิจารณาโดยรวมแล้ว นั้น เป็นสาเหตุจากการขาดวินัยในการใช้จ่ายเงิน แต่ข้อเท็จจริงแล้วนั้น สาเหตุดังกล่าวนี้มาจาก ความต้องการในการบริโภคของสมาชิกในครอบครัวที่มีจำนวนมาก เนื่องจากลูกหนี้เช่น ผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้างต้องรับผิดชอบสมาชิกในครอบครัวหลายชีวิต แต่ละคนมีความ จำเป็นในการบริโภคที่แตกต่างกันไป โดยขาดจิตสำนึกและสร้างความเดือดร้อนให้ผู้อื่น ดังเช่น หัวหน้าครอบครัว

ผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้างที่ต้องรับผิดชอบสมาชิกในครอบครัวเป็นจำนวนมากเป็นหนึ่งนอกระบบมากกว่ากลุ่มคนที่ไม่มีภาระในการดูแลสมาชิกในครอบครัว สาเหตุเนื่องมาจากจำนวนสมาชิกในครอบครัวเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการก่อหนี้นอกระบบ โดยผู้ขับขี่จักรยานยนต์รับจ้างส่วนใหญ่เป็นหัวหน้าครอบครัวที่ต้องรับผิดชอบคนในครอบครัวเป็นจำนวนมาก โดยประกอบด้วยช่วงอายุที่แตกต่างกัน แต่ละวัยก็ต้องใช้เงินในการดำรงชีวิตด้วยเหตุผลหลากหลาย จึงทำให้บางวันรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย หนี้นอกระบบจึงเข้ามามีบทบาทในชีวิตของคนชนชั้นกรรมาชีพ เช่นผู้ขับขี่จักรยานยนต์รับจ้าง ได้ง่าย และนับว่าเป็นทางเลือกที่พวกเขาได้นี้ก็ถึงเป็นอันดับต้นๆ

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ประเด็นด้านจำนวนสมาชิกในครอบครัวส่งผลต่อการเป็นหนี้นอกระบบของผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ทำให้ได้ข้อมูลยืนยันในข้อค้นพบของงานวิจัย ผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้างได้ให้ข้อมูลในประเด็นด้านจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการเป็นหนี้นอกระบบโดยกล่าวไว้ดังนี้

บ้านผม คนอยู่กันเยอะ แต่ละคนก็ใช้เงินทั้งนั้น เด็กๆก็เรียนหนังสือ คนแก่ก็ต้องเลี้ยงดูเขา บางคนพอทำงานได้ ก็เงินเดือนน้อยอีก ก็ต้องช่วยๆ กันไป บางวันเงินก็ไม่พอใช้ บางวันเด็กก็ไม่ได้ไปโรงเรียน เหมือนๆ เหมือนกัน แต่ก็ต้องทำต่อไป ถ้าเราไม่เป็นหลัก คนอื่นก็แย้ไปด้วย ถ้าคิดอะไรไม่ออก ก็เนี่ยแหละ กู้แบงก์บ้าง เงินตลาดบ้าง ก็เก็บรายวันเอา วันไหนวิ่งเมล์ฯดี ก็มีจ่ายให้ ถ้าดีมากหน่อย ก็พอมีซื้อข้าวกลับบ้าน แต่ถ้าวันไหนแย่สุดๆ ก็คุยกับเขาได้ ผลัดไปก่อน เขาก็ไม่ว่าอะไร (ธีระ นามสมมติ, สัมภาษณ์ 12 สิงหาคม 2553)

1.8 คุณสมบัติพิเศษของเงินกู้นอกระบบ

เงินกู้นอกระบบ หรือหนี้นอกระบบ ที่เป็นที่รู้จักในปัจจุบันนั้น ประชาชนโดยทั่วไปมีทัศนคติและมุมมองในแง่ลบ จากการศึกษาพบว่าลูกหนี้ที่เป็นหนี้นอกระบบส่วนมากเป็นคนที่ไม่มีความรู้ และไม่สามารรถกู้หนี้ในระบบได้ จึงต้องหันไปใช้บริการของหนี้นอกระบบที่เจ้าหนี้นอกระบบเป็นผู้กำหนดกฎเกณฑ์ กติกา เงื่อนไขต่างๆ ตามความพอใจ การเอารัดเอาเปรียบจากเจ้าหนี้นอกระบบ เริ่มตั้งแต่การปล่อยกู้มักปล่อยกู้โดยไม่มีสัญญาหรือหลักฐานใดๆ แล้วตามเก็บเงินค่าผ่อนชำระรายวัน ดอกเบี้ยที่คิดจากลูกหนี้ก็แพงกว่าอัตราดอกเบี้ยของหนี้ในระบบมาก อย่างไรก็ตามก็ยังพบเหตุต่างๆ ที่อ้างอิงได้ว่าสินเชื่อนอกระบบไม่สามารถทดแทนสินเชื่อนอกระบบได้ ประการแรก การกู้เงินจากสถาบันการเงินมีขั้นตอนมาก ทำให้เงินค่าใส่หุ้สูง ประกอบกับการที่ธนาคารพาณิชย์ถูกจำกัดอัตราดอกเบี้ย สถาบันการเงินจึงมีพฤติกรรมในการผลักภาระค่าใส่หุ้ไปยังผู้กู้แทน ทำให้ประชาชนยังคงพึ่งสินเชื่อนอกระบบ ทั้งยังพิจารณาให้กู้เฉพาะผู้ที่มีหลักทรัพย์ค้ำประกัน ทั้งๆ ที่ผลตอบแทนของโครงการของผู้ไม่มีหลักทรัพย์เท่ากัน นอกจากนี้ยังมีพฤติกรรม การจำกัดวงเงินกู้ในลักษณะประมาณร้อยละ 15 – 20 ของหลักทรัพย์ค้ำประกันเพื่อเป็นการ

ป้องกันตนเองจากความเสียหายของการไม่ได้รับเงินคืนของสถาบันการเงิน ประการที่สอง การกู้จากสถาบันการเงินเมื่อสูญเสียดินจากการพิศัญญา ผู้กู้ไม่ได้สิทธิในการขอเช่าที่ดินทำกินต่อ ต่างจากการกู้นอกระบบ ประการที่สาม จากข้อจำกัดของดอกเบี้ย สถาบันการเงินก็ไม่กล้าให้สินเชื่อแก่ประชาชนที่มีฐานะไม่ดี ทำให้คนเหล่านี้ต้องพึ่งสินเชื่อระบบต่อไป และประการสุดท้าย เมื่อผู้กู้ไม่ได้ชำระหนี้ก็ไม่มีสิทธิ์ขอกู้อีก สาเหตุที่กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นถึงคุณสมบัติในด้านดีของหนี้ในระบบ ซึ่งตรงกันข้ามกับหนี้ในระบบหรือหนี้ที่เกิดขึ้นระหว่างสถาบันการเงินกับลูกหนี้ ทำให้ผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้างตระหนักถึงความเหมาะสม และข้อดีของหนี้ในระบบ

จากเหตุผลดังกล่าว ทำให้ยังคงมีความจำเป็นที่ประชาชน รวมถึงผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ต้องพึ่งพาสินเชื่อระบบ เพื่อลดปัญหาความไม่แน่นอนของผลตอบแทนที่ได้รับจากการให้กู้ สัญญาได้ถูกนำมาใช้เพื่อเป็นเครื่องมือในการลดความเสี่ยง กู้สัญญาเลือกรูปแบบสัญญาที่ใช้แล้วได้ประโยชน์ และช่วยลดภาระความเสี่ยงของตนให้มากที่สุด

เหตุผลสำคัญในการก่อหนี้ในระบบของบุคคลชนชั้นกรรมาชีพ โดยผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้างให้เหตุผลว่า ได้เงินสะดวก และรวดเร็ว ไม่ต้องใช้สินทรัพย์ค้ำประกันในการกู้เงินเหมือนการกู้ในระบบ ได้เงินจำนวนมาก (ไม่จำกัดวงเงิน) ได้จ่ายดอกเบี้ยครั้งละไม่มากแบบรายวัน นอกจากนี้ยังไม่รู้จักวิธีกู้เงินในระบบ โดยหนี้ระบบนั้นผู้กู้รู้จักผู้ให้กู้ผ่านการบอกต่อกับแบบปากต่อปาก ทำให้ได้เงินทันที มีความสะดวก รวดเร็ว ดังคำกล่าวที่ว่า “ได้เงินเร็ว ไม่ต้องค้ำ ซ้ำได้เยอะ”

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ประเด็นด้านคุณสมบัติพิเศษของเงินกู้ในระบบส่งผลต่อการเป็นหนี้ในระบบของผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง กล่าวคือเหตุผลสำคัญที่สุดในการก่อหนี้ในระบบของบุคคลชนชั้นกรรมาชีพ โดยผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้างให้เหตุผลว่า ได้เงินสะดวก และรวดเร็วมากที่สุด รองลงมาคือ ไม่ต้องใช้สินทรัพย์ค้ำประกันในการกู้เงินเหมือนการกู้ในระบบ ได้เงินจำนวนมาก (ไม่จำกัดวงเงิน) ได้จ่ายดอกเบี้ยที่น้อยแบบรายวัน นอกจากนี้ยังไม่รู้จักวิธีกู้เงินในระบบ โดยหนี้ระบบนั้นผู้กู้จะรู้จักผู้ให้กู้ผ่านการบอกต่อกับแบบปากต่อปาก ทำให้ได้เงินทันทีสะดวก ง่าย และรวดเร็ว ดังคำกล่าวที่ว่า “ได้เงินเร็ว ไม่ต้องค้ำ ซ้ำได้เยอะ” ทำให้ได้ข้อมูลยืนยันในข้อค้นพบของงานวิจัย ผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้างได้ให้ข้อมูลในประเด็นด้านคุณสมบัติพิเศษของเงินกู้ในระบบที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการเป็นหนี้ในระบบ โดยกล่าวไว้ดังนี้

ก็ยอมรับนะว่าดอกเบี้ยแพงมาก แต่เงินกู้ในระบบ มันง่ายไปหมด เวลาที่เราถูกเงินจริงๆ ก็ไม่รู้จะหันหน้าไปพึ่งใคร ก็มีแต่นอกระบบนี้แหละ ทั้งเร็ว ง่าย ไม่ต้องค้ำ เพราะผมเองก็มีภาระเยอะอยู่แล้ว ใครว่าไม่ดี ผมว่ามันก็มีคืออยู่ข้าง ก็เหมาะกับคนจนอย่างผมที่

เป็นแคมเปญโซเชียลมีเดีย (สายันต์ นามสมมติ, สมภาษณ์ 25 ตุลาคม 2553)

1.9 ค่าใช้จ่ายจากการกู้เงินในระบบ

การกู้เงินจากแหล่งเงินกู้ในระบบมีความยุ่งยาก และเสียค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง และต้องใช้เวลามาก เช่น ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ค่าใช้จ่ายในการทำธุรกรรมต่างๆที่เกิดขึ้น ได้แก่ ค่าบริการ และค่าธรรมเนียมต่างๆ เช่น 1. ค่าประเมินมูลค่าหลักประกัน โดยปกติ สถาบันการเงิน คิดค่าประเมินมูลค่าหลักประกัน แต่ละสถาบันการเงินคิดไม่เท่ากัน 2. ค่าธรรมเนียมการยื่นกู้ ในปัจจุบัน ธนาคารพาณิชย์ส่วนใหญ่คิดค่าธรรมเนียมการยื่นกู้ หรือ เรียกชื่ออย่างอื่น เช่น ค่าธรรมเนียมการวิเคราะห์สินเชื่อ ค่าธรรมเนียมการจัดการสินเชื่อ 3. ค่าธรรมเนียมจดจำนอง กับกรมที่ดินในการกู้เงิน หลังจากได้รับเงินกู้แล้ว ต้องมีการจดทะเบียนจำนองกับกรมที่ดิน ซึ่งผู้กู้มีภาระต้องจ่ายค่าธรรมเนียมร้อยละ 1 ของวงเงินกู้ ตามกฎหมาย และ 4. ค่าธรรมเนียมการไถ่ถอน จำนองก่อนกำหนด (Prepayment Penalty) สถาบันการเงินส่วนใหญ่ คิดค่าธรรมเนียมการไถ่ถอน จำนองก่อนกำหนด โดยเฉพาะหากมีการชำระหนี้ทั้งหมดเพื่อปิดบัญชีและไถ่ถอนจำนองออกไป ภายในระยะเวลา 3 ปีแรกของการกู้เงิน ทั้งนี้แต่ละแห่งคิดมากน้อยแตกต่างกัน เป็นต้น ดังเห็นได้ว่า ค่าใช้จ่ายจากการกู้เงินในระบบหรือสถาบันการเงินมีหลายประการ และขั้นตอนก็ยุ่งยาก จึงเป็นเหตุให้ประชาชน รวมทั้งผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้างหันมาพึ่งเงินกู้นอกระบบ

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ประเด็นด้านค่าใช้จ่ายจากการกู้เงินในระบบ ส่งผลต่อการเป็นหนี้นอกระบบของผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ทำให้ได้ข้อมูลยืนยันในข้อค้นพบของงานวิจัย ผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ได้ให้ข้อมูลในประเด็นด้านค่าใช้จ่ายจากการกู้เงินในระบบที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการเป็นหนี้นอกระบบ โดยกล่าวไว้ดังนี้

ไม่ไหวครับ กู้เงินจากธนาคาร มีค่าธรรมเนียมสูงนี้มากเลย เสียขยับเสี่ยย่อยกว่าจะได้เงินแต่ละทีก็ลำบาก เดินทางทีก็ใช้เงินเยอะ วนวาย วนวาย วนๆที่ลูกชายผมก็กู้ในระบบได้นะ แต่เห็นว่าช้า แล้วมันก็ยุ่งยาก ก็เลยมากู้นอกระบบดีกว่า เอาเงินมาให้ถึงที่

สะดวกดี ขอมเสียดอกเอาหน่อย (ชาติชาย นามสมมติ, สัมภาษณ์ 6 ตุลาคม 2553)

1.10 อัตราดอกเบี้ยเงินกู้นอกระบบ

อัตราดอกเบี้ยที่เจ้าหนี้และลูกหนี้เช่นผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้างได้ตกลงกัน คือ ร้อยละ 20 บาทต่อเดือน ถือเป็นอัตรามาตรฐานของการให้กู้ยืมเงินนอกระบบในเขตเทศบาลนครนครปฐม แม้ว่าเป็นอัตราที่สูง แต่เป็นราคาที่ยอมรับได้ สามารถจ่ายเป็นรายวัน ครั้งละไม่มาก และสามารถเจรจาต่อรองเลื่อนการชำระได้ จึงเป็นปัจจัยส่งเสริมการกู้ยืมเงินนอกระบบ และพร้อมเป็นหนี้ได้ตลอดเวลา

บริการเงินด่วน เป็นเงินกู้ยืมนอกระบบชนิดหนึ่งที่ทำให้บริการโดยผู้ให้กู้ที่มีใช้สถาบันการเงินกำหนดอัตราดอกเบี้ยของ เงินด่วนและเงินกู้ยืมนอกระบบสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมของสถาบันการเงิน ด้วยความจำเป็นของผู้กู้ที่มีความจำเป็นต้องใช้บริการเงินด่วนและเงินกู้ยืมนอกระบบ จึงตกอยู่ในภาวะจำยอมที่ต้องจ่ายดอกเบี้ยสำหรับเงินด่วนและเงินกู้ยืมนอกระบบในอัตราที่สูงกว่าเงินกู้ทั่วไป ในส่วนของผู้ให้กู้คิดว่าเขาไม่ได้บังคับให้ผู้แต่เป็นที่ผู้เองที่มาขอเงินด่วนและเงินกู้ยืมนอกระบบโดยยอมจ่ายอัตราดอกเบี้ยที่สูงกว่าอัตราเงินกู้ปกติ ความรวดเร็วทันใจ ไร้ผล อนุมัติ ภายใน 30 นาที ทั้งหมดคือข้อดีของเงินด่วนและเงินกู้ยืมนอกระบบ ผู้ที่กู้ส่วนมากมักมีความจำเป็นต้องใช้เงินอย่างเร่งด่วน การอนุมัติอย่างรวดเร็วจึงเป็นที่ถูกใจของผู้ใช้บริการเงินด่วนและเงินกู้ยืมนอกระบบ

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ประเด็นด้านอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมนอกระบบ ส่งผลต่อการเป็นหนี้นอกระบบของผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ทำให้ได้ข้อมูลยืนยันในข้อค้นพบของงานวิจัย ผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ได้ให้ข้อมูลในประเด็นด้านอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมนอกระบบที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการเป็นหนี้นอกระบบ โดยกล่าวไว้ดังนี้

รู้ณะ ว่าดอกเบี้ยสูง สูงกว่าที่อื่น แต่ก็ยอม เพราะมันจำเป็น บางที่ต้องการใช้เงินด่วนมากๆ ก็ไปเอาที่เขกบ้าง บริการเงินด่วนบ้าง เพราะอนุมัติเร็ว ได้เงินเร็ว ผมคิดว่าบริการแบบนี้ถึงใครๆ จะเรียกว่านอกระบบ โหดมหาโหดยังไง แต่ก็เข้ามาช่วยคนจนอย่างเราเมื่ตอนที่เราลำบากได้ ส่วนเรื่องดอกเบี้ย ก็เป็นสิทธิ์ของเขาที่เขาควรจะได้ เพราะเขาให้เงินเราใช้อย่างง่ายๆ เขาไม่ได้บังคับให้เรากู้ แต่เราไปขอกู้เขาเอง ปัญหาไม่ได้อยู่ที่พวกเจ้าหน้าที่หรอก แต่อยู่ที่ตัวเราเองมากกว่า เราทำให้ตัวเราเองมีหนี้มากกว่า ไม่รู้ณะ ผมคิดอย่างนี้ณะคนอื่นผมก็ไม่รู้เหมือนกัน (สมัย นามสมติ, สัมภาษณ์ 28 สิงหาคม 2553)

2. สาเหตุที่นำมาสู่การตัดสินใจไม่ชำระหนี้นอกระบบของกลุ่มผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้างในเขตเทศบาลนครนครปฐม

เมื่อผู้กู้ประสบกับปัญหาทางการเงิน ด้วยสาเหตุด้านภาระค่าใช้จ่าย และหนี้สินเดิมที่มีอยู่แล้ว จนส่งผลให้การใช้จ่ายในการบริโภคปกตินั้นไม่สามารถทำได้เต็มที่ เช่นขาดแคลนเงินในการจับจ่ายใช้สอย ภาระค่าใช้จ่ายในครัวเรือน ถึงแม้มีการกู้หนี้เพื่อเพิ่มระดับการบริโภคแล้ว แต่ยังไม่เพียงพอกับภาระที่เกิดขึ้น ส่งผลให้ผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้างไม่สามารถชำระหนี้ได้ โดยสาเหตุหลักที่ทำให้ผู้กู้ไม่ส่งคืนเงินกู้ยืม มีดังนี้

2.1 ปัญหาด้านพฤติกรรมการบริโภคของผู้กู้หรือผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง

ผู้ขับขี่ยานยนต์รับจ้างถือว่าเป็นกลุ่มคนชนชั้นกรรมาชีพ ที่มีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินที่เสี่ยงต่อการเป็นหนี้ และไม่ชำระหนี้กลุ่มหนึ่ง เนื่องจากสามารถแบ่งคนกลุ่มนี้เป็นลูกหนี้นอกระบบได้ 3 แบบด้วยกัน โดยกลุ่มแรกนั้นเป็นกลุ่มที่มีรายได้พอเลี้ยงตัวและครอบครัว

และมีวินัยทางการเงินที่ระดับหนึ่ง แต่พวกเขาได้ก่อนนี้ขึ้นมาเนื่องจากความจำเป็นเฉพาะหน้า บางอย่าง ยกตัวอย่างเช่น มีสมาชิกภายในครอบครัวเกิดเจ็บป่วยหนักหรือถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย ทำให้พวกเขาจำเป็นต้องกู้เงินนอกระบบ ด้วยอัตราดอกเบี้ยที่สูงทำให้พวกเขาไม่สามารถชำระคืนเงินกู้ได้ ส่งผลให้ภาระหนี้สินพอกพูนขึ้นเรื่อยมา สำหรับลูกหนี้กลุ่มที่สองนั้น เป็นกลุ่มที่มีรายได้ในระดับพอเลี้ยงตัวแต่ไม่มีวินัยทางการเงิน โดยกลุ่มนี้มีรายได้มากจากการรับส่งผู้โดยสารและเพียงพอในการซื้อหาสิ่งจำเป็นต่างๆ ในชีวิต แต่มีพฤติกรรมการใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่าย และไม่มีความรู้ทางด้านการเงินอย่างเพียงพอ พวกเขาคิดว่ารายได้ที่หามาได้เพียงพอต่อการซื้อหาสินค้าฟุ่มเฟือยต่างๆ จนกระทั่งเกิดปัญหาการเงิน และเป็นหนี้ในระบบ แต่พวกเขาคิดว่ามีความสามารถพอในการชำระคืนเงินกู้ในระบบได้ ซื้อเท็จจริงแล้วพวกเขาไม่สามารถชำระคืนหนี้ในระบบได้ เนื่องจากยังไม่สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้เงินฟุ่มเฟือยได้ และไม่มีความรู้เรื่องการออมเงินไว้ใช้จ่ายยามฉุกเฉิน กลุ่มสุดท้ายนี้เป็นกลุ่มที่มีรายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตประจำวันจริงๆ ซึ่งลูกหนี้กลุ่มนี้เป็นกลุ่มใหญ่มากในสังคมไทย คนกลุ่มนี้สามารถทำงานหาเลี้ยงตัวเองได้อย่างพอเพียง แต่อาจมีภาระหนักที่บ้าน เช่น คุณพ่อคุณแม่เจ็บป่วยหนักอย่างเรื้อรัง ต้องการค่าใช้จ่ายจำนวนมากในแต่ละเดือน หรือมีครอบครัวขนาดใหญ่มากเกินไป ซึ่งสร้างภาระค่าใช้จ่ายจำนวนมาก ไปจนกระทั่งถึงกลุ่มที่ไม่สามารถทำงานหาเลี้ยงตนเองได้อย่างเพียงพอ ถึงแม้ว่าการทำงานหนักมากในแต่ละวัน หรือคนพิการหรือแก่ชราที่ไม่ได้มีเงินเก็บไว้ใช้อย่างพอเพียง ด้วยปัญหาทางด้านสุขภาพที่ต่อเนื่องทั้งของคนในครอบครัว และของตนเอง จึงจำเป็นต้องใช้เงินในการรักษา เป็นเหตุให้ส่งผลกระทบต่อการใช้ความสามารถในการชำระหนี้ในระบบที่ไปกู้ยืมมา

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ปัญหาด้านพฤติกรรมการใช้เงินของผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้างเป็นหนึ่งในสาเหตุที่นำมาสู่การตัดสินใจไม่ชำระหนี้ในระบบของกลุ่มผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ทำให้ได้ข้อมูลยืนยันในข้อค้นพบของงานวิจัย ผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้างได้ให้ข้อมูลในประเด็นปัญหาด้านพฤติกรรมการใช้เงินของผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้างที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการตัดสินใจไม่ชำระหนี้ในระบบ โดยกล่าวไว้ดังนี้

พวกเมล์เครื่องอย่างเรา ก็มีหลายแบบ อย่างเพื่อนๆกันในวันนี้ก็มีหมดทุกรูปแบบ พวกที่รายได้ดี รู้จักใช้เงิน ก็มี แต่ดันลูกมาป่วย แม่ยายเล่นไฟ บางทีโดนตำรวจจับ ก็ต้องเสียเงินไปประกันตัวกัน ไม่มีเงิน ก็ต้องไปกู้แบกบ้าง อะไรบ้าง บางวันก็ไม่มีจ่ายดอกเขา อีกพวกที่รายได้ดีเหมือนกัน แต่ใช้เงินไม่เป็น ฟุ่มเฟือย กินเหล้า สูบบุหรี่ แทนที่เงินจะเหลือ ก็ไม่มีไปกู้เขามา คิดว่าตัวเองจะใช้คืนได้ตรงเวลา ถึงเวลาที่เขาเงินไปกินเหล้าอีก บางทีก็ต้องเบี้ยวหนี้เขาไป แล้วอีกพวกก็มีเยอะ คือพวกที่วิ่งเมล์ๆดี รายได้ก็พอได้ แต่มีภาระเยอะ ต้องเลี้ยงคนในบ้านหลายคน บางคนก็ป่วย ก็ต้องไปกู้เงินเขามา บางทีก็หาเงินไปจ่ายดอกไม่ทัน เพราะรักษา

คนป่วยมันต้องจ่ายอยู่เรื่อย แล้วรักษาก็ยังไม่หายสักที ใช้เงินก็มาก ผมว่าอย่างนี้ลำบากมาก ถ้าเป็นผมนะ ตายดีกว่า อยู่ไปก็ลำบากคนอื่น อะ..นี่ผมพูดจริงนะ (มานพ นามสมมติ, สัมภาษณ์ 17 ตุลาคม 2553)

2.2 ปัญหาด้านดอกเบี้ย

ความเจริญก้าวหน้าในสมัยปัจจุบันทำให้ความเป็นอยู่และการดำเนินชีวิตของบุคคลในสังคมเปลี่ยนแปลงไปมาก แต่กฎหมายที่ใช้บังคับในเรื่องเงินกู้และดอกเบี้ยกลับไม่มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขแต่อย่างใด กฎหมายที่ได้บัญญัติและบังคับใช้มานานก็เริ่มมีช่องว่างและขาดความเหมาะสม ผู้ให้กู้กำหนดอัตราดอกเบี้ยซึ่งเป็นมาตรฐานสำหรับการกู้เงินนอกระบบ คือ ร้อยละ 20 บาทต่อเดือน ถือว่าเป็นอัตราที่สูง ประกอบกับจำนวนเงินกู้ที่กู้นั้นมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ จากอัตราดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นและหนี้ที่เพิ่มพูนขึ้น ทำให้ไม่สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข ส่งผลให้ขาดแรงผลักดันในการหาเงินมาชำระหนี้ จนเป็นภาระหนี้สินเรื้อรังจากการตัดสินใจไม่ชำระหนี้ ส่วนใหญ่ผู้ที่ประสบปัญหาด้านอัตราดอกเบี้ยสูง คือกลุ่มผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้างที่มีพฤติกรรมการบริโภคที่เสี่ยงต่อการดำรงชีวิต กล่าวคือมีรายได้น้อยเพียงพอกับรายจ่าย และพวกเขาได้ก่อหนี้ขึ้นมาเนื่องจากความจำเป็นหลายประการ ทำให้พวกเขาจำเป็นต้องกู้เงินนอกระบบ และด้วยอัตราดอกเบี้ยที่สูงกว่าเงินกู้ในระบบทั่วไปจะทำให้ยอดหนี้โดยรวมเพิ่มมากขึ้น ทำให้พวกเขาไม่สามารถชำระคืนเงินกู้ได้ ส่งผลให้เกิดภาระหนี้สินพอกพูนขึ้น

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ปัญหาด้านดอกเบี้ยเป็นหนึ่งในสาเหตุที่นำมาสู่การตัดสินใจไม่ชำระหนี้ในระบบของกลุ่มผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ทำให้ได้ข้อมูลยืนยันในข้อค้นพบของงานวิจัย ผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้างได้ให้ข้อมูลในประเด็นปัญหาด้านดอกเบี้ยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการตัดสินใจไม่ชำระหนี้ในระบบ โดยกล่าวไว้ดังนี้

กู้นอกระบบสมัยนี้ ดอกก็แพงเหลือเกิน พี่ก็กู้มวยอะด้วย แคมไม่ได้กู้แค่ครั้งเดียว ดอกก็แพง หนี้ก็เพิ่ม รายได้ก็ไม่ค่อยดี ไม่มีปัญญาจะจ่ายให้เขาแล้ว แต่ที่กู้มาก็จำเป็นทั้งนั้น ไหนจะลูก ไหนจะเมียที่ป่วย กู้แล้วกู้อีก ดอกแพงก็ต้องยอม เพราะเราก็ไม่รู้จะไปกู้ใครที่ไหนได้ ไม่มีใครเขาเชื่อถือ ไม่มีอะไรไปค้า ยิ่งหนี้มากขึ้นทุกวันๆ ก็ยังไม่มีเงินจะไปจ่ายเขา เป็นดินพอกหางหมูอยู่นี้แหละครับ (สมภพ นามสมมติ, สัมภาษณ์ 25 ตุลาคม 2553)

2.3 ปัญหาด้านการประกอบอาชีพ

ผู้ขับขี่จักรยานยนต์รับจ้างที่เป็นหนี้ นำเงินกู้ไปใช้ในการลงทุนประกอบอาชีพได้แก่ อาชีพด้านการเกษตร ค้าขาย เป็นต้น อาชีพเหล่านี้มีรายได้น้อยไม่แน่นอน ทำให้ไม่เพียงพอต่อการชำระหนี้รายวัน ผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้างบางราย นอกจากขับขี่จักรยานยนต์รับจ้างรับส่งผู้โดยสารแล้ว ยังได้ลงทุนเพื่อการประกอบอาชีพอื่นอีก เพื่อหารายได้เสริม การลงทุนนั้นได้มาจากการกู้เงินนอกระบบ แต่เนื่องจากการลงทุนเพื่อการประกอบอาชีพมีโอกาสเกิดความ

ผิดพลาดได้ คือ ไม่มีทุนที่ใช้เพื่อการลงทุนในวันต่อๆ ไป เช่นการค้าขายแบบหาบเร่แผงลอยขาดทุน การเกษตรประสบกับภัยพิบัติน้ำท่วมฝนแล้ง เป็นต้น ไม่สามารถทำมาหากินต่อไปได้ แต่สมาชิกในครัวเรือนต้องใช้จ่ายอยู่ทุกวัน ดังนั้น จึงต้องการทุนมาใช้ในการประกอบอาชีพเพื่อหารายได้ และเป็นค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันต่อไป ด้วยเหตุดังกล่าว จึงเป็นปัจจัยส่งเสริมต่อการตัดสินใจไม่ชำระหนี้ในระบบของกลุ่มผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ในเขตเทศบาลนครนครปฐม

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ปัญหาด้านการประกอบอาชีพเป็นหนึ่งในสาเหตุที่นำมาสู่การตัดสินใจไม่ชำระหนี้ในระบบของกลุ่มผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ทำให้ได้ข้อมูลยืนยันในข้อค้นพบของงานวิจัย ผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้างได้ให้ข้อมูลในประเด็นปัญหาด้านการประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการตัดสินใจไม่ชำระหนี้ในระบบ โดยกล่าวไว้ดังนี้

ทุกวันนี้ ینگเม็ลล์อย่างเดียวไม่พอหรือหนุ ต้องหารายได้เสริม ลุงก็ไปกู้เงินมาลงทุนให้แฟนลุงขายของในตลาด ก็ขายดีนี่แหละ มีแผงอยู่ในตลาด แต่บางทีผักก็ขึ้นราคา รับมาก็ขายแพงมากไม่ได้ ลูกก็ค้าขายหมด บางทีก็ขาดทุน โหนจะค่าแผงในตลาดอีก ค่ากินค่าอยู่ อีก บางทีก็ไม่มีเงิน ไปจ่ายดอก ก็ต้องขอผลัดไปก่อน (บุญเลิศ นามสมมติ, สัมภาษณ์ 12 สิงหาคม 2553)

2.4 ปัญหาด้านแหล่งเงินกู้

บุคคลที่ให้กู้เงินในระบบ ส่วนใหญ่เป็นบุคคลธรรมดา ได้แก่ กลุ่มแจกปล่อยเงินกู้ กลุ่มคนไทยที่มีฐานะดี และกลุ่มรับจ้างทางหนี้นอกระบบ (กลุ่มหมวกกันน็อก) ซึ่งมีวิธีการทวงหนี้ที่แตกต่างกัน ปัจจัยดังกล่าวได้ส่งผลต่อการตัดสินใจไม่ชำระหนี้ อันเนื่องมาจากการทวงหนี้ด้วยวิธีต่างๆ ได้ส่งผลกระทบต่อทางด้านจิตใจต่อตัวผู้กู้ กล่าวคือ ทำให้เกิดความเครียด อารมณ์หงุดหงิด ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพต่ำลง

นอกจากนี้ ปัญหาด้านแหล่งเงินกู้ในระบบที่พบคือไม่มีหน่วยงานของรัฐคอยตรวจสอบอย่างเพียงพอจนก่อให้เกิดการละเมิดกฎหมาย เช่น การเรียกเก็บดอกเบี้ยเกินกฎหมายกำหนด คดีอาชญากรรม การติดตามทำร้ายร่างกายเพื่อการทวงหนี้

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ปัญหาด้านแหล่งเงินกู้เป็นสาเหตุหนึ่งที่นำมาสู่การตัดสินใจไม่ชำระหนี้ในระบบของกลุ่มผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้างได้ให้ข้อมูลในประเด็นปัญหาด้านแหล่งเงินกู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการตัดสินใจไม่ชำระหนี้ในระบบ โดยกล่าวไว้ดังนี้

ไปกู้มาหลายที่ ทั้งแจก ทั้งหมวกกันน็อก บางทีไม่มีไปจ่ายดอกจริงๆ แต่กับแจกพอคุยกันได้ วันนี้ไม่มี ก็ขอเป็นวันพรุ่งนี้ แต่พวกหมวกกันน็อก โหดเหมือนกัน ถ้าไม่มีให้มันก็มาตาม มาขู่ เครียดมาก พอเครียดมากเราก็ทำงานไม่ไหว แล้วก็ไม่มีเงินจ่าย ทำให้ดูเหมือน

เราเบี้ยวหนี้ แต่จากใจเลยเนี่ย ไม่อยากเบี้ยวหรอก เคยเห็นบางคน เจอหนักยิ่งกว่าผม ไม่มีเงินจ่าย เขาก็ให้โอกาส 3 ครั้ง หลังจากครั้งที่ 3 เขาก็เริ่มทวงหนี้ เริ่มจาก เตือนก่อน ต่อมาก็ขู่ ถ้ายังไม่จ่ายอีก ก็ทำร้ายร่างกาย แต่ไม่ถึงตาย และสุดท้ายก็คือยึดทรัพย์ ยิ่งโหด เราก็ยิ่งเครียด แล้วก็ไม่มีปัญหาหมามาให้ (อุคม นามสมมติ, สัมภาษณ์ 12 สิงหาคม 2553)

2.5 ปัญหาด้านจำนวนเงินกู้

การกู้ยืมเงินนอกระบบไม่มีกฎหมายที่ตายตัวในเรื่องของจำนวนเงินกู้ สามารถกู้ได้ไม่จำกัดวงเงิน และตกลงกันได้ระหว่างผู้ให้กู้และผู้ขอกู้ ในขณะที่การกู้เงินจากสถาบันการเงิน และธนาคารพาณิชย์จำกัดวงเงินกู้ประมาณร้อยละ 15 – 20 ของหลักทรัพย์ค้ำประกัน หรือในลักษณะจำกัดวงเงินกู้ ประมาณร้อยละ 80 ของมูลค่าประเมิน หรือราคาซื้อขายบ้าน ด้วยเหตุนี้เอง จึงไม่มีการควบคุมการกู้ยืมเงินอย่างแท้จริง ส่งผลให้ผู้กู้บางรายขาดวินัยกับตนเอง และกู้เงินจำนวนมากเกินไปโดยไม่ประมาณศักยภาพในการชำระหนี้ จนเป็นหนี้สะสม และสุดท้ายก็ยากต่อการชำระหนี้

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ปัญหาด้านจำนวนเงินกู้เป็นหนึ่งในสาเหตุที่นำมาสู่การตัดสินใจไม่ชำระหนี้ นอกระบบของกลุ่มผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้างได้ให้ข้อมูลในประเด็นปัญหาด้านจำนวนเงินกู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการตัดสินใจไม่ชำระหนี้ นอกระบบ โดยกล่าวไว้ดังนี้

เป็นหนี้มานานแล้ว แต่ก็ใช้ไม่หมดเสียที ก็ก็เออะ เขาไม่กำหนดจำนวนเงินที่เลยกู้เต็มที่ ทำให้เป็นหนี้มาก ทำให้ไม่มีปัญญามาจ่ายดอก บางทีก็ผลัดไปก่อน ก็ไม่รู้ว่ามีอะไรผมจะหมดหนี้เสียที (ถลอง นามสมมติ, สัมภาษณ์ 12 สิงหาคม 2553)

2.6 ปัญหาด้านการเป็นหนี้ต่อเนื่อง

เมื่อได้ก้อนนี้จากแหล่งหนึ่งแล้ว ปรากฏว่าไม่สามารถชำระคืนหนี้ได้ จึงจำเป็นต้องกู้เงินดอกเบี๊ยถูกไปชำระเงินกู้ดอกเบี๊ยแพง เพื่อสามารถจัดการกับการชำระหนี้ในแหล่งเงินกู้ที่แรกได้ กล่าวคือการใช้เงินค่วนและเงินกู้นอกระบบมาแก้ไขปัญหานี้สิน โดยเอาเงินที่กู้มาไปปิดบัญชีหนี้สินอื่นๆ แล้วหันมาจ่ายชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้รายใหม่เพียงรายเดียว เพราะมีหนี้สินหลายรายการ การกู้เงินค่วนและเงินกู้นอกระบบในจำนวนเงินที่สูงเพื่อนำมาปิดบัญชีหนี้สินอื่นๆ และด้วยอัตราดอกเบี้ยที่สูงกว่าเงินกู้ทั่วไปจะทำให้ยอดหนี้โดยรวมเพิ่มมากขึ้น ไม่ว่าจะกู้จากเงินค่วนหรือเงินกู้นอกระบบกลายเป็นการเพิ่มภาระหนี้สินให้มากขึ้น โดยเฉพาะปัญหาที่เกิดขึ้นจากการผิदनัดชำระหนี้ที่กู้มาจากเงินกู้นอกระบบ เป็นการสร้างปัญหาให้กับตัวผู้กู้อย่างต่อเนื่อง การคำนึงถึงความสามารถในการจ่ายชำระหนี้คืนเป็นสิ่งสำคัญ หากกู้มาแล้วไม่สามารถจ่ายชำระหนี้คืนคืนได้ แทนที่จะเป็นการแก้ไขปัญหานี้สินกลับทำให้เกิดภาวะหนี้สินต่อเนื่อง ไม่มีที่สิ้นสุด

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ปัญหาด้านการเป็นหนี้ต่อเนื่องเป็นหนึ่งในสาเหตุที่นำมาสู่การตัดสินใจไม่ชำระหนี้ในระบบของกลุ่มผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ทำให้ได้ข้อมูลยืนยันในข้อค้นพบของงานวิจัย ผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้างได้ให้ข้อมูลในประเด็นปัญหาด้านการเป็นหนี้ต่อเนื่องที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการตัดสินใจไม่ชำระหนี้ในระบบ โดยกล่าวไว้ดังนี้

ตอนแรกก็กู้ที่เดียว แต่ดอกเบี้ยแพงมาก ไม่มีปัญญาจ่าย ทีนี้ทั้งคันทั้งดอกท่วมหัว ไม่รู้จะทำยังไง เจ้าหนี้ก็มาทวง ถ้าไม่จ่ายก็กลัวมันจะทำร้ายเอา ก็เลยไปกู้ที่อื่น ดอกถูกกว่า นิดนึง แล้วไปคืนที่แรก ให้เหลือที่เดียว ตอนนั้นก็จ่ายของเจ้าหนี้รายใหม่ไป ก็ไม่รู้ว่าจะจ่ายไป ได้ถึงเมื่อไร ถ้ารายได้ไม่ดี ก็คงต้องกู้ที่ใหม่ ไปโปะที่เก่าอีก เป็นอย่างนี้เรื่อยไป ไม่รู้จักจบจักสิ้น ทำไงได้รามาคนหาเข้ากินค่า (อำนาจ นามสมมติ, สัมภาษณ์ 25 ตุลาคม 2553)

ผมเคยไปกู้เงินที่หนึ่ง เพื่อไปออกดอกอีกที่ ดอกที่ไปกู้มากับที่มาปล่อยก็เท่ากัน แต่ที่ได้ก็ได้อาจจากการปล่อยจำนวนมากๆ พอมาตอนที่เศรษฐกิจไม่ดี ลูกหนี้ที่ผมเคยไป ออกดอกไว้ หนีกันหมด กลายเป็นหนี้สูญ ทีนี้ผมก็ต้องมารับใช้ มารับผิดชอบ และต้องหาเงิน มาใช้ที่เคยไปกู้มา บอกตรงๆ ว่าเครียดมาก จนเป็นอัมพฤกษ์ เจ้าหนี้ก็ให้ค่อยๆ ใช้ไป ตอนนี้หายดีแล้ว ก็เลยมาวิ่งเมล์ได้ (อำนาจ นามสมมติ, สัมภาษณ์ 25 ตุลาคม 2553)

2.7 ปัญหาด้านลักษณะการค้ำประกัน

กรณีที่มีเงินกู้จำนวนน้อย ส่วนใหญ่ไม่ต้องใช้บุคคลค้ำประกัน และไม่มีหลักประกัน จึงง่ายต่อการเป็นหนี้ในระบบ ทำให้ยากต่อการควบคุมพฤติกรรมการเป็นหนี้ โดยที่ผู้กู้ไม่มีเงื่อนไขใดๆ มากำหนด การกู้ยืมง่ายและสะดวกเกินไป สำหรับกรณีที่กู้เงินจำนวนมาก ต้องมีบุคคลค้ำประกัน โดยได้ทำสัญญากู้ยืมเอาไว้กับผู้ให้กู้ และใช้บุคคลเป็นผู้ค้ำประกันเงินกู้จำนวนดังกล่าว ต่อมาผู้กู้ไม่ยอมส่งเงินต้นพร้อมดอกเบี้ย บุคคลในฐานะผู้ค้ำประกันก็ต้องส่งดอกเบี้ยแทน แต่เนื่องจากผู้ค้ำประกันกำลังประสบปัญหาเรื่องการเงิน ไม่สามารถชำระหนี้ได้ เจ้าหนี้จึงส่งคนมาทวงหนี้ โดยวิธีการต่างๆ และมีระดับความรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ เริ่มตั้งแต่การตักเตือน การข่มขู่ และหากยังไม่ชำระหนี้ก็ติดต่อด้วยการทำร้ายร่างกายแต่ไม่ถึงขั้นเอาชีวิต และสุดท้ายติดตามถึงที่อยู่เพื่อยึดทรัพย์ ด้วยเหตุดังกล่าว ทำให้เกิดภาวะหนี้สินมากขึ้น เกิดภาวะกดดันทางด้านจิตใจ เกิดความเครียด และวิตกกังวล จึงส่งผลต่อการไม่ชำระหนี้ต่อไป

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ปัญหาด้านลักษณะการค้ำประกันเป็นหนึ่งในสาเหตุที่นำมาสู่การตัดสินใจไม่ชำระหนี้ในระบบของกลุ่มผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้างได้ให้ข้อมูลในประเด็นปัญหาด้านลักษณะการค้ำประกันที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการตัดสินใจไม่ชำระหนี้ในระบบ โดยกล่าวไว้ดังนี้

พอดีเพื่อนผมมีปัญหาการเงิน ต้องการให้หาแหล่งเงินทุนให้ ผมจึงไปติดต่อ

นายทุนเงินกู้นอกระบบ เพื่อขอกู้เงินให้เพื่อน จำนวน 5,000 บาท โดยผู้ให้กู้เป็นผู้มีอิทธิพล ในเขตพื้นที่และรับราชการเป็นตำรวจ เพื่อนไปทำสัญญากู้ยืมเอาไว้กับผู้ให้กู้ และให้ผมเป็นผู้ค้ำประกันเงินกู้จำนวนดังกล่าว ต่อมาเพื่อนไม่ยอมส่งเงินต้นพร้อมดอกเบี้ย ผมในฐานะผู้ค้ำประกันก็ต้องส่งดอกเบี้ยแทน ช่วงแรกก็ส่งดอกเบี้ยแทนเพื่อน แต่เนื่องจากผมกำลังประสบ ปัญหาเรื่องการเงินเพราะเนื่องจากตกงาน แต่เจ้าหน้าที่ก็ส่งคนมาทวงหนี้ ข่มขู่ต่าง ๆ นานา ผม กลุ้มใจมาก ไม่รู้จะทำอย่างไรกลัวก็กลัว (บุญนำ นามสมมติ, สัมภาษณ์ 12 สิงหาคม 2553)

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) และการ สังเกต (Observation) โดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบลูกโซ่ (Snowball Sampling) จากผู้ให้ข้อมูล หลักที่เป็นผู้ให้กู้เงิน หรือนายทุนเงินกู้ ในเขตเทศบาลนครนครปฐม จำนวน 5 คน และมี ประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับหนี้นอกระบบ คือสามารถแสดงทัศนคติในมุมมองของเจ้าหน้าที่ และใน บางครั้งได้มีมุมมองของลูกหนี้ เนื่องจากเป็นทั้งผู้ให้กู้เงิน และเข้าใจในสถานการณ์ของลูกหนี้ รวมทั้งได้อยู่ในวงการหนี้นอกระบบมาเป็นระยะเวลาอันยาวนานพอสมควร ปรากฏผลการวิเคราะห์ ดังนี้

จากการที่ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยอาศัยวิธีวิทยาชาติพันธุ์วรรณา ทำให้ผู้วิจัย ได้พบข้อมูลของการวิจัยในเรื่องการเป็นหนี้ และการตัดสินใจไม่ชำระหนี้นอกระบบของกลุ่ม ผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ในเขตเทศบาลนครนครปฐม ในประเด็นคำตอบที่หลากหลาย ของผู้ให้กู้เงิน ในที่นี้ผู้วิจัยได้แบ่งประเด็นการศึกษาออกเป็น 2 ด้าน คือ 1. การเป็นหนี้นอกระบบ ของกลุ่มผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้างในเขตเทศบาลนครนครปฐม 2. สาเหตุที่นำมาสู่การ ตัดสินใจไม่ชำระหนี้นอกระบบของกลุ่มผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้างในเขตเทศบาลนคร นครปฐม ดังต่อไปนี้

1. การเป็นหนี้นอกระบบของกลุ่มผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้างในเขต เทศบาลนครนครปฐม

ผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้กู้เงิน แบบเจาะลึก (In-depth Interview) พบว่า ผู้ที่ กู้เงินนอกระบบมีอาชีพที่หลากหลาย ได้แก่ แม่ค้า พ่อค้า สาวโรงงาน นักร้องกลางคืนตามสถาน บันเทิง ผู้ประกอบการธุรกิจส่วนตัว รวมถึงกลุ่มคนชนชั้นกรรมาชีพ และกลุ่มคนชายขอบอย่างผู้ ขับขี่จักรยานยนต์รับจ้าง ซึ่งนับว่าเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักของผู้ให้กู้เงินนอกระบบ โดยสาเหตุของ การเป็นหนี้นอกระบบ มีดังต่อไปนี้

1.1 ภาระค่าใช้จ่ายในครอบครัว

ผู้ขับขี่จักรยานยนต์รับจ้างส่วนใหญ่เป็นหัวหน้าครอบครัวขนาดใหญ่ มีภาระที่ต้องรับผิดชอบมาก เนื่องจากสมาชิกในครอบครัวจำนวนหลายคน บางคนกำลังศึกษาอยู่ บางคนยังไม่สามารถประกอบอาชีพได้ ดังนั้นภาระทั้งหมดจึงตกอยู่กับหัวหน้าครอบครัว ประกอบ

กับรายได้ที่หามาได้ก็ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิต เกิดภาวะความยากจน จึงต้องหันมาหาทางออกโดยการกู้เงินนอกระบบ

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ประเด็นเรื่องภาระค่าใช้จ่ายในครอบครัวส่งผลต่อการเป็นหนี้นอกระบบของผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ผู้ให้กู้เงินได้พูดถึงประเด็นเรื่องภาระค่าใช้จ่ายในครอบครัวที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการเป็นหนี้นอกระบบ โดยกล่าวไว้ดังนี้

มอเตอร์ไซค์วินส่วนใหญ่มีครอบครัวใหญ่ แคมเขาก็เป็นหลักได้คนเดียว ต้องรับผิดชอบภาระในบ้าน ลูกก็ยังเรียนไม่จบ ไหนจะรายจ่ายในบ้าน ค่ากิน ค่าอยู่ รายได้ก็ไม่ค่อยดี เดือนนี้คนเขาก็มีรถกันเกือบหมด ไม่ค่อยมีใครนั่งมอเตอร์ไซค์ เงินก็ไม่พอใช้ ทำให้เขาไม่มีทางเลือก ก็เห็นจะมีแต่กู้นอกระบบอย่างพวกพี่เนี่ยแหละ ที่พอเป็นที่พึ่งให้ได้ (ชาติรี นามสมมติ, สัมภาษณ์ 22 กันยายน 2553)

1.2 ระดับการศึกษา

ผู้ขับขี่จักรยานยนต์รับจ้างเป็นผู้ที่มีระดับการศึกษาในระดับประถมศึกษา จึงส่งผลต่อการประกอบอาชีพที่ไม่มั่นคง ทำให้มีรายได้น้อยและไม่เพียงพอที่จะจุนเจือครอบครัว มีความเสี่ยงในชีวิตเพราะขาดแคลนเงินออม ในเวลาเดียวกัน ยังถูกรุมเร้าด้วยปัญหาหนี้สิน ใช้ชีวิตอย่างขาดการวางแผนการเงินอย่างเหมาะสม และไม่มีเตรียมพร้อมทางการเงินที่ดีพอ นอกจากนี้ระดับการศึกษาส่งผลต่อจิตสำนึกในด้านการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพของสมาชิกในครอบครัว จากการศึกษาพบว่า ผู้ขับขี่จักรยานยนต์รับจ้างมีบุตรหลายคน โดยขาดการวางแผนครอบครัว สมาชิกบางคนมีครอบครัวและมีบุตรก่อนวัยอันควร ปัญหาดังกล่าวนำมาสู่ความไม่มั่นคงทางฐานะของครอบครัว และเพื่อที่จะดำรงชีวิตต่อไป หนี้นอกระบบจึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งของกลุ่มผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง

ผลงานวิจัยบทความระดับปริญญาตรี

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ประเด็นเรื่องระดับการศึกษาส่งผลต่อการเป็นหนี้นอกระบบของผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ผู้ให้กู้เงินได้พูดถึงประเด็นเรื่องระดับการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการเป็นหนี้นอกระบบ โดยกล่าวไว้ดังนี้

ลูกนี่บางคนกู้เงินกันมานาน จนรู้จักและสนิทกัน รู้จักทั้งครอบครัวเลย บางคนเรียนน้อย ไม่มีการศึกษา ไม่รู้จะทำอะไรดี ก็ต้องมาวิ่งแม่เหล็กเนี่ยแหละ รายได้ก็พออยู่ได้ แต่ไม่มีเงินเก็บ แคมยังต้องรับผิดชอบคนในบ้านหลายคน ลูกบางคนก็เรียนจบแค่ ม. 3 ก็ทำงานทำยาก แคมยังมีลูกขึ้นมาอีก ก็มีภาระเพิ่มมากขึ้นอีก รายจ่ายก็เพิ่มขึ้น รายได้ก็ไม่พอมายใช้จ่าย เลยต้องหันมากู้นอกระบบกัน เจ็ก็ต้องคิดดอกเบี้ย แต่ถ้าวินหนไม่มีจริงๆ ก็ลัดไปก่อนได้ เราที่คนไทยเหมือนกัน คุยกันได้ สงสาร คบกันมานาน (รัชณี นามสมมติ, สัมภาษณ์ 12 สิงหาคม 2553)

1.3 การขาดวินัยในการดำเนินชีวิต

ผู้ขับขี่จักรยานยนต์รับจ้างหลายคนดำเนินชีวิตด้วยความประมาท ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย กล่าวคือ นอกจากจะมีรายได้เล็กน้อยจากการประกอบอาชีพแล้ว ยังไม่มีวินัยในการใช้จ่ายเงิน ด้วยสาเหตุจากการฟุ่มเฟือย เช่น เล่นการพนัน เข้าบ่อน เล่นหวย เป็นต้น โดยเห็นแก่เงินที่จะได้มาเพียงเล็กน้อย และไม่คำนึงถึงความไม่คุ้มค่าจากการเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งในวงจรที่ผิดกฎหมาย เพราะนอกจากจะเสียเงินไปกับการเล่นการพนันแล้ว ยังทำผิดกฎหมาย และถูกตำรวจดำเนินคดีตามกฎหมาย อาจถูกปรับ และเสียเงินไป จนต้องหางานออกโดยการพึ่งพาหนี้ในระบบจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ประเด็นเรื่องการขาดวินัยในการดำเนินชีวิตส่งผลกระทบต่อการเป็นหนี้ในระบบของผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ผู้ให้กู้เงินได้พูดถึงประเด็นเรื่องการขาดวินัยในการดำเนินชีวิตที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการเป็นหนี้ในระบบ โดยกล่าวไว้ดังนี้

เห็นมาหลายคนแล้ว พวกที่เป็นหนี้ ส่วนใหญ่ก็ชอบเล่นหวย บางงวดก็ถูกรางวัลก็เสีย สุดท้ายแล้วก็ได้ไม่คุ้มเสีย พอไม่ถูกรางวัลก็ไม่มีเงินมาจ่ายค่าหวย เจ้ามือก็ตามทาง ก็ต้องมาสู้ที่ผมเนี่ยแหละ ที่ผมสู้เนี่ยก็เพราะว่า ผมเองก็เป็นเจ้ามือด้วย บางทีก็มีพวกที่สู้ที่อื่นเพื่อมาจ่ายค่าแทงหายกับผม และบางทีก็ลูกหนี้ผมเองเนี่ยแหละ กู้ไปจ่ายกับเจ้ามือคนอื่น (อนันต์ นามสมมติ สัมภาษณ์ 25 ตุลาคม 2553)

1.4 การลงทุนเพื่อการประกอบอาชีพ

การลงทุนเพื่อการประกอบอาชีพ หรือธุรกิจส่วนตัวจำเป็นต้องอาศัยเงินทุนเพื่อมาใช้สำหรับกิจการนั้นๆ เงินทุนเหล่านั้นก็ได้มาจากแหล่งเงินกู้ทั้งในและนอกระบบ ขึ้นอยู่กับโอกาส และความเหมาะสม สำหรับคนชนชั้นกรรมาชีพ ซึ่งไม่มีคุณสมบัติที่เพียงพอในการกู้เงินจากสถาบันการเงิน จึงต้องใช้บริการหนี้ในระบบ โดยมุ่งหวังว่าจะนำเงินที่ได้จากการกู้ไปลงทุนเพื่อให้ได้ผลกำไรกลับมาและเป็นวิถีทางที่จะเพิ่มรายได้ต่อไป

นอกจากผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้างจะมีอาชีพในการขับขี่รับส่งผู้โดยสารในเขตเทศบาลนครนครปฐมแล้ว ยังมีอาชีพเสริมจากการค้าขายโดยลงทุนให้สมาชิกในครอบครัวเป็นผู้ดำเนินกิจการ จึงจำเป็นต้องพึ่งพาแหล่งเงินเพื่อใช้ในการลงทุนเพื่อการค้าขาย และแหล่งเงินที่สะดวก รวดเร็ว ไม่มีความยุ่งยาก ก็คือ แหล่งเงินกู้ในระบบ

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ประเด็นเรื่องการลงทุนเพื่อการประกอบอาชีพส่งผลกระทบต่อการเป็นหนี้ในระบบของผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ผู้ให้กู้เงินได้พูดถึงประเด็นเรื่องการลงทุนเพื่อการประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการเป็นหนี้ในระบบ โดยกล่าวไว้ดังนี้

ที่ผมออกดอกไปเนี่ย สาเหตุหนึ่งเขาก็เอาไปลงทุนค้าขาย อย่างมีราย
หนึ่ง ก็เอาไปเช่าแผงในตลาด ให้เมียขายของ ก็ถือว่าโอเคนะ ขยันทำมาหากินดี ไม่ได้เอาไปใช้
จ่ายฟุ่มเฟือย ผมเองก็สนับสนุน ก็ไม่มีอะไรมาบางที่ไม่มีจ่ายดอก ก็คุ้มกันได้ ผ่อนผันกันไป
(มุฮัมหมัด นามสมมติ, สัมภาษณ์ 1 สิงหาคม 2553)

1.5 เทศกาลต่างๆ

ช่วงเวลาที่การกู้ยืมเงินนอกระบบสะสมมาก เกิดขึ้นตามเทศกาล
ต่างๆ เช่น เทศกาลปีใหม่ เทศกาลสงกรานต์ เทศกาลตรุษจีน สารทจีน และช่วงการเปิดภาค
การศึกษา เนื่องจากช่วงเวลาดังกล่าว จะกระตุ้นสภาพคล่องของระบบเศรษฐกิจ ประชาชนรวมถึง
ผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้างใช้จ่ายใช้สอยมากด้วยเหตุผลหลายประการ เช่น การใช้จ่ายโดย
เป็นการท่องเที่ยวกับครอบครัว เลี้ยงสังสรรค์ ทำบุญ ซื้อมีด้าอุปโภคบริโภคในช่วงเทศกาลต่างๆ
และจำเป็นต้องหาเงินมาเพื่อเป็นค่าเล่าเรียนของบุตร ในช่วงใกล้เปิดภาคการศึกษา

จากสาเหตุดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าผู้ขับขี่จักรยานยนต์รับจ้าง ได้เข้า
มาสู่วัฏจักรของระบบเศรษฐกิจ มีความจำเป็นต้องใช้จ่ายเงิน แต่เนื่องด้วยรายได้ไม่เพียงพอกับ
รายจ่ายที่เกิดขึ้น จึงต้องใช้บริการเงินกู้นอกระบบ เพื่อตอบสนองความต้องการในการบริโภค
สำหรับชีวิตประจำวัน

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ประเด็นเรื่องเทศกาลต่างๆ ส่งผล
ต่อการเป็นหนี้นอกระบบของผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ผู้ให้กู้เงินได้พูดถึงประเด็นเรื่อง
เทศกาลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการเป็นหนี้นอกระบบ โดยกล่าวไว้ดังนี้

ที่เห็นๆ ช่วงที่คนมาคู่กัน ก็เป็นช่วงที่ใกล้เทศกาล เช่นสงกรานต์ บาง
คนก็กลับบ้านที่อยู่จังหวัดหนึ่งไปหาครอบครัว ก็ต้องใช้เงินใช้จ่ายใช้สอย ซื้อมีด้าของไป
ให้ญาติ แล้วก็เทศกาลอื่น ๆ อีก ตรุษจีน สารทจีน คนไทยอย่างมอริ เซอีวันก็เอากับเขาด้วย ที่
เคยคิดว่ามันน่าจะเป็นประเพณีของคนจีนกัน แต่เดี๋ยวนี้ไม่ว่าไทยหรือจีน ก็อินไปกับเขาหมด
มีไหว้ มีการกินเลี้ยงกัน บางทีมันก็ไม่จำเป็นสำหรับพวกที่วินเขา แต่อาจด้วยสังคมมันพาไป
มั้ง แล้วก็ยังมีช่วงที่จะเปิดเทอม ไหนจะค่าเทอม ค่าเสื้อผ้า รองเท้า ซึ่งถือว่าใช้เงินไม่น้อยนะที่
ว่า ถ้าเป็นโรงเรียนวัด ก็อ้อยยังชั่วหน่อย ถ้าคนไหนให้ลูกเรียน โรงเรียนเอกชน ก็หนักหน่อย
ช่วงนี้แหละ ที่คนมาคู่กันเยอะ นายก็รายได้ดีตามไปด้วย เราก็มียหน้าที่ของเราไป จัดการ แล้วก็
คอยตามทวงหนี้ แต่นายก็พอคุยได้ ไม่โหดเท่าไรนัก (สุริยา นามสมมติ, สัมภาษณ์ 25 ตุลาคม
2553)

1.6 การไม่สามารถพึ่งพาหนี้ในระบบ

ลูกหนี้ที่เป็นหนี้ในระบบส่วนมากเป็นคนที่ไม่มีความรู้และไม่สามารถกู้หนี้ในระบบได้ เนื่องจากหนี้ในระบบจะมีกฎหมายควบคุมอยู่ ทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นเจ้าหนี้ ลูกหนี้ ผู้ค้ำประกัน ฯลฯ ต้องปฏิบัติและได้รับความคุ้มครองจากกฎหมายอย่างยุติธรรม กฎเกณฑ์ กติกา เงื่อนไขและข้อบังคับต่างๆ ของหนี้ในระบบ มีความยุติธรรมไม่มีการเอาเปรียบซึ่งกัน และกัน เมื่อมีปัญหาหนี้สิน เช่น ปัญหาการผิดนัดชำระหนี้ขึ้นมา ก็มีขั้นตอนและกระบวนการในการดำเนินการตามกฎหมายที่ชัดเจนแบบตรงไปตรงมา หนี้ในระบบหากฟ้องร้องแล้ว มีการบังคับ จำนองหรือขายทอดตลาดสินทรัพย์หรือหลักประกัน ไปตามขั้นตอน ทั้งฝ่ายลูกหนี้และเจ้าหนี้ได้รับโอกาสต่อสู้กันในศาลได้อย่างเท่าเทียมกัน ไม่มีความเหลื่อมล้ำและอยู่ภายใต้กฎหมายเหมือนกัน ดูเหมือนว่าหนี้ในระบบมีข้อดีอยู่มาก แต่ด้วยข้อดีดังกล่าวมาข้างต้นไม่เหมาะสมกับผู้ประกอบการ จักรยานยนต์รับจ้าง ด้วยคุณสมบัติและหลักฐานของผู้ขับขี่จักรยานยนต์รับจ้างที่ไม่เพียงพอ ขาดความน่าเชื่อถือ ไม่มีหลักประกันใดๆ ทำให้ไม่สามารถกู้เงินจากสถาบันการเงินได้อย่างถูกต้อง ประกอบกับเงื่อนไข ขั้นตอนต่างๆ และความถูกต้อง ก่อให้เกิดความยุ่งยากสำหรับผู้ประกอบการ จักรยานยนต์รับจ้าง ดังนั้นจึงต้องหันมาใช้บริการเงินกู้ในระบบ สำหรับผู้ที่เป็นหนี้ในระบบอยู่แล้ว ก็เป็นการยากที่ผันตัวเองเข้ามาสู่เงินกู้ในระบบตามสถาบันการเงินได้ เนื่องจากโครงการแก้ปัญหานี้ของรัฐบาล มีข้อจำกัดหลายประการ เช่น มีวงเงินในการช่วยเหลือที่จำกัด และต้องมีผู้ค้ำประกันในวงเงินของหนี้ที่แตกต่างกัน

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ประเด็นเรื่องการไม่สามารถพึ่งพาหนี้ในระบบส่งผลต่อการเป็นหนี้ในระบบของผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ผู้ให้กู้เงินได้พูดถึงประเด็นเรื่องการไม่สามารถพึ่งพาหนี้ในระบบที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการเป็นหนี้ในระบบ โดยกล่าวไว้ดังนี้

ผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี

ผมเคยถามพวกมาตุ๋น ว่าทำไมไม่ไปกู้กับธนาคาร มันแน่นอน แล้ว

ก็ไม่น่ากลัว พวกเขตอบเป็นเสียงเดียวกันเลยว่า ก็พวกเขาไม่มีหลักฐานเกี่ยวกับการเงิน แคม ไม่มีใครอยากมาค้ำประกันให้ เพราะไม่น่าเชื่อถือ ใครๆก็กลัวกัน กลัวต้องมาใช้หนี้แทน สมัยนี้ไว้ใจใครไม่ได้ ขนาดญาติกัน ยังทำกันได้เลย แล้วอีกเรื่องก็คือขั้นตอนมันเยอะ ยุ่งยาก ต้องใช้เวลาหลายวันกว่าจะได้เงิน ไม่เหมือนกับบนอกระบบ ไม่ต้องใช้อะไร ยิ่งถ้าคุ้นเคยกัน บอกตอนเช้า สักสายๆก็ได้เงินแล้ว ก็มีบางคนนะ ที่อยากแปลงหนี้ในระบบ ให้เข้ามาอยู่ในระบบ เหมือนที่รัฐบาลเขามีโครงการกันอยู่ แต่ถึงเวลาจริงๆ ก็ยาก เพราะมีขั้นตอนในการคัดเลือกหลายขั้นตอน ต้องมีคนค้ำ มีวงเงินจำกัด เขาเรียกว่าโครงการแก้ปัญหานี้ของระบบ แปลงหนี้ในระบบเป็นหนี้ในระบบ อย่างเรื่องนี้ผมก็ต้องหาข้อมูลบ้าง เพราะมันค่อนข้างเกี่ยวข้องกับตัวเราเหมือนกัน (วุฒิ นามสมมติ, สัมภาษณ์ 12 สิงหาคม 2553)

2. สาเหตุที่นำมาสู่การตัดสินใจไม่ชำระหนี้ในระบบของกลุ่มผู้ประกอบการ จักรยานยนต์รับจ้างในเขตเทศบาลนครนครปฐม

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้กู้เงิน แบบเจาะลึก (In-depth Interview) พบว่า การตัดสินใจไม่ชำระหนี้ หรือเรียกอีกอย่างว่า “การผัดผ่อนชำระหนี้” หมายถึงการชำระหนี้ช้ากว่ากำหนด แต่ไม่ได้หมายถึงการไม่จ่าย เจ้าหนี้มีความเข้าใจในเรื่องการผัดผ่อนชำระหนี้ที่อาจจะเกิดจากเหตุผลวิสัย ถ้าเป็นความผิดครั้งแรก เจ้าหนี้มักไม่ถือเป็นเรื่องสำคัญอะไร และคิดว่าเป็นเรื่องธรรมดาที่อาจเกิดขึ้นกับลูกหนี้ได้ แต่ถ้าผัดผ่อนชำระหนี้ครั้งที่ 2 หรือ 3 เจ้าหนี้ได้สอบถามจากลูกหนี้เพื่อขอเหตุผลจากลูกหนี้ หากได้รับคำตอบที่มีเหตุผลสนับสนุนเพียงพอ เจ้าหนี้เปิดโอกาสให้ลูกหนี้ได้เจรจาต่อรอง ผ่อนผันได้ โดยสาเหตุของการตัดสินใจไม่ชำระหนี้ในระบบ มีดังต่อไปนี้

2.1 สภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ

จากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำที่ทั่วโลกกำลังเผชิญอยู่นี้ ได้ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยไม่น้อย ผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ในฐานะผู้บริโภคที่อยู่ในสังคมเมือง จึงได้รับผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมจากสภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ กล่าวคือสินค้าปรับราคาเพิ่มสูงขึ้น ค่าครองชีพสูงขึ้นตามไปด้วย ในขณะที่รายได้น้อยลงหรือเท่าเดิม ทำให้รายได้ไม่เพียงพอกับภาระค่าใช้จ่ายในการดำเนินชีวิต ส่งผลให้เป็นหนี้ในระบบ หนี้สินที่มีอยู่แล้วเพิ่มขึ้นเป็นทวีคูณ สุดท้ายทำให้ไม่สามารถชำระได้

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ประเด็นเรื่องสภาวะเศรษฐกิจตกต่ำเป็นหนึ่งในสาเหตุที่นำมาสู่การตัดสินใจไม่ชำระหนี้ในระบบของกลุ่มผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ผู้ให้กู้เงินได้ให้ข้อมูลในประเด็นเรื่องสภาวะเศรษฐกิจตกต่ำที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง

พลังนวัตกรรมที่ยกระดับปริญญาตรี

ผมในฐานะเจ้าหนี้ ก็เห็นใจลูกหนี้นะ จากประสบการณ์ของลูกหนี้

บางคน โดยเฉพาะวินมอเตอร์ไซค์ บางทีก็เข้าใจในภาวะของเขา เช่นก็มีอยู่รายหนึ่ง ทุกวันนี้เป็นหนี้ในระบบอยู่แสนกว่า(ต้น) ดอกอีก 20% ต่อเดือน สาเหตุก็เพราะเอาเงินลงทุนไปให้ลูกค้าขาย เขาเองก็อยากจ่ายให้หมดๆไปแต่ทำยังไงก็ไม่หมดสักที แกรมต้องไปกู้หนี้มาจ่ายเพราะรายได้ไม่แน่นอน ค้าขายก็ไม่ดี ข้าวของก็แพง ราคาสินค้าก็ขึ้นกันไม่ลืมหูลืมตา เศรษฐกิจก็ยังเป็นแบบนี้ บางทีถึงกับอยากจะไปผูกคอตาย ถ้าไม่มีลูกเมียก็คงฆ่าตัวตายล้างหนี้ไปแล้ว ผมมาทางก็ไม่มีจะให้ เขาคิดกันอย่างเดียวเมื่อไหร่จะหมดหนี้ในระบบสักที แต่ผมก็ให้กำลังใจไปไม่ใช่เจ้าหนี้ที่ใจร้ายซะทีเดียว (สุรชัย นามสมมติ, สัมภาษณ์ 25 ตุลาคม 2553)

2.2 พฤติกรรมในการกู้เงินนอกระบบ

พฤติกรรมในการกู้เงินนอกระบบ อันได้แก่ การกู้เงินดอกเบี้ยถูกไปชำระคืนเงินกู้ดอกเบี้ยแพง และหากผัดนัด เจ้าหนี้จะคิดดอกเบี้ยเพิ่ม หรือที่เรียกว่า พฤติกรรม ‘หมุนหนี้’ คือลูกหนี้ที่กู้ยืมเงินจากแหล่งเงินกู้หนึ่งไปใช้คืนแหล่งกู้ยืมอีกแห่งหนึ่งที่เร่งรัดมากกว่า กลายเป็นหนี้สินที่พอกพูนไม่รู้จบ เนื่องจากไม่มีกำลังในการชำระหนี้ กล่าวคือเมื่อกู้ไปแล้วถึงกำหนดต้องชำระคืนแต่ผู้กู้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ จำเป็นต้องไปกู้เงินแห่งใหม่เพื่อชำระหนี้เก่าทำให้เกิดภาวะ “หนี้หมุน” สุดท้ายไม่มีทางเลือกก็ต้องไปกู้ “เงินกู้นอกระบบ” หรือ “Shark Loan” เพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าแต่นั้นคือการสร้างปัญหาใหม่ตนเอง เนื่องจากทำให้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด ซึ่งถือว่าเป็นภาระหนักและต่อเนื่อง ไม่มีที่สิ้นสุด ยากต่อการเยียวยา

จากกรณีศึกษาผู้ให้ข้อมูลหลัก ประเด็นเรื่องพฤติกรรมในการกู้เงินนอกระบบเป็นหนึ่งในสาเหตุที่นำมาสู่การตัดสินใจไม่ชำระหนี้นอกระบบของกลุ่มผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ผู้ให้กู้เงินได้ให้ข้อมูลในประเด็นเรื่องพฤติกรรมในการกู้เงินนอกระบบที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการตัดสินใจไม่ชำระหนี้นอกระบบ โดยกล่าวไว้ดังนี้

ตอนนี้ ลูกหนี้คนนี้ต้องกู้นอกระบบอีก 48,000 บาท ต้องจ่ายเงินคืนรวม 5 ปี แบ่งเป็น 60 งวด งวดละ 1,340 บาท รวมเป็น 80,400 บาท พอจ่ายหมดแล้วก็กู้ใหม่ ตอนนี้ กู้ก้อนที่สองอีก 48,000 บาท หรือหยุดไม่ได้ ต้องเอาไปจ่ายที่ดอกเบี้ยแพงกว่า ต้องมีเงินหมุนไปจ่ายทุกเดือน เหลือค้างประมาณ 15,000 บาท เหลือหนี้ก็อีก 10 กว่างวด ก็หมดแต่คงต้องกู้ คงต้องหมุนไปเรื่อยๆ เหมือนลูกจ้างเช่นนี้ เพื่อไม่ให้สะดุด (สุรพล นามสมมติ, สัมภาษณ์ 31 กรกฎาคม 2553)

2.3 อัตราดอกเบี้ยที่สูงเกินจริง

อัตราดอกเบี้ยที่กำหนดขึ้นในวงจรหนี้นอกระบบ มีอัตราที่มาตรฐานและเป็นที่ยอมรับกันตั้งแต่ร้อยละ 20 ถึงร้อยละ 60 ซึ่งถือว่าค่อนข้างสูงเกินจริง และสูงกว่าที่กฎหมายกำหนดไปหลายเท่าตัว แต่ก็เป็นที่ยอมรับได้ของผู้กู้ โดยปกติแล้วอัตราดอกเบี้ยที่กฎหมายกำหนด สำหรับเจ้าหนี้ที่เป็นบุคคลทั่วไป คิดดอกเบี้ยได้ไม่เกิน ร้อยละ 15 ต่อปี หรือ ร้อยละ 5 สตึงต่อเดือน ด้วยสาเหตุดังกล่าวจึงส่งผลกระทบต่อคนชนชั้นกรรมาชีพ อย่างผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ที่มีขีดความสามารถในการชำระหนี้อย่างจำกัด เนื่องจากข้อจำกัดในเรื่องรายได้ และรายจ่ายที่ควบคุมไม่ได้ ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด จนเกิดภาวะ “เบี้ยวหนี้” หรือไม่สามารถชำระหนี้ได้ โดยเฉพาะหากดอกเบี้ยสูงขึ้น และส่งผลกระทบต่อความสามารถชำระคืนผู้กู้ รวมทั้งอาจส่งผลกระทบเป็นลูกโซ่การใช้จ่ายเพื่อบริโภค ตลอดจนฐานะดำเนินการสถาบันการเงินในระบบ ท้ายสุด อาจส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพเศรษฐกิจไทย

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ประเด็นเรื่องอัตราดอกเบี้ยที่สูงเกินจริงเป็นสาเหตุหนึ่งที่น่ามาสู่การตัดสินใจไม่ชำระหนี้นอกระบบของกลุ่มผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง เนื่องจากผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้างมีรายได้ไม่เพียงพอกับอัตราดอกเบี้ยที่ต้องจ่ายให้เจ้าหนี้ในแต่ละวัน ด้วยอัตราที่สูงเกินจริง จึงพบว่าพวกเขามักขอผ่อนผันการจ่ายดอกเบี้ยบ่อยครั้ง ผู้ให้กู้เงินได้ให้ข้อมูลในประเด็นเรื่องอัตราดอกเบี้ยที่สูงเกินจริงที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการตัดสินใจไม่ชำระหนี้นอกระบบ โดยกล่าวไว้ดังนี้

ผมอยู่ในวงการนี้มานาน แต่ก็ยอมรับนะว่า หนี้นอกระบบดอกเบี้ยโหดจริง บางทีเก็บดอกเบี้ยจนแทบดับดับดอกแล้ว ถือว่าคุ้มแล้วละ แต่ลูกหนี้ไม่มีปัญญาส่งต้นก็เก็บดอกเบี้ยเรื่อยๆ มันก็เริ่มนุษยธรรมไปหน่อย แต่เราก็ต้องเก็บต่อไป ทำตามหน้าที่ ซึ่งดอกเบี้ยแล้วบ้านเราส่วนใหญ่ก็ร้อยละยี่สิบ แต่ถ้าโหดแต่ถ้ามองมุมเจ้าหนี้ ซึ่งพวกลูกหนี้ เขาก็ยอมรับได้ ถือว่าเอาเงินมาให้ยืม พวงจ่ายได้เร็ว ก็ต้องเสียดอกให้เขาเป็นธรรมดา เลยทำให้หนี้นอกระบบเป็นที่นิยมมากสำหรับลูกหนี้ที่เป็นชาวบ้านๆ อย่างแม่ค้าเครื่องแต่งกาย แลหลายเลยทำให้เบี้ยวหนี้กันประจักษ์ ไม่มีปัญญาจ่าย แต่เจ้าเขาก็พออยู่ได้ ถ้าไม่มีจริงๆ (สมพร นามสมมติ, สัมภาษณ์ 25 ตุลาคม 2553)

2.4 นายทุนเงินกู้เป็นผู้มีอิทธิพล

ต้นตอของธุรกรรมการปล่อยเงินกู้นอกระบบที่ทางราชการกำลังจับตามองอยู่นั้น ส่วนใหญ่มีนายทุนเงินกู้เป็นผู้มีอิทธิพลในสังคม หรือผู้รักษากฎหมาย เป็นผู้ให้กู้หรือเป็นผู้รับจ้างในการเรียกเก็บหนี้จากผู้กู้ เช่น ตำรวจ ทหารชั้นผู้ใหญ่ ผู้ติดตามนักการเมือง ซึ่งยากต่อการปราบปราม และดำเนินคดีตามกฎหมายได้ ซึ่งส่วนใหญ่คดีเหล่านี้ได้ถูกละเลยจากพนักงานเจ้าหน้าที่ จากการใช้อำนาจในทางที่ผิด เช่น ช่มชู้หรือ กรรโชก หรือแม้แต่กระทั่งทำร้ายร่างกายผู้กู้ เพื่อให้ผู้กู้ชำระหนี้ ซึ่งจะเกิดปัญหาสังคมขึ้นตามมา เนื่องจากผู้กู้เกิดความหวาดกลัว จึงต้องไปกู้ยืมเงินจากผู้ให้กู้อื่นๆ ที่เรียกดอกเบี้ยแพงกว่าเพื่อมาชำระหนี้ให้กับผู้ให้กู้ ทำให้เกิดเป็นหนี้สินขึ้นไม่รู้จบ และทำให้ลูกหนี้ได้รับความเดือดร้อนจากธุรกรรมหนี้นอกระบบ อาจเกิดจากไม่ชำระหนี้ตามกำหนด และหนี้สินยิ่งทวีคูณมากขึ้นเรื่อยๆ ถ้าไม่ชำระหนี้ต่อไป จนกลายเป็นหนี้สะสม ส่งผลต่อสุขภาพจิต และเกิดการไร้ความสามารถในการชำระหนี้ได้ ก่อให้เกิดพฤติกรรมการทวงหนี้มหาโหดต่อมา

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ประเด็นเรื่องนายทุนเงินกู้เป็นผู้มีอิทธิพลเป็นสาเหตุหนึ่งที่น่ามาสู่การตัดสินใจไม่ชำระหนี้นอกระบบของกลุ่มผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง เนื่องจากนายทุนเงินกู้ผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่นมักใช้อำนาจของตนในการประกอบอาชีพปล่อยเงินกู้แก่บุคคลชนชั้นกรรมาชีพ ด้วยสาเหตุจากการมีอิทธิพลในท้องถิ่นสามารถเอื้อประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพของตน และเป็นช่องทางที่ดีในการดำเนินธุรกิจนอก

ระบบ ด้วยสาเหตุดังกล่าวทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมถึงกฎหมายไม่สามารถดำเนินคดีทางกฎหมายกับผู้ที่มีอิทธิพลเหล่านี้ได้ เพราะผู้มีอิทธิพลท้องถิ่นได้อุปถัมภ์คำขูเจ้าหน้าที่ของรัฐอยู่ จึงไม่มีผู้ใดกล้ามีปัญหากด้วย ทั้งที่คิดอัตราดอกเบี้ยสูงเกินกว่ากฎหมายกำหนดก็ตาม เมื่อลูกหนี้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ จึงใช้วิธีการทวงหนี้เพื่อให้ได้ผลประโยชน์ โดยไม่คำนึงถึงความเดือดร้อนของลูกหนี้จากการถูกทำร้ายร่างกาย การข่มขู่ นำไปสู่การไม่สามารถชำระหนี้ได้ ผู้ให้กู้เงินได้ให้ข้อมูลในประเด็นเรื่องนายทุนเงินกู้เป็นผู้มีอิทธิพลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการตัดสินใจไม่ชำระหนี้ในระบบ โดยกล่าวไว้ดังนี้

จริงๆ แล้ว เมื่อหลังของวงกรหนี้ในระบบ ก็คือพวกที่มีอิทธิพลในท้องถิ่น แล้วก็พวกตำรวจ ทหาร พวกเขาจะไม่มาออกหน้า แต่เขาใช้ชื่อเสียงที่คนรู้จักเป็นนายทุนให้ ปลอ้ยดอกเบี้ย แล้วจะจ้างคนมาเก็บดอกเบี้ย เป็นกระบวนการกัน ตั้งแต่คนเอามาปลอ้ย คนเก็บ คนทวง แล้วคนทวงก็ยังมี 2 ทีมอีกนะ คือทีมที่ทวงด้วยวาจา แล้วถ้าไม่จ่ายถึง 3 ครั้ง ก็จะมีอีกทีมที่เริ่มจากการตีเคาะ ตบขู่ จนถึงขั้นทำร้ายร่างกาย แต่เขาจะไม่ทำกันถึงตาย อย่างมากก็กินน้ำพริกไม่ได้ (หัวเราะ) หลังจากทำร้ายร่างกายแล้ว ยังไม่จ่ายอีก ก็จะยึดทรัพย์สินที่อยู่ สำหรับลูกหนี้ที่เป็นผู้หญิง ไม่ใช่ว่าไม่โหดนะ ก็ยังทำ แต่อาจรุนแรงน้อยกว่า อย่างผมเนี่ย เขาก็จ้างทวงหนี้ แต่ในระดับ วาจาเท่านั้น เคยเห็นพวกมันไปทวงกับผู้หญิงท้อง สงสารแทบตาย เลยยอมให้เต่าแก่หักเปอร์เซ็นต์ของผม ใช้แทนผู้หญิงคนนั้นไป นายทุนพวกนี้ใช้อำนาจเกินไป จากหนี้ที่ไม่มีปัญญาจ่ายอยู่แล้ว เพราะดอกเบี้ยแพงมาก ยิ่งไปใช้ความรุนแรงก็ยิ่งจ่ายไม่ได้ เข้าไปอีก เกิดเป็นหนี้สะสมไปอีก หนี้เสียทั้งสุขภาพจิต อาจเสียชีวิตด้วย ตามที่เราเคยเห็นข่าวพวกแก๊งทวงหนี้กัน และก็ไม่มีใครกล้าทำอะไร ยิ่งพวกตำรวจ ยิ่งไม่อยากยุ่ง ผมเคยเห็นคนไปแจ้งความคดีที่ถูกทวงหนี้โหด ตำรวจก็ไม่ค่อยสนใจ ไม่อยากรับแจ้งความด้วยซ้ำ เพราะพวกนี้เขามีผลประโยชน์ร่วมกันอยู่ แล้วเกรงการเมืองกันด้วย ซึ่งไม่เหมือนกับพวกคนปลอ้ยกู้อาย่อยๆ หรือพวกแบก ที่พอคุยกันได้ ไม่มีก็ขอผลัดไปก่อนได้ ผมก็พูดตามความจริง ทั้งๆ ที่ผมก็ทำงานให้พวกเขาอะ (ไชยา นามสมมติ, สัมภาษณ์ 28 กันยายน 2553)

2.5 การโอนหนี้เข้ามาอยู่ในระบบ

สิ่งที่น่าเป็นห่วงที่สุดของการ โอนหนี้เข้ามาอยู่ในระบบตามโครงการของรัฐบาลครั้งนี้ คือ ปัญหาการไม่ชำระหนี้ของประชาชนชนชั้นกรรมาชีพ เช่นผู้ประกอบการ จักรยานยนต์รับจ้าง เพราะในข้อเท็จจริงของการเป็นหนี้ในระบบ แม้จะต้องเสียดอกเบี้ยแพง แต่ลูกหนี้ก็ต้องจ่าย แต่หนี้ในระบบซึ่งมีดอกเบี้ยถูกกว่า หากลูกหนี้ที่ได้รับกู้เงินไปแล้ว เกิดปัญหาขาดแคลนเงิน ก็จำเป็นต้องใช้วิธีไปกู้หนี้ในระบบมาชำระอีก หนี้จะเพิ่มขึ้นเป็น 2 ส่วนทันที และถ้าถึงเวลาใช้หนี้พร้อมกัน เชื่อว่าลูกหนี้จะเลือกไม่ชำระหนี้ในระบบก่อน เพราะเสียอัตราดอกเบี้ยน้อย

กว่า สูดท้ายภาระหนี้สินหนี้ในระบบก็จะทวีความรุนแรงมากขึ้น โดยเฉพาะกับกลุ่มคนทีู่้หนี้เงินเกินตัว จนเป็นสาเหตุของการตัดสินใจไม่ชำระหนี้ทั้งในระบบ และนอกระบบ

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ประเด็นเรื่องการโอนหนี้เข้ามาอยู่ในระบบเป็นหนึ่งในสาเหตุที่นำมาสู่การตัดสินใจไม่ชำระหนี้ นอกระบบของกลุ่มผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ทำให้ได้ข้อมูลยืนยันในข้อค้นพบของงานวิจัย ผู้ให้กู้เงินได้ให้ข้อมูลในประเด็นเรื่องการโอนหนี้เข้ามาในระบบที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการตัดสินใจไม่ชำระหนี้ นอกระบบ โดยกล่าวไว้ดังนี้

ความจริงแล้ว ที่รัฐบาลมีโครงการแก้ไขปัญหานี้สินภาคประชาชน ผมว่ามันก็ดีนะครับ แต่มันก็มีจุดอ่อนอยู่บ้าง ในความคิดของผมก็คือ ถึงแม้จะสามารถโอนหนี้เข้ามาอยู่ในระบบได้แต่พวกลูกหนี้ก็ยังเบียดหนี้อยู่ เพราะถึงหนี้ นอกระบบจะมีดอกเบี้ยแพง ยิ่งไง ใครๆ ก็ต้องยอมจ่าย เพราะกลัวการทวงหนี้ แต่หนี้ในระบบ ดอกเบี้ยถูกกว่าก็จริง แต่ถ้าไม่มีเงิน ไปจ่าย ก็ต้องไปกู้นอกระบบมอีกร ทยกลายเป็นหนี้ท่วมหัว 2 ทาง แล้วถ้าต้องเลือกพวกเนี่ยะก็จะเลือกเบียดหนี้ในระบบก่อน ก็เพราะว่าดอกเบี้ยถูกกว่า หนี้ทั้งในระบบ นอกระบบ ป่วนไปทั้งหมด (นิพนธ์ นามสมมติ, สัมภาษณ์ 12 สิงหาคม 2553)

ผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

งานวิจัยเรื่องการเป็นหนี้ และการตัดสินใจไม่ชำระหนี้ นอกระบบของกลุ่มผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ในเขตเทศบาลนครนครปฐม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงการเป็นหนี้ นอกระบบของกลุ่มผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ในเขตเทศบาลนครนครปฐม และศึกษาสาเหตุที่นำมาสู่การตัดสินใจไม่ชำระหนี้ นอกระบบของกลุ่มผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ในเขตเทศบาลนครนครปฐม โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ระเบียบวิธีวิทยาศาสตร์วรรณกรรม อาศัยแนวความคิดเรื่องหนี้ นอกระบบมาเป็นกรอบในการศึกษา

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) การสังเกต (Observation) โดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบลูกโซ่ (Snowball Sampling) จากผู้ให้ข้อมูลหลัก 2 กลุ่ม คือ ผู้กู้เงินหรือผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ในเขตเทศบาลนครนครปฐม และผู้ให้กู้เงินหรือนายทุนเงินกู้ ในเขตเทศบาลนครนครปฐม

ผู้วิจัยใช้แนวคำถาม (Guideline) ที่พัฒนาจากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เป็นแนวทางสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เกี่ยวกับมุมมองของสาเหตุในการเป็นหนี้ และการตัดสินใจไม่ชำระหนี้ นอกระบบ ของกลุ่มผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ในเขตเทศบาลนครนครปฐม

งานวิจัยนี้เลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก 2 กลุ่ม ได้แก่ ผู้กู้เงินหรือผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ในเขตเทศบาลนครนครปฐม จำนวน 20 คน และผู้ให้กู้เงินหรือนายทุนเงินกู้ ในเขตเทศบาลนครนครปฐม จำนวน 5 คน เพื่อความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่ได้รับ และความปลอดภัยของผู้ให้ข้อมูลหลัก ผู้วิจัยจึงได้เลือกใช้นามสมมุติ และไม่เปิดเผยผู้ให้สัมภาษณ์ ในการนำเสนอผลการวิจัยในครั้งนี้

1. สรุปผลของการศึกษา

ผู้วิจัยศึกษาการเป็นหนี้และการตัดสินใจไม่ชำระหนี้ นอกระบบของกลุ่มผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ในเขตเทศบาลนครนครปฐม โดยวิธีวิทยาศาสตร์วรรณกรรม ในการศึกษาพฤติกรรม การดำเนินชีวิต วิธีทางสังคม และวัฒนธรรมของกลุ่มผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ศึกษาจากชุมชนแวดล้อม แหล่งที่อยู่อาศัย และสถานที่ประกอบอาชีพ ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ

การเป็นหนี้ในระบบ ศึกษาอย่างใกล้ชิดกับผู้ให้ข้อมูลหลักอย่างละเอียด เพื่อให้ทราบถึงการเป็นหนี้และการตัดสินใจไม่ชำระหนี้ในระบบ เป้าหมายของการศึกษาเพื่อทราบถึงวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง นับเป็นสาเหตุสำคัญของการเป็นหนี้ในระบบ โดยมีความคิดที่ว่า เมื่อมนุษย์อยู่รวมกลุ่มกันเป็นระยะเวลาหนึ่ง จะเกิดวัฒนธรรมในการปฏิบัติและความเชื่อร่วมกัน ทำให้เกิดมาตรฐานการปฏิบัติของบุคคลในสังคมนั้น ดังจะเห็นได้ว่าผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ในฐานะกลุ่มคนชนชั้นกรรมาชีพ เมื่อมาอยู่รวมกันจึงมีพฤติกรรมที่คล้ายกัน คือการเป็นหนี้ในระบบ ถือว่าเป็นมาตรฐานของกลุ่มคนอาชีพเดียวกัน เนื่องจากไม่มีทางเลือกมากในการหาเงินมาใช้จ่าย ด้วยสาเหตุหลายประการ ผู้วิจัยได้ข้อมูลจากการบอกเล่าเรื่องราวในประเด็นดังกล่าวต่อกัน หรือที่เรียกว่า เทคนิควิธีการเลือกตัวอย่างแบบลูกโซ่ (Snowball Sampling)

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาการเป็นหนี้และการตัดสินใจไม่ชำระหนี้ในระบบของกลุ่มผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ในเขตเทศบาลนครนครปฐม ในแง่มุมของผู้ให้กู้หรือนายทุนเงินกู้ด้วย เพื่อได้ทราบถึงสาเหตุในประเด็นดังกล่าวร่วมกันระหว่างผู้กู้และผู้ให้กู้ และนำไปสู่การแก้ปัญหาในลำดับต่อไป

ผู้วิจัยได้สรุปผลการศึกษาเรื่องการเป็นหนี้ และการตัดสินใจไม่ชำระหนี้ในระบบของกลุ่มผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ในเขตเทศบาลนครนครปฐม แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 ศึกษาจากผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้างที่ค้างชำระหนี้ในระบบ ในเขตเทศบาลนครนครปฐม จำนวน 20 คน ปรากฏผลการศึกษาดังนี้

1. สาเหตุการเป็นหนี้ในระบบของกลุ่มผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ในเขตเทศบาลนครนครปฐม ส่วนใหญ่ มีสาเหตุมาจากการประกอบอาชีพ การไม่มีวินัยในการใช้จ่ายเงิน และหนี้จากเหตุสุดวิสัย โดยได้พิจารณาประเด็นด้านต่างๆที่ส่งผลต่อการเป็นหนี้ในระบบคืออาชีพ ระดับการศึกษา สถานภาพ อายุ รายได้ การขาดหลักประกันเงินกู้ จำนวนสมาชิกในครอบครัว คุณสมบัติพิเศษของเงินกู้ในระบบ ค่าใช้จ่ายจากการกู้เงินในระบบ และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ในระบบ

2. สาเหตุที่นำมาสู่การตัดสินใจไม่ชำระหนี้ในระบบของกลุ่มผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ในเขตเทศบาลนครนครปฐม ส่วนใหญ่ มีสาเหตุมาจาก ปัญหาด้านพฤติกรรมการบริโภค ปัญหาด้านดอกเบี้ย ปัญหาด้านการประกอบอาชีพ ปัญหาด้านแหล่งเงินกู้ ปัญหาด้านจำนวนเงินกู้ ปัญหาด้านการเป็นหนี้ต่อเนื่อง และปัญหาด้านลักษณะการค้ำประกัน

ส่วนที่ 2 ศึกษาจากผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นผู้ให้เงิน ในเขตเทศบาลนครนครปฐม จำนวน 5 คน ปรากฏผลการศึกษาดังนี้

1. สาเหตุการเป็นหนี้นอกระบบของกลุ่มผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ในเขตเทศบาลนครนครปฐม ส่วนใหญ่ มีสาเหตุมาจากภาระค่าใช้จ่ายในครอบครัว ระดับการศึกษา การขาดวินัยในการดำเนินชีวิต การลงทุนเพื่อการประกอบอาชีพ เทศกาลต่างๆ และการไม่สามารถพึ่งพาหนี้ในระบบได้

2. สาเหตุที่นำมาสู่การตัดสินใจไม่ชำระหนี้นอกระบบของกลุ่มผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ในเขตเทศบาลนครนครปฐม ส่วนใหญ่ มีสาเหตุมาจาก สภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ พฤติกรรมในการกู้เงินนอกระบบ อัตราดอกเบี้ยที่สูงเกินจริง นายทุนเงินกู้เป็นผู้มีอิทธิพล และการโอนหนี้เข้ามาอยู่ในระบบ

2. อภิปรายผล

จากการศึกษาการเป็นหนี้และการตัดสินใจไม่ชำระหนี้นอกระบบของกลุ่มผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ในเขตเทศบาลนครนครปฐม พบว่า

สาเหตุที่กลุ่มผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้างเป็นหนี้นอกระบบ เนื่องจากการลงทุนเพื่อการประกอบอาชีพ เป็นค่าใช้จ่ายในครอบครัว การไม่มีวินัยในการใช้จ่ายเงิน และหนี้จากเหตุสุดวิสัย อีกทั้งประสบปัญหาภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ทำให้ค่าครองชีพในการดำรงชีวิตสูงขึ้น รวมทั้งสาเหตุอื่นๆ เช่น ชำระหนี้เก่าที่ถึงกำหนดชำระคืน และสถาบันการเงินไม่ให้กู้เงินในระบบ เป็นต้น ประกอบกับผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้างเป็นผู้ที่มีรายได้น้อย และมีความจำเป็นต้องใช้จ่ายเพื่อการดำรงชีพประจำวัน จึงมีหนี้นอกระบบมาก และมูลค่าของหนี้ก็เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ

เมื่อหนี้นอกระบบมีมูลค่าเพิ่มขึ้นทั้งในด้านจำนวนเงินกู้ที่ควบคุมได้ยาก เนื่องจากไม่จำกัดวงเงินในการกู้ยืม และด้านแหล่งเงินกู้หลายรูปแบบ เช่น เล่นแชร์ กู้ยืมจากนายทุนรายย่อย กู้ยืมจากญาติ กู้ยืมจากเพื่อน โดยทั้งหมดได้ปรากฏในการทบทวนแนวคิดเรื่องการเงินรายย่อยนอกระบบในบทที่ 2 ด้วยเหตุดังกล่าวได้ส่งผลให้ผู้กู้ไม่มีศักยภาพในการชำระหนี้ หรือที่เรียกว่าการผัดผ่อนชำระหนี้ จนเกิดปัญหาภาวะหนี้สินเรื้อรัง นำไปสู่การตัดสินใจไม่ชำระหนี้ และยังทำให้อัตราการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจในภาพรวมลดลง ส่งผลต่อสภาพสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ซึ่งบ่งบอกถึงดัชนีชี้วัดการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ดังนี้

1. ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ

จากภาวะวิกฤตของระบบเศรษฐกิจที่ตกต่ำ จึงส่งผลกระทบต่อประชาชนส่วนใหญ่ โดยเฉพาะปัญหาการว่างงานทำให้ประชาชนต้องดิ้นรนแสวงหารายได้เพิ่มเติมด้วยการประกอบ

อาชีพเสริมควบคู่กันไปกับการทำงานประจำ เพื่อให้มีรายได้ที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตในปัจจุบัน ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ต้องกู้ยืมเงินเพื่อนำมาเป็นปัจจัยในการลงทุนประกอบอาชีพเสริมต่างๆ ทำให้เกิดสถานการณ์ที่เรียกว่า “หนี้สินของชาวบ้าน” ทั้งในเขตเมืองและตามต่างจังหวัดต่างๆ ทำให้หลายครอบครัวนั้นมีหนี้สินทั้งหนี้ในระบบที่กู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และหนี้นอกระบบจากนายทุนเงินกู้ที่ต้องใช้เงินคืนในอัตราดอกเบี้ยที่สูงกว่าที่กฎหมายกำหนด แต่ประชาชนผู้ที่มีรายได้น้อยก็ไม่มีทางเลือกอื่นนอกจากการกู้ยืมเงินนอกระบบที่ไม่ใช่ธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินต่างๆ ด้วยความจำเป็นที่ต้องการหาแหล่งรายได้ จึงจำเป็นต้องกู้ยืมเงินนอกระบบ

ธุรกิจหนี้นอกระบบที่เกิดขึ้นในประเทศไทยนั้นทำให้เกิดความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจและประชาชนเป็นจำนวนมาก กลุ่มบุคคลที่เป็นหนี้นอกระบบนั้นส่วนใหญ่มักเป็นชาวบ้าน เกษตรกร แม่ค้า รวมถึงผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง ซึ่งไม่สามารถทำการกู้ยืมเงินในระบบได้ เนื่องจากประชาชนผู้ที่มีรายได้น้อยนั้นไม่มีทรัพย์สินหรือมีหลักประกันใดๆ ที่จะสามารถให้แก่สถาบันการเงินต่างๆ ตามเงื่อนไขการกู้ยืมเงินตามปกติได้ ดังนั้น บุคคลกลุ่มนี้จึงไปกู้ยืมหนี้นอกระบบเพราะเห็นว่าเป็นแหล่งเงินกู้ที่สำคัญ สามารถพึ่งพิงได้ในยามที่เดือดร้อนและจำเป็น หรือบางครั้งไม่ใช่เรื่องจำเป็นแต่หนี้นอกระบบก็เป็นคำตอบแรกเสมอสำหรับบุคคลกลุ่มนี้ด้วยสาเหตุจากการที่ใช้บริการเงินกู้นอกระบบเป็นประจำและปฏิบัติเป็นนิสัย จนเกิดเป็นหนี้ต่อเนื่องไม่มีที่สิ้นสุด เนื่องจากเป็นแหล่งเงินทุนที่สะดวก ให้กู้เงินได้ในเวลาอันรวดเร็ว ภายใน 1-2 ชั่วโมง นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งเงินเพียงแห่งเดียวที่พึ่งพาได้สำหรับสังคมสมัยนี้ เนื่องจากมีเงื่อนไขที่สามารถยอมรับได้ทั้งสองฝ่าย ทั้งลูกหนี้และเจ้าหนี้ คือลูกหนี้ได้เงินมาใช้ตามความต้องการ ส่วนเจ้าหนี้ได้ดอกเบี้ยในอัตราที่พึงพอใจ ในบางครั้งไม่ต้องมีหลักประกันก็สามารถกู้ยืมเงินในวงเงินที่สูงได้ อย่างน้อยช่วยบรรเทาทุกข์ให้แก่ผู้กู้ในระดับหนึ่ง โดยสถาบันการเงินในระบบไม่สามารถให้การช่วยเหลือในกรณีเหล่านี้ได้ ดังนั้นเงินกู้นอกระบบจึงยังคงมีความสำคัญค่อนข้างสูงต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย และภาระหนี้นอกระบบที่เกิดจากอัตราดอกเบี้ยที่สูงเกินจริงได้นำไปสู่การไร้ความสามารถในการชำระหนี้ ส่งผลต่อปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ เนื่องจากรายได้ของประชาชนไม่พอกับรายจ่ายที่ต้องจ่ายเป็นดอกเบี้ยเงินกู้นอกระบบ และนำไปสู่ปัญหาด้านอื่นๆ ต่อไป

2. ผลกระทบทางด้านสังคม

ปัญหาหนี้นอกระบบ ไม่เพียงส่งผลกระทบต่อทางด้านเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียว แต่ได้ส่งผลกระทบต่อเชื่อมโยงไปถึงด้านความมั่นคง ความสงบเรียบร้อย และปัญหาความรุนแรงจากผู้มีอิทธิพล อาชญากรรม รวมถึงความยุติธรรมด้วย รวมเรียกว่า ปัญหาสังคม ปัญหาดังกล่าวได้แบ่ง

ออกเป็น 2 ประเด็น กล่าวคือ 1.เรื่องการทวงหนี้โหด และ 2.ดอกเบี้ยวเกินอัตรา ในประเด็นแรกนั้น กรณีของการทวงหนี้โหด เนื่องจากลักษณะของการทวงหนี้โหดมีรูปแบบ กล่าวคือ มีการข่มขู่ว่าจะทำให้เสียทรัพย์สิน หรือกระทำการใดอย่างหนึ่ง อันจะทำให้เกิดอันตรายต่อร่างกายหรือทรัพย์สินของลูกหนี้ หรือมีการประจานโดยมีเจตนาทำให้ลูกหนี้ได้รับความอับอายหรือเสื่อมเสียต่อชื่อเสียง โดยมีจุดประสงค์เพื่อจะให้ลูกหนี้ชำระหนี้ สุดท้ายก่อให้เกิดอาชญากรรมตามมา ถึงขั้นเสียชีวิต ทำให้สูญเสียชีวิตหน้าครอบครัวที่เป็นเสาหลักในการประกอบอาชีพและเลี้ยงดูสมาชิกในครอบครัว ผลที่ตามมาคือ สมาชิกในครอบครัวหาทางออกในการหารายได้ด้วยการประกอบอาชญากรรม เช่น ปล้น ใจ และสร้างความเดือดร้อนให้แก่สังคม ประเด็นที่ 2 กรณีของดอกเบี้ยเกินอัตรา ในปัจจุบัน การกู้เงินนอกระบบนั้นยังคงมีอยู่มากมายและแพร่ขยายวงกว้างมากยิ่งขึ้น เนื่องจากประชาชนที่ต้องการกู้ยืมเงินนอกระบบสามารถหาแหล่งเงินกู้ได้ง่ายจากใบปลิวที่แจกกันตามสะพานลอย หรือติดไว้ตามสถานที่สาธารณะต่างๆ เช่น ตู้โทรศัพท์ เสาไฟฟ้า ป้ายรอรถโดยสารประจำทาง เป็นต้น แต่ผู้กู้ยืมเงินจากนอกระบบต้องรับภาระกับการจ่ายดอกเบี้ยที่สูงกว่าที่กฎหมายกำหนด ผู้กู้ยืมเงินตกลงยินยอมสมัครใจที่จะจ่ายดอกเบี้ยในอัตราดังกล่าว เพื่อนำเงินไปใช้สอยตามที่ตนเองต้องการ โดยเจ้าหนี้นอกระบบจะเป็นผู้กำหนด กฎเกณฑ์ กติกา เงื่อนไขต่างๆ ตามความพอใจ และยังมีการเอาเปรียบจากเจ้าหนี้นอกระบบ เริ่มตั้งแต่การปล่อยเงินกู้โดยไม่มีสัญญาหรือเอกสารหลักฐานใดๆ แล้วจะคิดตามทวงถามให้ชำระหนี้โดยวิธีการผ่อนชำระเงินเป็นรายวัน โดยคิดอัตราดอกเบี้ยที่สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยของการกู้ยืมเงินในระบบเป็นอย่างมาก ส่วนใหญ่เจ้าหนี้จะเป็นผู้กำหนดรายละเอียดและหลักเกณฑ์ต่างๆ อาศัยจุดอ่อนของลูกหนี้ที่ไม่มีความรู้หนังสือ หรือช่องว่างทางกฎหมาย ทำให้ลูกหนี้ตกอยู่ในฐานะที่เสียเปรียบแก่เจ้าหนี้นอกระบบอย่างมากในปัจจุบัน กล่าวคือ หากประชาชนที่ต้องการกู้ยืมเงินจากเจ้าหนี้นอกระบบต้องลงลายมือชื่อในสัญญากู้ยืมเงิน โดยที่ไม่สามารถรายละเอียดในสัญญาเงินกู้ยืมว่าถูกต้องตามความเป็นจริงหรือต้องยินยอมลงลายมือชื่อในสัญญาเงินกู้ยืมเงินที่มีได้กรอกข้อความไว้ก่อนแต่อย่างใด หากภายหลังลูกหนี้สามารถชำระเงินต้นและดอกเบี้ยตรงตามกำหนดเวลาที่เจ้าหนี้กำหนดไว้ก็จะถือว่าหมดหนี้กันไป แต่ถ้าหากลูกหนี้รายใดไม่สามารถชำระเงินต้นและดอกเบี้ยตามที่ได้ตกลงกันไว้ หรือชำระล่าช้า เจ้าหนี้นอกระบบได้มีพฤติกรรมทวงหนี้ ได้แก่ การพูดจาไม่สุภาพ การทวงถามไปยังญาติพี่น้อง หรือแม้กระทั่งทวงถามไปยังที่ทำงาน และพูดประจานให้ลูกหนี้ได้รับความอับอายเป็นอย่างมาก และท้ายที่สุดได้มีการทำร้ายร่างกายตามมาซึ่งการกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายและเป็น การละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้กู้ยืมเงินอย่างไม่เป็นธรรม เหตุการณ์ดังกล่าวปรากฏตามหน้าหนังสือพิมพ์ต่างๆ ไป เกี่ยวกับเจ้าหนี้เงินกู้นอกระบบที่ใช้กำลังทำร้ายลูกหนี้ นอกจากนี้วิธีการทวงหนี้ของเจ้าหนี้นอกระบบยังผิดกฎหมาย แต่ปัญหาการทวงหนี้ที่ผิดกฎหมายในปัจจุบันเจ้าหนี้

ระบบกลับมองว่า การฟ้องร้องบังคับคดีอาจล่าช้า มีค่าใช้จ่ายสูง หรือเห็นว่าดอกเบี้ยที่ตนเรียกเก็บอยู่นั้น ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย จึงเป็นต้นเหตุให้มีการใช้สารพัดรูปแบบทั้งถูกกฎหมายและผิดกฎหมายเพื่อบีบบังคับให้ลูกหนี้จ่ายคืนหนี้ กลายเป็นปัญหาอันคับคั่งๆ ที่ลูกหนี้ประสบอยู่ในปัจจุบัน ส่งผลต่อสุขภาพจิต และทำให้ประชาชนเช่นผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้างไม่สามารถชำระหนี้ได้ เนื่องจากรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่ายด้านอัตราดอกเบี้ย นำไปสู่การประกอบอาชญากรรม และเป็นปัญหาสังคมต่อไป

3. ผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม

ผลจากปัญหาหนี้สินภาคประชาชน หรือหนี้ในระบบ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมตามที่กล่าวมาข้างต้น นำไปสู่ผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศทางด้านสิ่งแวดล้อม หรือการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน กล่าวคือ ปัญหาเรื้อรังของคนไทยที่ส่งผลต่อความมั่นคงของมนุษย์ ได้แก่ คนไทยในวัยทำงาน และเยาวชน รวมถึงผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้างมีนิสัยฟุ่มเฟือย ใช้จ่ายเกินตัว ติดยาเสพติด และสิ่งเสพติด ส่งผลให้ต้องประสบกับปัญหาหนี้สินเรื้อรังและปัญหาสุขภาพ รวมทั้งประชาชนจำนวนมากยังขาดที่อยู่อาศัยที่เหมาะสม มีปัญหาความยากจนโดยสาเหตุของปัญหาความยากจนที่สำคัญคือ การเล่นเกมพนัน และปัญหาในหลายประเด็น เช่น รายได้เฉลี่ยของครัวเรือนมีความแตกต่างกันอย่างมาก และยังมีครัวเรือนที่ยากจนเรื้อรังกระจุกตัวอยู่ในหลายจังหวัด บริการของรัฐในที่ต่างๆ มีความแตกต่างกันอย่างมากทั้งในด้านคุณภาพและปริมาณ ในเวลาเดียวกันเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติที่รุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ อันเป็นผลจากการที่ทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลายอย่างรวดเร็วในหลายทศวรรษที่ผ่านมา ส่งผลต่อผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้างที่เป็นคนต่างจังหวัด ทำงานส่งเสียครอบครัวที่ต่างจังหวัด และประกอบอาชีพนี้ในระหว่างเว้นว่างจากการทำเกษตรกรรม มีรายได้น้อยลง และไม่เพียงพอกับรายจ่ายที่เกิดขึ้น นำไปสู่ภาวะหนี้ในระบบเรื้อรัง นอกจากนี้การอพยพแรงงานของคนชนบทยังทำให้เกิดปัญหาในครอบครัวและชุมชนตามมา ทั้งหมดรวมเรียกว่า ปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อม และสุดท้ายส่งผลต่อการพัฒนาประเทศต่อไป

เมื่อตระหนักถึงสาเหตุ ความสำคัญของหนี้ในระบบ และการไม่ชำระหนี้ในระบบ ดังที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว รัฐบาลจึงมีนโยบายในการแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคประชาชน โดยเฉพาะหนี้ในระบบ ซึ่งถือเป็นภารกิจจำเป็นเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนให้แก่ประชาชน สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ระดับ นั่นคือ ระดับการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ประกอบไปด้วยการโอนหนี้ในระบบเข้ามาสู่ในระบบโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือให้ประชาชนที่มีหนี้ในระบบเข้าเป็นหนี้ในระบบ โดยเปิดโอกาสให้เข้าถึงแหล่งเงินกู้ในระบบสถาบันการเงินในเครือข่ายของรัฐได้ง่ายขึ้น อันเป็นการช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ในระบบที่สูงมากเกินปกติ เพื่อให้มีเงินเหลือ

เพียงพอสำหรับรายจ่ายที่จำเป็นและมีเงินเหลือออกมาในที่สุด และระดับการแก้ปัญหาในระยะยาว ซึ่งประกอบไปด้วยการสร้างวินัยทางการเงินและการสร้างช่องทางการกู้ยืมเงินในระบบอย่างถาวรให้กับประชาชนระดับกรรมาชีพ รวมถึงโครงการฟื้นฟูและพัฒนาอาชีพของผู้มีปัญหาหนี้สินให้มีความเข้มแข็งและสามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง มีการดำรงชีพภายใต้แนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และส่งเสริมการกระตุ้นประชาชนให้มีการออมเงินเพื่อรักษาวินัยทางการเงินอันเป็นรากฐานที่สำคัญของครอบครัวและประเทศชาติ นอกจากนี้ยังสนับสนุนการใช้งบประมาณในเรื่องสวัสดิการของคนชนชั้นกรรมาชีพ โดยเฉพาะผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง เมื่อตกอยู่ในสถานการณ์ที่เรียกว่าเหตุสุดวิสัย เช่น ปัญหาสุขภาพ เนื่องจากเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาประเทศต่อไป

3. ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาในครั้งนี้ทำให้ทราบถึงสาเหตุของการเป็นหนี้และการตัดสินใจไม่ชำระหนี้ของระบบของกลุ่มผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้างในเขตเทศบาลนครนครปฐม มาจากการประกอบอาชีพ การขาดวินัยในการใช้จ่ายเงิน และหนี้จากเหตุสุดวิสัย เป็นส่วนใหญ่ เมื่อผู้วิจัยได้ทราบสาเหตุของปัญหานี้ในระบบในประเด็นการก่อหนี้เป็นอันดับแรกแล้วนั้น จึงสามารถแก้ปัญหาการไม่ชำระหนี้ได้เป็นอันดับต่อมา ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะ 3 ด้านดังนี้

เชิงนโยบาย

จากผลการศึกษาได้กล่าวให้ทราบแล้วข้างต้น จึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ให้การศึกษาแก่กลุ่มผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้างให้มีความรู้เกี่ยวกับอาชีพ เสริม ทั้งระยะสั้นและระยะปานกลางมุ่งเน้นให้มีการทดลองฝึกปฏิบัติให้รู้เรื่องอาชีพอย่างจริงจัง และเหมาะสมกับความรู้ความสามารถพร้อมทั้งพัฒนาตัวเองไปเป็นมืออาชีพ

2. สนับสนุนเรื่องโครงการเงินทุนหมุนเวียน ซึ่งประกอบอาชีพอย่างเพียงพอ ตลอดจนติดตามให้คำแนะนำช่วยเหลือ ประเมินผลและเก็บเงินช่วยเหลือคืนเมื่อหมดความจำเป็น เพื่อนำไปช่วยเหลือรายอื่นต่อไป

3. กำหนดขั้นตอนการเรียนรู้ตั้งแต่ปฐมวัยในโรงเรียนถึงนอกโรงเรียน ที่สำคัญที่สุดคือ การเรียนรู้ทางสังคมจะต้องให้ทุกคนมีจิตสำนึกอยู่เสมอว่าการทำงานเป็นการกระทำเพื่อชีวิตของตนเองและครอบครัว ในปัจจุบันและอนาคต

4. จัดตั้งโครงการเพื่อช่วยเหลือลูกหนี้ในระบบที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก เช่น โครงการโอนหนี้ในระบบให้เข้ามาอยู่ในระบบ ลูกหนี้ไม่ต้องทำงานหนักเพื่อจ่ายดอกเบี้ยรายวัน หรือราย

เดือนอีกต่อไป ส่งผลให้ลูกหนี้มีเงินออมเพื่อนำมาพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้นในอนาคต

เชิงปฏิบัติการ

จากผลการศึกษาดังกล่าวให้ทราบแล้วข้างต้น จึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. จัดทำข้อมูลกลุ่มผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้าง โดยเฉพาะเพื่อให้เห็นถึงศักยภาพของกลุ่มผู้ประกอบการรถจักรยานยนต์รับจ้าง ตลอดจนปัญหาและความต้องการที่แท้จริง
2. มีการคัดกรอง จัดกลุ่ม ประชากรตามปัญหาและความต้องการ
3. ฝึกอบรมอาชีพเดิมที่มีอยู่ให้มีขีดความสามารถเพิ่มขึ้น เป็นอาชีพที่มีกฎหมายรองรับ เพื่อให้มีการเพิ่ม ทั้งจำนวน ปริมาณ คุณภาพ มูลค่า ท้ายสุดทำให้รายได้เพิ่มขึ้น
4. จัดตั้งกองทุนกู้ยืมเพื่อประกอบอาชีพที่มาจากความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคประชาชนตลอดจนภาคอื่นๆ
5. มีองค์กรรับผิดชอบภารกิจเฉพาะด้านนี้เป็นการถาวร เป็นที่รวบรวมข้อมูลศึกษาวิเคราะห์ดำเนินการแก้ไขปัญหาจนครบกระบวนการแก้ไขปัญหาทั้งหมด
6. ได้รับการสนับสนุนจากฝ่ายรัฐบาลอย่างดี โดยเฉพาะเรื่องงบประมาณ
7. สนับสนุนการนำแนวคิดไมโครเครดิต หรือ ไมโครไฟแนนซ์ มาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาความยากจน ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งของการก่อหนี้ โดยสามารถช่วยคนจนให้มีรายได้เพิ่มขึ้น สร้างธุรกิจให้พวกเขา และช่วยบรรเทาความเสี่ยงในการดำเนินชีวิตของเขา และสามารถเป็นเครื่องมือให้อ่านากับคนจน ทำให้ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ไม่ว่าจะเรื่องของการหากรกิน การศึกษาของบุตรหลาน

การวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการศึกษาเรื่องการเป็นหนี้และการตัดสินใจไม่ชำระหนี้ของระบบของกลุ่มผู้ประกอบการจักรยานยนต์รับจ้างในครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะกรณีเขตเทศบาลนครนครปฐม ลักษณะทางสังคมเป็นแบบชุมชนเมือง ความเป็นอยู่ของกลุ่มตัวอย่างคล้ายกันไม่มีความหลากหลายของประชากรที่ทำการศึกษา มีข้อจำกัด ทั้งข้อมูลและเวลา ในการศึกษาครั้งนี้ หากมีการศึกษาราวต่อไป ควรมุ่งประเด็นในการศึกษา ดังนี้

1. ควรทำการศึกษาให้ครอบคลุมในพื้นที่ที่หลากหลาย และมีความแตกต่าง โดยใช้พื้นที่เขตเทศบาลนครนครปฐม เป็นหนึ่งในข้อมูลอ้างอิง
2. ควรทำการศึกษาโดยมุ่งประเด็นวิเคราะห์และวางแผนนโยบายในการพัฒนาระบบสินเชื่อแก่ผู้ประกอบการรายย่อย รวมถึงประชาชนในระดับชนชั้นกรรมาชีพ

3. ควรทำการศึกษาเพื่อให้มีการพัฒนาระบบสวัสดิการหลายๆด้าน แก่ประชาชนในระดับชนชั้นกรรมาชีพ โดยเฉพาะปัญหาด้านสุขภาพ เมื่อเกิดภาวะสุควิสัย ทั้งนี้เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี และเพื่อแก้ปัญหาหนี้อกระบบที่ต้นเหตุต่อไป

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

เกษียร เตชะพีระ. “คนชายขอบ.” มติชนรายวัน, 28 มีนาคม 2550, 12.

คณิจ แก่นจันทร์. “สภาพการมีหนี้ของระบบของประชาชนในกิ่งอำเภอเหล่าเสือโก้ก จังหวัดอุบลราชธานี.” วิทยานิพนธ์ปัญหาพิเศษปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2548.

จริยา กัทธานันท์. “ปัญหาหนี้เสียของสถาบันการเงินช่วงวิกฤติเศรษฐกิจ.” วิทยานิพนธ์ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา, 2545.

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง และประยงค์ เนตยารักษ์. วิวัฒนาการของรูปแบบสัญญากู้ยืมในชนบทไทย. กรุงเทพมหานคร : เศรษฐกิจไทย, 2534.

ชาย โพธิ์สีดา. ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพมหานคร : บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2549.

โชค จิรา. ปัญหาหนี้ของระบบ [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 9 มีนาคม 2553. เข้าถึงได้จาก <http://thai-debt-solutions.blogspot.com/search/label>

_____. สาเหตุของการก่อหนี้ [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 10 มีนาคม 2553. เข้าถึงได้จาก <http://www.lasiaproperty.net/index.php?mo=14&newsid=114990>

ณรงค์ ชนาวิภาส. เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : วิทยพัฒน์, 2539.

ทวีศักดิ์ วัฒนกุล. “ตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า ทางเลือกสุดท้ายของเกษตรกร.” ช.ก.ศ. 20, 1 (เมษายน – กรกฎาคม 2540) : 33-45.

เทศบาลนครนครปฐม. ข้อมูลพื้นฐานของเทศบาลนครปฐม [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 18 มีนาคม 2553. เข้าถึงได้จาก <http://www.nakhonpathomecity.go.th/UploadFolder/180432Doc01.pdf>

นพดล ปกรณ์นิมิตติ. “การคงอยู่ของหลักนิติรัฐกับการแก้ไขหนี้ของระบบ.” คม ชัด ลึก, 13 พฤศจิกายน 2552, 359.

_____. การแก้ไขหนี้ของระบบ กับการคงอยู่หลักนิติรัฐ [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 18 สิงหาคม 2553. เข้าถึงได้จาก <http://www.konthairakkan.com/2009-08-24-20-13-10/2009-11-23-10-49-47.html>

นฤพนธ์ ค้วงวิเศษ. ความเป็นชายขอบกับการศึกษาวัฒนธรรม. กรุงเทพมหานคร : บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2544.

..... วัฒนธรรมย่อย. กรุงเทพมหานคร : บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2544.

นิธิ เอียวศรีวงศ์. “วัฒนธรรมหนึ่ง.” มติชนรายสัปดาห์, 8-14 ตุลาคม 2547, 33.

..... “หนี้สินและความยากจน.” สยามเสวนา, 16 ตุลาคม 2548, 28.

ปรีดา เฉลิมเผ่า กอนันต์กุล. ชีวิตชายขอบ ตัวตนกับความหมาย. กรุงเทพมหานคร : บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2544.

พงศ์พันธุ์ สมพงศ์. “วิวัฒนาการของการให้บริการรถจักรยานยนต์รับจ้าง.” วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ราชภัฏนครปฐม, 2551.

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ศูนย์วิจัยมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. การกู้เงินรายย่อยนอกระบบ [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 20 มีนาคม 2553. เข้าถึงได้จาก <http://www.dpu.ac.th/researchcenter/poll.php?act=view&id=6>

ราชกิจจานุเบกษา. พระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พุทธศักราช 2475. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, 2475.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มติชน, 2546.

เรือนไทย วิชาการ.คอม. ใครคือคนชายขอบ [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 19 มีนาคม 2553. เข้าถึงได้จาก <http://www.reurnthai.com/index.php?topic=1914.0>

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. คนชายขอบ [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 10 มีนาคม 2553. เข้าถึงได้จาก <http://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%84%E0%B8%99%E0%B8%8A%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B8%82%E0%B8%AD%E0%B8%9A>

พลังนวัตกรรมก้าวสู่ประเทศไทย
..... เทศบาลนคร [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 18 มีนาคม 2553. เข้าถึงได้จาก

<http://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B9%80%E0%B8%97%E0%B8%A8%E0%B8%9A%E0%B8%B2%E0%B8%A5%E0%B8%99%E0%B8%84%E0%B8%A3>

ศุภร เสรีรัตน์. พฤติกรรมผู้บริโภค. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ดอกหญ้า, 2540.

ศูนย์วิชาการเพื่อความปลอดภัยทางถนน. มอเตอร์ไซค์ ความหมายและบทบาทในชีวิตสมัยใหม่ [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 9 มีนาคม 2553. เข้าถึงได้จาก

<http://www.roadsafetythai.org/index.php?module=article&page=detail&id=14>

สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม. ข้อมูลวินจักรยานยนต์รับจ้างเขตเทศบาลนคร นครปฐม. นครปฐม, 2553.

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครปฐม. สภาพทางสังคมและคมนาคม [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 28 สิงหาคม 2553. เข้าถึงได้จาก <http://www.nakhonpathomculture.com/index.php?p=data>

อดุลย์ จาตุรงค์กุล และดลยา จาตุรงค์กุล. พฤติกรรมผู้บริโภค. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2550.

ภาษาต่างประเทศ

Kotler, Phillip. Marketing Management : Analysis Planning and Control. 9thed. New Jersey : A simon & Schuster Co., 1997.

Brewerton and Millward. Organizational Research Methods : A Guide For Students And Researchers. London : Sage Publications Ltd, 2001.

Bryman, A. Quantity and Quality in Social Research. London : Uwin Hyman, 1988.

Cohen, L., Manion, L. and Morrison, K. Research Methods in Education. 5thed. London : RoutledgeFalmer, 2000.

Denscombe, M. The Good Research Guide for Small Scale Researcher Projects. Buckingham : Open University Press, 1999.

Hitchcock and Hughes. The use of qualitative research methodology in orthopaedics. 3thed. London : University of Nottingham, 1989.

Rubin and Babbie. Essential Research Methods for Social Work. 2thed. USA : Cengage Learning, Inc, 2000.

ผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

ภาคผนวก ก
แนวคำถามในการวิจัย

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

แนวคำถามในการวิจัย สำหรับผู้กู้

ข้อมูลทั่วไป

1. ชื่ออะไร
2. อายุเท่าไร
3. ระดับการศึกษา
4. สถานภาพ
5. ที่อยู่ติดต่อ
6. จำนวนสมาชิกในครอบครัว
7. ทำงานเป็นผู้ประกอบการจรรยาชนรับจ้างมากี่ปีแล้ว
8. มีอาชีพหลัก/อาชีพเสริม หรืออาชีพอื่น ๆ หรือไม่
9. รายได้ต่อเดือน

ข้อมูลในการวิจัย

1. การเป็นหนี้ในระบบ
 - 1.1 เริ่มกู้เงินในระบบครั้งแรกเมื่อใด
 - 1.2 จำนวนเงินกู้แต่ละครั้งเป็นจำนวนเท่าไร
 - 1.3 อัตราดอกเบี้ยที่ตกลงกันเป็นเท่าไร
 - 1.4 สาเหตุของการเป็นหนี้ในระบบ
 - 1.5 ผู้เงินจากที่ไหน และบุคคลที่กู้คือใครบ้าง
 - 1.6 หลักเกณฑ์และขั้นตอนการกู้เงินในระบบเป็นอย่างไร ช่วยอธิบาย
 - 1.7 มีวิธีการส่งเงินกู้อย่างไร
 - 1.8 ลักษณะการค้ำประกันเงินกู้เป็นอย่างไร
 - 1.9 ท่านเคยเงินถูกมาชำระดอกเบี้ยแพงหรือไม่ อย่างไร
 - 1.10 ท่านมีการจ่ายคืนเงินต้นและดอกเบี้ยอย่างไร
2. พฤติกรรมการบริโภคที่ส่งผลต่อหนี้ในระบบ
 - 2.1 วัตถุประสงค์ในการกู้เงินในระบบมีอะไรบ้าง
 - 2.2 กู้เงินแล้วไปใช้จ่ายอะไรบ้าง อย่างไร
3. กាตัดสินใจไม่ชำระหนี้ในระบบ

3.1 ท่านเคยผิคนัดชำระเงินกู้หรือไม่ ถ้าเคยจำนวนกี่ครั้ง

3.2 เพราะเหตุใดจึงไม่ชำระหนี้ และในความคิดของท่าน ทำไมหนี้ในระบบจึงยากต่อการชำระคืน

3.3 ถ้าท่านผิคนัดชำระเงินกู้ เจ้าหนี้มีการดำเนินการอย่างไร

4. ปัญหาจากการผิคนัดชำระหนี้ในระบบ

4.1 เคยถูกทวงหนี้ด้วยวิธีใดบ้าง

4.2 เมื่อได้รับการทวงหนี้แล้วมีการส่งคืนเงินกู้หรือไม่

4.3 ปัญหาที่เกิดจากการไม่ชำระคืนหนี้ในระบบ หรือชำระคืนช้าไม่ตรงตามกำหนด คืออะไร ช่วยอธิบาย

5. ความคิดเห็นที่มีต่อหนี้ในระบบ

5.1 คิดอย่างไรกับเงินกู้ในระบบ

5.2 ตัวผู้กู้มีวิธีการแก้ไขปัญหานี้ในระบบอย่างไร

5.3 ท่านต้องการให้ภาครัฐมาช่วยเหลืออะไรบ้างใหม่กับหนี้ในระบบ อย่างไร

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

แนวคำถามในการวิจัย

สำหรับผู้ให้กู้

ข้อมูลทั่วไป

10. ชื่ออะไร
11. อายุเท่าไร
12. ระดับการศึกษา
13. สถานภาพ
14. ที่อยู่ติดต่อ
15. มีอาชีพหลัก/อาชีพเสริม หรืออาชีพอื่น ๆ หรือไม่
16. รายได้ต่อเดือน

ข้อมูลในการวิจัย

1. การบริหารจัดการหนี้ในระบบ
 - 1.1 เริ่มทำอาชีพปล่อยเงินกู้ในระบบนับตั้งแต่เมื่อไร และทำไมถึงเลือกทำอาชีพนี้
 - 1.2 เวลาจะปล่อยกู้ มีวิธีการอย่างไร
 - 1.3 อัตราดอกเบี้ยที่กำหนดเป็นเท่าไร และคิดว่าเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด
 - 1.4 ขั้นตอนในการให้กู้เงินในระบบเป็นอย่างไร ช่วยอธิบาย
 - 1.5 มีหลักเกณฑ์สำหรับการพิจารณาอย่างไรบ้างในการให้กู้เงิน
 - 1.6 กลุ่มลูกค้าเป้าหมายได้แก่ใครบ้าง และมีคุณสมบัติอย่างไร
 - 1.7 ในวงจรของหนี้ในระบบ เจ้าของเงินกู้ในระบบได้แก่ใครบ้าง

ผลงานวิจัยขั้นต้นที่ศึกษาเกี่ยวกับปรัชญาตรี

- 1.8 ระบบการจัดการในกิจการนี้เป็นอย่างไร
- 1.9 ส่วนใหญ่ผู้ที่มากู้เงิน มีความจำเป็นด้วยสาเหตุใด
- 1.10 มีวิธีการเก็บเงินกู้ได้อย่างไร
- 1.11 ลักษณะการค้าประกันเงินกู้เป็นอย่างไร
- 1.12 ท่านมีการเก็บคืนเงินต้นและดอกเบี้ยอย่างไร
2. พฤติกรรมการบริโภคที่ส่งผลต่อหนี้ในระบบ
 - 2.1 วัตถุประสงค์ในการกู้เงินในระบบมีอะไรบ้าง
 - 2.2 กู้เงินแล้วไปใช้จ่ายอะไรบ้าง อย่างไร
3. การดำเนินการติดตามหนี้ในระบบ

- 3.1 มีลูกหนี้ที่ผิดนัดชำระเงินกู้หรือไม่
- 3.2 ถ้าลูกหนี้ผิดชำระหนี้ จะมีมาตรการอย่างไร และมีรูปแบบอย่างไร ช่วยอธิบาย
- 3.3 มีการจัดตั้งทีมงานติดตามหนี้สินหรือไม่ อย่างไร
- 3.4 คุณสมบัตินักพนักงานติดตามหนี้ที่ดี เป็นอย่างไร
- 3.5 เพราะเหตุใดจึงไม่ชำระหนี้ และในความคิดของท่าน ทำไมหนี้ในระบบจึงยาก

ต่อการชำระคืน

- 3.6 ถ้าท่านผิดนัดชำระเงินกู้ เจ้าหนี้มีการดำเนินการอย่างไร

4. ความคิดเห็นที่มีต่อหนี้ในระบบ

- 4.1 ในทัศนคติของท่าน อะไรคือสาเหตุของการเป็นหนี้ในระบบ และการผิดนัดชำระหนี้
- 4.2 มีทัศนคติอย่างไรเกี่ยวกับหนี้ในระบบ ดีหรือไม่ดี อยากให้มีในสังคมต่อไปหรือไม่
- 4.3 อยากให้รัฐบาลมีนโยบายจัดการกับหนี้ในระบบหรือไม่ อย่างไร
- 4.4 โครงการของรัฐบาลที่จะโอนหนี้ระบบมาเป็นหนี้ในระบบของสถาบันการเงิน 6 แห่ง สามารถเป็นจริงได้หรือไม่ ในฐานะที่เป็นเจ้าหนี้ มีความคิดเห็นอย่างไร
- 4.5 ตัวผู้ที่มีวิธีการแก้ไขปัญหานี้ในระบบอย่างไร
- 4.6 ท่านต้องการให้ภาครัฐมาช่วยเหลืออะไรบ้างใหม่กับหนี้ในระบบ อย่างไร

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล	นางจิรฐา แก้วมา
ที่อยู่	120/13 หมู่ 8 ตำบลบ่อพลับ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม 73000
ที่ทำงาน	งานพัสดุ กองงานวิทยาเขต มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2542	สำเร็จการศึกษาปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต วิชาเอก ภาษาฝรั่งเศส วิชาโทภาษาอังกฤษ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พ.ศ. 2552	ศึกษาระดับปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการประกอบการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศิลปากร
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2543-2546	เลขานุการ ฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ สถาบันส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น)
พ.ศ. 2546-2548	นักวิชาการศึกษา คณะสัตวศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยศิลปากร
พ.ศ. 2548-2550	นักวิชาการศึกษา กองบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์
พ.ศ. 2550-ปัจจุบัน	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป งานพัสดุ กองงานวิทยาเขต มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์

ผลงานวิจัยนักศึกษาระดับปริญญาตรี